

Jaarverslag 2017

Catalogue no.: QP-AA-18-001-NL-N
ISBN: 978-92-9490-232-0
ISSN: 2443-6593
DOI: 10.2812/156698

Inhoudsopgave

Voorwoord	6
Samenvatting	8
Eurojust in een oogopslag.....	12
Hoofdstuk 1 Eurojust aan het werk	15
1.1 Niveau I- en II-vergaderingen van Eurojust	15
1.2 Coördinatievergaderingen	18
1.3 Coördinatiecentra	20
1.4 Eurojust en gemeenschappelijke onderzoeksteams	22
Hoofdstuk 2 Behandelde zaken van Eurojust	27
Inleiding.....	27
2.1 Terrorisme.....	30
2.2 Cybercriminaliteit.....	36
2.3 Migrantensmokkel	39
2.4 THB.....	42
Hoofdstuk 3 Uitdagingen en beste praktijken	48
Inleiding.....	48
3.1 Encryptie	48
3.2 Gegevensbewaring.....	50
3.3 Europees aanhoudingsbevel	50
3.4 Europees onderzoeksbevel	53
3.5 Gezamenlijke aanbevelingen	57
FOCUS VAN HET JAAR	60
Evaluatie van de GOT's	60
Hoofdstuk 4 Samenwerking van Eurojust met derde landen.....	65
Verbindingsmagistraat voor Noorwegen in de schijnwerpers	70
Hoofdstuk 5 Netwerken voor Eurojust en beroepsbeoefenaars.....	71
5.1 EJN.....	71
5.2 GOT-netwerk.....	72
5.3 Genocidenetwerk.....	73
5.4 EJCEN.....	74
5.5 Consultatief forum	74
Hoofdstuk 6 Personeel en budget	77

Hoofdstuk 7 Ontwikkelingen en belangrijkste uitdagingen op organisatorisch niveau	78
---	----

Grafieken en tabellen

Behandelde zaken 2002 - 2017
Bilaterale/multilaterale zaken 2013 - 2017
Bilaterale/multilaterale zaken
Verzoekende/aangezochte lidstaten
Coördinatievergaderingen
Derde landen, samenwerkingspartners en internationale organisaties betrokken bij coördinatievergaderingen
Coördinatiecentra
Door Eurojust ondersteunde GOT's, inclusief de belangrijkste misdrijfsoorten
Deelname van landen aan GOT's
Artikel 13-zaken
Behandelde zaken van Eurojust per misdrijfsoort-
Zaken per verbindingsmagistraten 2013 - 2017
Top tien derde landen betrokken bij de behandelde zaken van Eurojust
Derde landen, samenwerkingspartners en internationale organisaties betrokken bij de behandelde zaken van Eurojust
Europees Aanhoudingsbevel-zaken

Acroniemen en afkortingen

HvJ-EU Hof van Justitie van de Europese Unie
CJM Justitiële Monitor inzake Cybercriminaliteit
CMS Casemanagementsysteem
EAB Europees aanhoudingsbevel
EC3 Europees Centrum voor Cybercriminaliteit
ECTC Europees Centrum voor Terrorismebestrijding
EOB Europees onderzoeksbevel
EJCN Europees Justitieel Netwerk voor Cybercriminaliteit
EJN Europees Justitieel Netwerk
EJTN Europees Justitieel Trainingsnetwerk
EMPACT Europees multidisciplinair platform tegen criminaliteitsdreiging
ENCS Nationaal coördinatiesysteem voor Eurojust
EPPO Europees openbaar ministerie
FTF Buitenlandse terroristische strijders
GOT Gemeenschappelijk onderzoeksteam
RHV Rogatoire commissie
RHV Wederzijdse rechtshulp
OCC Coördinatie met oproepdienst
OCG Georganiseerde criminele groep
PIF Bescherming van de financiële belangen van de Europese Unie
TCM Monitor van veroordelingen wegens terrorisme
THB Mensenhandel/mensensmokkel

Eurojust-Besluit van de Raad

Het Eurojust-Besluit van de Raad van 28 februari 2002 m.b.t. de oprichting van Eurojust met het oog op de versterking van de strijd tegen ernstige criminaliteit, zoals deze het laatst bij Besluit 2009/426/JBZ van 16 december 2008 inzake het versterken van Eurojust werd gewijzigd, wordt in dit rapport het 'Eurojust-Besluit van de Raad' genoemd. Een [geconsolideerde versie](#) van het Eurojust-Besluit van de Raad werd slechts ter informatie opgesteld door het Secretariaat-Generaal van de Raad.

De statistieken over de behandelde zaken van Eurojust in dit verslag zijn verkregen op basis van informatie afkomstig uit het Eurojust-Casemanagementsysteem. De aantallen dateren van 3 en 31 januari 2018 en weerspiegelen de gegevens zoals die op dat moment beschikbaar waren. Vanwege de veranderende aard van de zaken, kunnen zich discrepanties voordoen ten opzichte van eerder gepubliceerde aantallen.

De publicaties en infografieken van Eurojust zijn beschikbaar op [onze website](#).

Voorwoord

Er is nog nooit zoveel behoefte aan eenheid geweest als in de complexe wereld van vandaag, waarin de veiligheidsrisico's steeds groter worden en het politieke en wetgevingslandschap snel evolueren. Eurojust is zich in zijn activiteiten steeds meer gaan richten op het bevorderen van deze eenheid door sterke partnerschappen met alle lidstaten en EU-instellingen, -organen en -agentschappen aan te gaan en te onderhouden, om zo de burgers van Europa veiligheid en rechtvaardigheid te kunnen garanderen.

2017 was voor Eurojust een jaar vol belangrijke prestaties en veranderingen.

Er zijn verkiezingen gehouden voor de leden van het nieuwe voorzitterschap van het College en er is een nieuwe Administratief Directeur benoemd. Met de invoering van een nieuwe organisatiestructuur voor de administratie van Eurojust en de vereenvoudiging van de substructuren en besluitvormingsprocessen van het College, is een einde gekomen aan een institutionele hervorming die erop gericht was om de stabiliteit, efficiëntie en duurzaamheid van Eurojust te vergroten. De organisatie is hierdoor nu beter uitgerust voor het uitvoeren van haar taak om te fungeren als verzamelpunt voor de duizenden nationale aanklagers en opsporingsambtenaren die iedere dag overal in Europa de strijd aangaan met alle vormen van criminaliteit, met name in onze prioriteitsgebieden: terrorisme, cybercriminaliteit, migrantensmokkel en mensenhandel.

Het nieuwe gebouw van Eurojust heeft een recordaantal van 4.400 justitiële en politieinstanties ontvangen, die onze ondersteuning hebben gevraagd om de wettelijke en praktische obstakels in hun onderzoeken en vervolgingen weg te nemen. Daarnaast hebben ze om ondersteuning gevraagd om met hun buitenlandse tegenhangers te overleggen en het eens te worden over de manier waarop criminele netwerken gezamenlijk moeten worden ontmanteld. Eurojust heeft samen met deze duizenden nationale aanklagers en wetshandhavers aan meer dan 2.600 strafrechtelijke onderzoeken en vervolgingen gewerkt, waarvan de meeste zeer complex van aard waren. Nooit eerder zijn er zoveel zaken bij Eurojust geregistreerd. Meer dan 8.000 beroepsbeoefenaars hebben ons kantoor bezocht op zoek naar antwoorden, beste praktijken en inspiratie op het gebied van justitiële samenwerking. Deze beroepsbeoefenaars zijn naar Eurojust gekomen om ervoor te zorgen dat de burgers van Europa veiligheid en rechtvaardigheid kan worden geboden.

In 2017 zijn veel zaken veranderd. De kernwaarden van Eurojust zijn echter onveranderd gebleven. De prestaties van Eurojust in verleden, heden en toekomst zijn gebaseerd op vertrouwen, samenwerking en partnerschap.

Partnerschappen met nationale autoriteiten en beroepsbeoefenaars vormen de basis van onze werkzaamheden. Eurojust heeft zijn relatie met het EJCN verbeterd en is vol trots de activiteiten van de volgende organen blijven organiseren en ondersteunen: de secretariaten van het EJN (het grootste netwerk van justitiële contactpunten ter wereld), het GOT-netwerk, (een unieke structuur die juridische, financiële en logistieke ondersteuning verleent aan grensoverschrijdende onderzoeken van GOT's) en het Genocidenetwerk (een uniek forum dat dient als verzamelpunt voor nationale autoriteiten, beroepsbeoefenaars, ngo's en beleidsmakers die betrokken zijn bij onderzoeken naar en vervolgingen van zware internationale misdrijven).

Daarnaast heeft Eurojust zijn langdurige partnerschap met het Consultatief Forum onderhouden.

Gelet op het grensoverschrijdende karakter van criminaliteit blijft samenwerking met derde landen een essentieel onderdeel van het werk van Eurojust. Vanaf zijn oprichting heeft Eurojust een netwerk van justitiële contactpunten in derde landen opgebouwd. Dit netwerk telt momenteel 42 landen en zal de komende maanden naar alle waarschijnlijkheid verder worden uitgebreid. Daarnaast zijn de verbindingsmagistraten voor Montenegro, Noorwegen, Zwitserland en de Verenigde Staten in het gebouw van Eurojust gestationeerd. Deze magistraten vormen een essentiële schakel in de familie van Eurojust en zijn een effectief instrument om nationale autoriteiten te helpen bij het verbeteren van de justitiële samenwerking met hun tegenhangers uit landen buiten de EU.

Maar uiteindelijk kunnen onze werkzaamheden en prestaties alleen tot stand komen dankzij het voortdurende vertrouwen van de lidstaten, EU-instellingen en burgers van de EU. We waarderen dit vertrouwen enorm en doen er iedere dag alles aan om te laten zien dat het gerechtvaardigd en verdiend is.

Ladislav HAMRAN

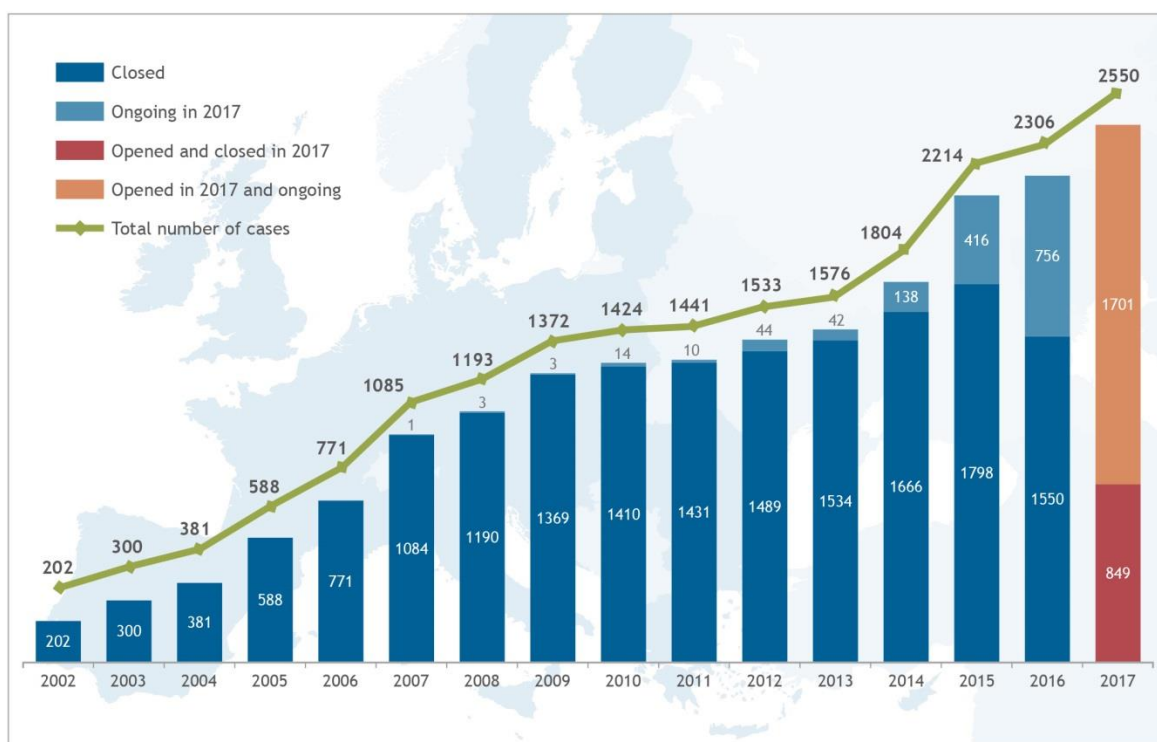
Voorzitter

Samenvatting

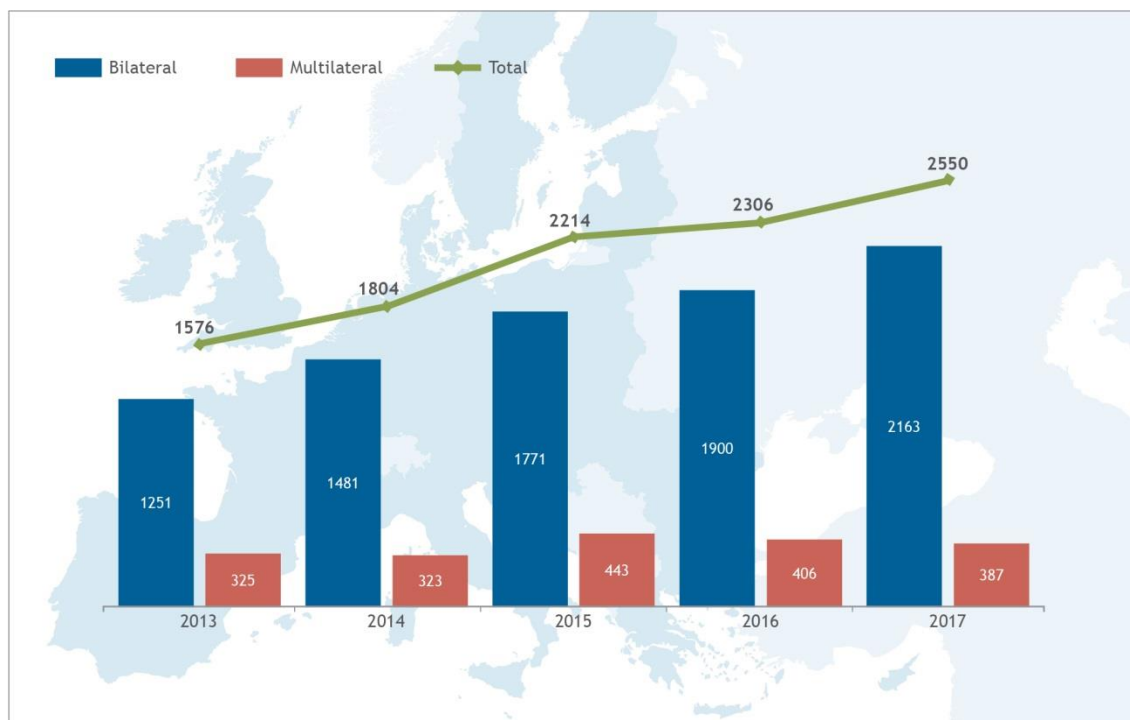
- Het **aantal zaken** waarvoor de assistentie van Eurojust werd aangevraagd is met 10,6 procent toegenomen, van 2.306 in 2016 naar 2.550. Bij 258 zaken waren **derde landen** betrokken.
- Eurojust organiseerde 302 **coördinatievergaderingen**, een stijging van 25 procent in vergelijking met 2016. **Derde landen** waren betrokken bij 61 en **Europol** bij 108 coördinatievergaderingen.
- Eurojust organiseerde 17 **coördinatiecentra**, waaronder 5 coördinatiecentra waaraan **derde landen** deelnamen en 7 met Europol.
- Eurojust ondersteunde 200 **GOT's**, een stijging van 35 procent in vergelijking met 2016. Er zijn 87 nieuwe GOT's opgericht en bij 21 GOT's, waarvan er 11 nieuw werden opgericht, zijn **derde landen** nauwer betrokken. Het aantal **GOT's** voor terrorismezaken is toegenomen. Dit is ook het geval voor fraude- en THB-zaken.
- Eurojust verleende **financiële ondersteuning** aan 128 **GOT's**, een stijging van 42 procent in vergelijking met 2016; 9 derde landen namen deel aan GOT's die financiering hebben ontvangen.
- Eurojust heeft in 320 gevallen assistentie verleend aan de **uitvoering van EAB's** en heeft 9 **gemeenschappelijke aanbevelingen** gepubliceerd.
- Eurojust pakte specifiek de juridische en praktische moeilijkheden op het gebied van encryptie, gegevensbewaring en het EAB aan. In 2017 heeft Eurojust voor het eerst nationale autoriteiten geadviseerd op het gebied van het EOB.
- De Focus van het jaar ligt op de ervaringen van Eurojust met GOT's; de bevindingen van deze ervaringen zijn verwerkt in het *Tweede GOT-evaluatieverslag* van het GOT-netwerk van Eurojust.
- Daarnaast heeft Eurojust de volgende documenten **gepubliceerd**:
 - *Monitors van veroordelingen wegens terrorisme*
 - *Vijfde verslag van de Buitenlandse Terroristische Strijders;*
 - *CBRN-E-handboek*
 - *Justitiële Monitor inzake Cybercriminaliteit*
 - *Gezamenlijk Eurojust-Europol-document over gemeenschappelijke uitdagingen in de strijd tegen cybercriminaliteit*
 - *Definitief evaluatieverslag van het Eurojust-Actieplan tegen THB 2012-2016*
 - *Datarentieverslag*
 - *Verslag over het EAB en gevangenisomstandigheden*
 - *Verslag over de behandelde zaken van Eurojust op het gebied van het EAB (2014-2016)*
 - *Jurisprudentie van het HvJ-EU over het EAB*
 - *Achtergrondnota over het Petruhhin-arrest*
 - *Verslag over behandelde zaken betreffende preventie en afhandeling van bevoegdheidsconflicten*
 - *Het ne bis in idem-principe in de jurisprudentie van het HvJ-EU*
 - *Eurojust-EJN-nota over 'overeenkomstige bepalingen' en de toepasselijke wettelijke regeling tijdens de verlate transpositie van de EOB-richtlijn*
- Eurojust heeft vier **verbindingsmagistraten** uit Noorwegen, de VS, Zwitserland en Montenegro. Het **aantal zaken** dat door de verbindingsmagistraten bij Eurojust is geregistreerd bedroeg 148. Deze publicatie bevat een interview met de Noorse verbindingsmagistraat.
- **Samenwerkingsovereenkomsten** met Montenegro en Oekraïne zijn van kracht geworden. Eurojust heeft een Memorandum van Overeenstemming met eu-LISA ondertekend en een Memorandum van Overeenstemming met de EDEO. Het **netwerk van justitiële contactpunten in derde landen** telt in totaal 42 contactpunten.
- Eurojust heeft intensief samengewerkt met de drie netwerken die bij Eurojust zijn ondergebracht: het EJN, het GOT-netwerk en het Genocidenetwerk. Eurojust heeft twee vergaderingen van het EJN georganiseerd en één vergadering van het Consultatief Forum.
- Eurojust heeft op 24 maart bezit genomen van zijn nieuwe gebouw en is er op 3 juli ingetrokken.

- **De begroting van Eurojust** bedroeg 48.689.237 EUR. De uitvoering van de begroting was 99,97 procent.
- Er wordt nader ingegaan op de organisatorische ontwikkelingen en de belangrijkste uitdagingen van Eurojust. Daarnaast heeft het College de Meerjarige Strategie 2019-2021 goedgekeurd.

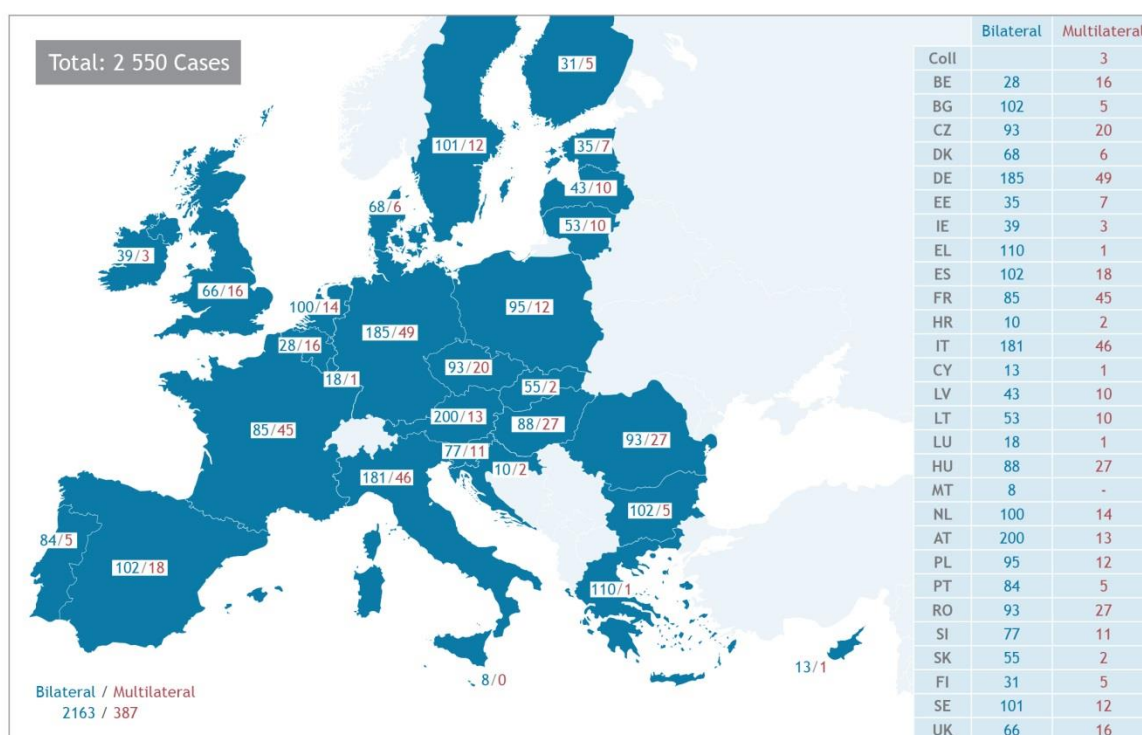
Casework 2002 - 2017

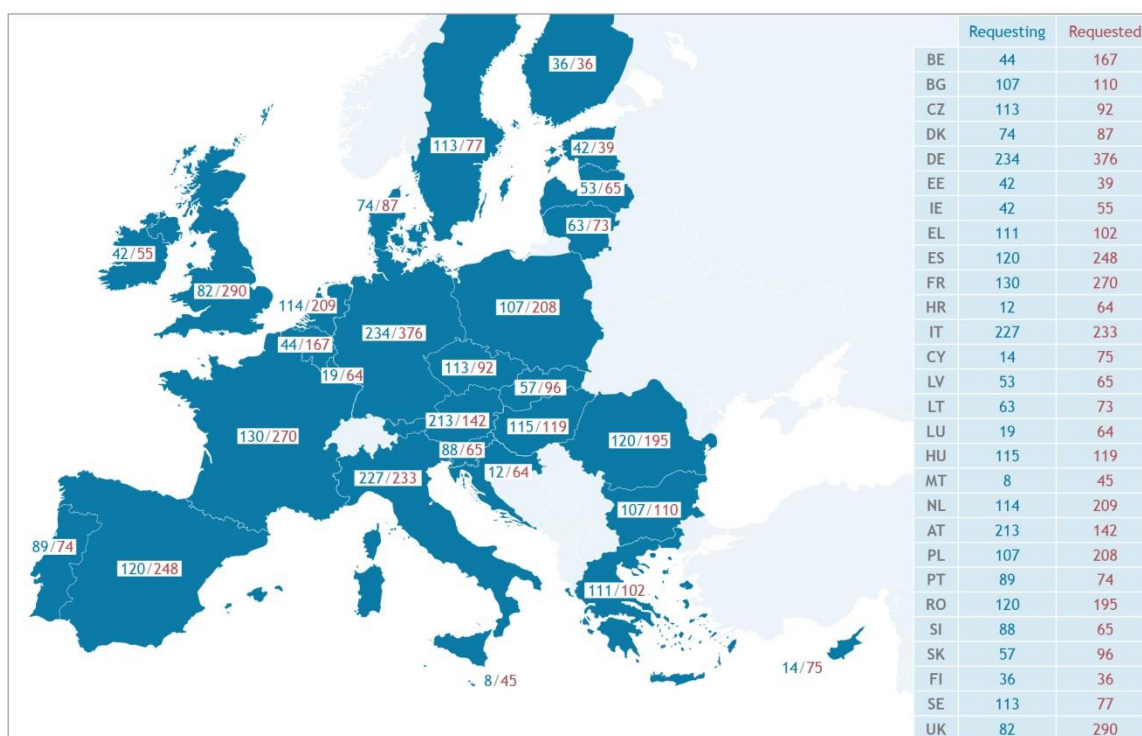
Bilateral/multilateral cases 2013 - 2017

Bilateral/multilateral cases

Requesting/requested Member States

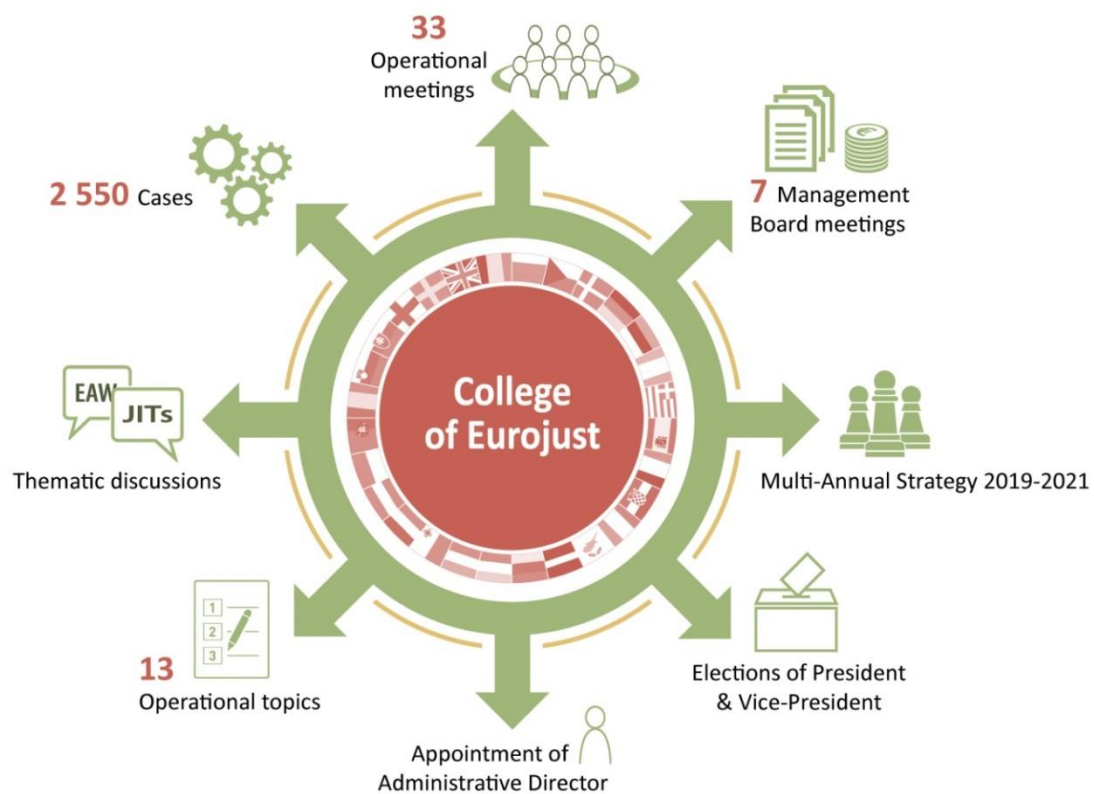

Eurojust in een oogopslag

Wat? Eurojust is het Europese Orgaan voor Justitiële Samenwerking dat werd opgericht in 2002. Het doel van Eurojust is het stimuleren en verbeteren van de coördinatie van onderzoeken en vervolgingen en de samenwerking tussen de bevoegde autoriteiten in de lidstaten met betrekking tot ernstige grensoverschrijdende criminaliteit, vooral als deze in georganiseerd verband is. Op verzoek van een lidstaat kan Eurojust ook bijstand verlenen bij onderzoeken en vervolgingen met betrekking tot een bepaalde lidstaat en een derde land als er een samenwerkingsovereenkomst tussen Eurojust en de niet-lidstaat is gesloten of als er een essentieel belang bestaat bij dergelijke hulp. Op verzoek van een lidstaat of de Commissie kan Eurojust ook assisteren bij onderzoeken en vervolgingen die alleen betrekking hebben op die lidstaat en de Gemeenschap.

Wie? Het College van Eurojust is samengesteld uit 28 Nationale Leden – aanklagers en rechters die door iedere lidstaat worden gedetacheerd. Nationale Leden zijn gehuisvest bij Eurojust in Den Haag. De meeste Nationale Leden worden bijgestaan door een adjunct en/of assistent(en). Daarnaast zijn er momenteel verbindingsmagistraten uit Noorwegen, Zwitserland, de Verenigde Staten en Montenegro gestationeerd bij Eurojust. De administratie van Eurojust ondersteunt het College in zijn operationele werk en wanneer het als bestuur van Eurojust optreedt.

Hoe? De belangrijkste rollen en bevoegdheden van Eurojust zijn onder meer het reageren op verzoeken om bijstand van de bevoegde nationale autoriteiten van de lidstaten. In ruil daarvoor kan Eurojust de lidstaten verzoeken om over te gaan tot de opsporing of vervolging van bepaalde strafbare feiten. Nationale Leden voeren het mandaat van Eurojust uit om het werk van de nationale autoriteiten in elke fase van het strafrechtelijk onderzoek en de vervolging te coördineren. Eurojust vergadert op drie niveaus over behandelde zaken.

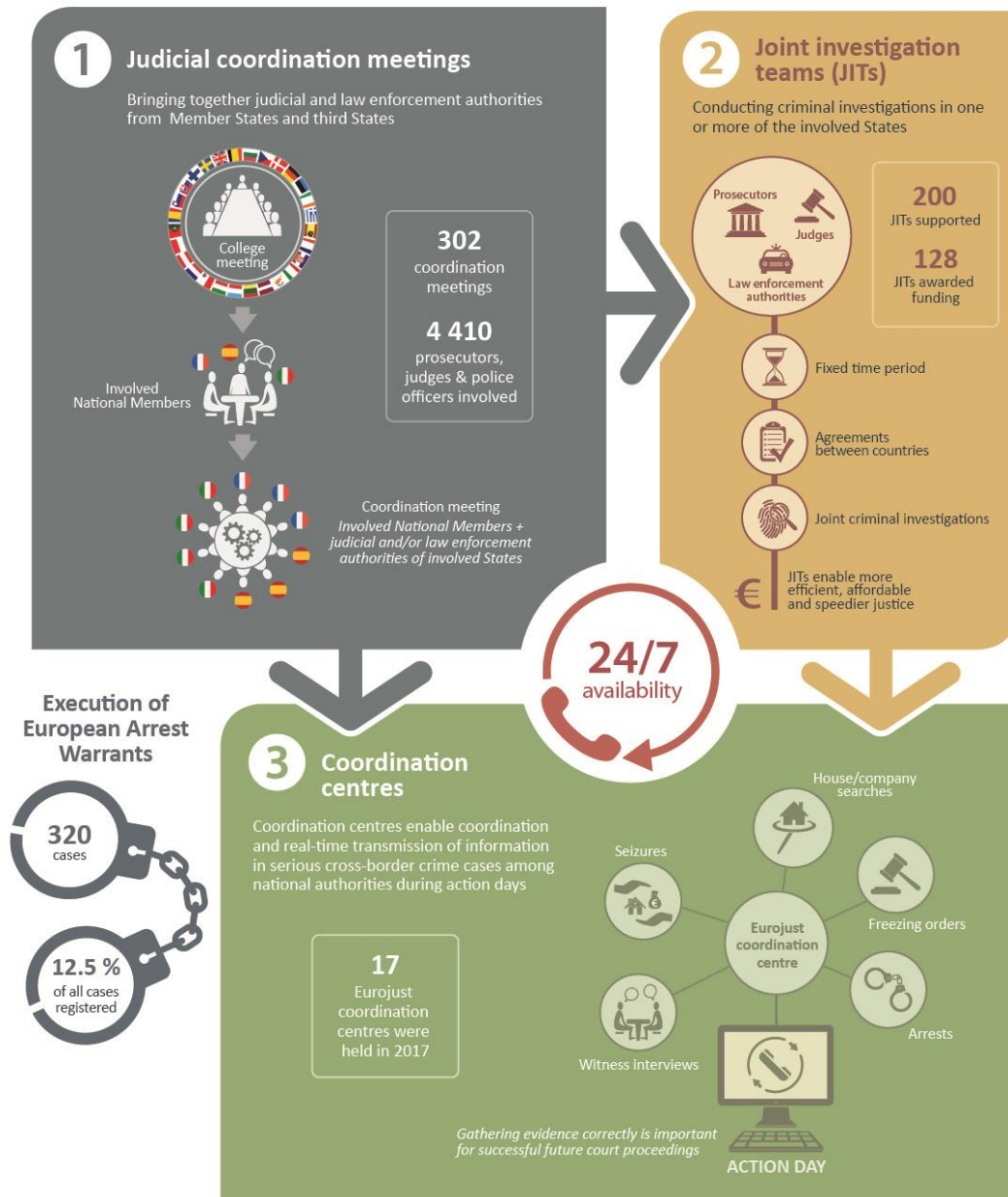
Eurojust case cycle

* May also occur at different stages of the cycle

EUROJUST AT WORK IN 2017

Eurojust's core business is to assist EU Member States' competent authorities in dealing with serious cross-border organised crime

Hoofdstuk 1 Eurojust aan het werk

1.1 Niveau I- en II-vergaderingen van Eurojust

Op voorstel van het Nationale Lid van een land beslist het College van Eurojust tijdens diens operationele vergaderingen – de zogenaamde niveau I-vergaderingen – over de registratie en het sluiten van zaken.

Wanneer een zaak bij Eurojust wordt geregistreerd, komen de vertegenwoordigers van de Nationale Desks in kwestie doorgaans bijeen om te bespreken in hoeverre er in de zaak behoefte is aan justitiële samenwerking en coördinatie. Deze rechtstreekse interactie en besprekingen worden ook wel aangeduid als niveau II-vergaderingen. Bij deze besprekingen kunnen, indien ze bij de zaak betrokken zijn, de bij Eurojust gestationeerde verbindingsmagistraten aanwezig zijn, alsook de administratieve medewerkers die de zaak ondersteunen. Omdat alle deelnemers letterlijk 'onder één dak' werken, kunnen vergaderingen op zeer korte termijn worden georganiseerd. Deze flexibiliteit en mate van informaliteit is van onschatbare waarde in dringende situaties die om een snelle reactie vragen.

2550 cases registered and dealt
with at Level II meetings

Soms kan een niveau II-vergadering voldoende zijn in een bepaalde zaak. In [het Eurojust-verslag over behandelde zaken betreffende het EAB \(2014-2016\) van 2017](#) wordt bijvoorbeeld beschreven hoe in sommige zaken de *snelle* uitwisseling van aanvullende informatie via de Nationale Desks van Eurojust een cruciale rol heeft gespeeld, zowel bij het verduidelijken van kwesties op het gebied van concurrerende EAB's (zie blz. 14 van het verslag) als bij het nemen van voorbereidende maatregelen. Tijdens niveau II-vergaderingen kan Eurojust bijvoorbeeld nationale wetgeving en procedures verduidelijken, assistentie verlenen bij het bepalen welk rechtsgebied het meest geschikt is voor het onderzoek en de uitvoering van RHV-verzoeken of de initiatie van procedures faciliteren. Daarnaast kan Eurojust advies over concurrerende EAB's uitbrengen en gezamenlijke aanbevelingen over bevoegdheidsconflicten uitvaardigen.

Een niveau II-vergadering is een voorwaarde voor het organiseren van een niveau III-vergadering, die ook wel een coördinatievergadering wordt genoemd (zie Deel 1.2). Als een Nationale Desk van plan is om een coördinatievergadering te organiseren, wordt de niveau II-vergadering gebruikt om de behoefte aan, en het nut en de doelstellingen van een coördinatievergadering te beoordelen, alsmede om afspraken te maken over de modaliteiten, externe deelname, vertrouwelijkheid en verplichtingen rond bekendmaking en gerelateerde veiligheidskwesties, alsook het gebruik van videoconferenties. Daarnaast kunnen de deelnemers ook nagaan of er behoefte bestaat aan analyse en een mogelijke bijdrage door Europol of de oprichting en werking van een GOT. Coördinatievergaderingen zijn prijzig en niveau II-vergaderingen garanderen dat deze vergaderingen enkel plaatsvinden als ze een toegevoegde waarde bieden in het oplossen van problemen op het gebied van justitiële samenwerking.

Bovendien kunnen niveau II-vergaderingen een belangrijke rol spelen bij het voorbereiden van een 'gezamenlijke actiedag', waarop justitiële samenwerkingsmaatregelen tegelijkertijd worden uitgevoerd met behulp van een coördinatiecentrum (zie Deel 1.3). In deze gevallen worden voorbereidende maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat de aangevraagde maatregelen (EAB's, huiszoekingen en inbeslagnemingen, etc.) aan alle wettelijke voorschriften voldoen, zodat de gelijktijdige uitvoering van acties in de verschillende lidstaten niet in gevaar komt. Eurojust heeft in enkele zaken bijvoorbeeld geholpen om – op het laatste moment – bepaalde informatie in de EAB's te controleren of aan te vullen, zoals persoonsgegevens van de verdachten, de spelling van namen, aanklachten die niet in het EAB waren vermeld en de tijd waarop en de plaats waar een strafbaar feit is gepleegd. Daarnaast heeft Eurojust in een groot aantal zaken spoedeisende vertalingen geleverd.

Coördinatie met oproepdienst (OCC) De Nationale Desks van Eurojust zijn 24 uur per dag, zeven dagen per week bereikbaar. In het geval van urgente verzoeken en overeenkomstig artikel 5a van het Eurojust-Besluit van de Raad mag de OCC verzoeken om bijstand van nationale autoriteiten buiten reguliere kantoortijden ontvangen en verwerken. In 2011 is een call management-systeem ingevoerd, dat oproepen naar de OCC-vertegenwoordiger van de Nationale Desk in kwestie doorzendt, zodat bellers in hun eigen taal kunnen communiceren. De OCC-vertegenwoordiger kan passende maatregelen nemen, zoals het contacteren van de OCC-vertegenwoordiger van een andere Nationale Desk.

Coördinatie met oproepdienst in een moordzaak

In december 2017 werd een persoon doodgeschoten op een parkeerplaats langs een snelweg in het zuiden van Hongarije. Kort na het plegen van het strafbare feit werd de onbekende, nog voortvluchtige dader op de plaats delict geïdentificeerd door de Hongaarse autoriteiten, samen met zijn voertuig, dat voorzien was van een Duits kenteken. De bevoegde Hongaarse aanklager heeft diezelfde dag nog contact opgenomen met de Hongaarse Nationale Desk en verzocht om de uitvaardiging van een EOB. Er is vervolgens onmiddellijk een OCC tussen de Hongaarse en de Duitse Nationale Desks en de relevante nationale autoriteiten geactiveerd om ervoor te zorgen dat het EOB snel werd doorgestuurd naar het bevoegde openbaar ministerie in Duitsland, dat vervolgens toestemming heeft verleend om de Duitse woning van de verdachte te doorzoeken, alsmede het recht om al het bewijsmateriaal veilig te stellen dat tijdens de huiszoekingen werd aangetroffen.

Uit de huiszoeking bleek echter dat de verdachte in Duitsland zijn auto had uitgeleend aan een in Oostenrijk woonachtig familielid.

Door de plotselinge verandering van de identiteit van de gezochte persoon verschoven de samenwerkende en coördinerende activiteiten van de Duitse Desk naar de Oostenrijkse Desk bij Eurojust. Het verzoek om de uitvoering van het EOB in Duitsland is vervolgens ingetrokken en vervangen door een nieuw EOB en een EAB voor de daadwerkelijke verdachte die nog voortvluchtig was. Buiten kantoortijden zijn deze nieuwe documenten, eerst als conceptversies, naar de Oostenrijkse Nationale Desk gestuurd en vervolgens in de avonduren naar het SIS geüpload, waarna een snelle reactie van de Oostenrijkse autoriteiten volgde. Deze gecoördineerde inspanning leidde uiteindelijk tot de arrestatie van de verdachte in Oostenrijk. Bovendien hebben de autoriteiten zijn huis en auto doorzocht en is men erin geslaagd om al het bewijsmateriaal, waaronder het vuurwapen, veilig te stellen.

Vanwege de urgentie van de zaak is een OCC tussen de betrokken Nationale Desks van Eurojust en de bevoegde nationale autoriteiten opgezet, waarmee een kanaal werd geopend om in realtime informatie uit te wisselen en soepel justitiële samenwerkingsinstrumenten over te dragen, hetgeen er uiteindelijk toe heeft geleid dat de verdachte minder dan 24 uur na het plegen van het strafbare feit kon worden gearresteerd.

Assistentie van Eurojust binnen 24 uur in een belastingfraudezaak

De Tsjechische autoriteiten deden onderzoek naar een OCG die betrokken was bij de illegale handel in industriële minerale olie die als dieselbrandstof werd verkocht. De OCG ontloek het betalen van btw en accijns door op te geven dat de olie voor export bestemd was. De olie werd vervolgens vanuit Tsjechië naar Oostenrijk vervoerd, in andere voertuigen overgeladen en weer terug naar Tsjechië vervoerd. Hoewel minerale olie bijna dezelfde samenstelling heeft als dieselbrandstof is het niet bedoeld als brandstof voor motoren van voertuigen. Bovendien geldt er voor minerale olie een ander belastingtarief, aangezien er enkel btw over hoeft te worden betaald. De OCG heeft illegaal geld verdiend door de accijns, die van toepassing is op dieselbrandstof, te ontduiken. Er werd opgegeven dat de minerale olie bestemd was voor export naar een andere lidstaat, in welk geval er in Tsjechië geen btw over hoeft te worden betaald.

Er moesten observaties op Oostenrijks grondgebied worden uitgevoerd om aan te tonen dat de goederen terug naar Tsjechië zijn vervoerd. De Tsjechische aanklager heeft een RHV uitgevaardigd met het verzoek om toestemming voor grensoverschrijdende observatie. Tegelijkertijd heeft de Tsjechische politie observaties uitgevoerd op Oostenrijks grondgebied. Om hiermee door te mogen gaan, was binnen 24 uur toestemming van de Oostenrijkse autoriteiten nodig (deze termijn is gebaseerd op een bilateraal RHV-verdrag tussen Tsjechië en Oostenrijk).

Met het oog op de zeer snel naderende uiterste termijn voor het indienen van de vertaling van het RHV hebben de Tsjechische autoriteiten contact opgenomen met de Tsjechische Desk met het verzoek om assistentie bij de uitvoering van het RHV (om de grensoverschrijdende toestemming van Oostenrijk te verkrijgen). De Tsjechische Desk heeft onmiddellijk contact opgenomen met de Oostenrijkse Desk. Er is een misverstand opgelost dat zich had voorgedaan tijdens de rechtstreekse communicatie tussen de nationale autoriteiten. De Oostenrijkse Desk heeft contact opgenomen met hun nationale autoriteiten en de urgentie van de kwestie uitgelegd en aangegeven welke maatregelen er genomen moesten worden. De Tsjechische Desk heeft er samen met de Tsjechische politie voor gezorgd dat het RHV vertaald werd en heeft de vertaling nog dezelfde dag via de Oostenrijkse Desk naar de bevoegde Oostenrijkse autoriteit verzonden.

Daarnaast heeft het Tsjechische Nationale lid die dag een aanvullend RHV uitgevaardigd met een bijgewerkt verzoek, waarin de observatiemethoden nader uiteen werden gezet. Bovendien heeft de Tsjechische Desk op verzoek van de Oostenrijkse Desk exact aangegeven hoeveel belasting de OCG had ontdoken, wat van cruciaal belang was om te kunnen beoordelen of voldaan is aan de minimumeisen voor toestemming voor observatie die zijn vastgelegd in de Oostenrijkse wetgeving.

Dankzij deze interventie is de verzochte observatie met succes uitgevoerd.

1.2 Coördinatievergaderingen

Coördinatievergaderingen worden georganiseerd om justitiële samenwerking en coördinatie in complexe grensoverschrijdende zaken te faciliteren en te bevorderen. Coördinatievergaderingen worden bijgewoond door de bevoegde nationale autoriteiten voor justitie en wetshandhaving van de lidstaten, die op nationaal niveau het onderzoek en de gerechtelijke vervolgingen leiden. Tijdens deze vergaderingen zijn simultaantolken aanwezig, zodat de deelnemers rechtstreeks met elkaar kunnen spreken over juridische en praktische aangelegenheden. Vertegenwoordigers van derde landen, alsook functionarissen van samenwerkingspartners zoals Europol en OLAF en internationale organisaties zoals INTERPOL kunnen worden uitgenodigd om deel te nemen. Er wordt tevens steeds meer gebruik gemaakt van de voorzieningen van Eurojust op het gebied van videoconferenties.

Coördinatievergaderingen worden vaak gebruikt als operationeel instrument. Eurojust organiseert gemiddeld ten minste één coördinatievergadering per werkdag. In 2017 vonden in totaal 302 vergaderingen plaats, waarvan 24 niet in gebouwen van Eurojust zijn gehouden, maar in een van de lidstaten of in een derde land (Zwitserland). De behandelde zaken gingen over praktisch alle domeinen van ernstige georganiseerde grensoverschrijdende misdaad, met witwaspraktijken, fraude, THB en drugshandel als meest voorkomende zaken. Deze 302 coördinatievergaderingen hadden betrekking op 376 zaken, hetgeen inhoudt dat er in sommige gevallen tijdens één coördinatievergadering twee of meer onderling verbonden zaken besproken zijn. Het aantal coördinatievergaderingen is met 25 procent toegenomen. Deze aanzienlijke toename toont aan dat onderzoekers en aanklagers in de lidstaten steeds meer vertrouwen op de steun van Eurojust, met name in complexe zaken. Tijdens de voorbereidingen voor een coördinatievergadering kan Eurojust bijvoorbeeld de stand van zaken van de onderzoeken in alle betrokken lidstaten analyseren en de juridische obstakels en punten van zorg in kaart brengen, met inbegrip van mogelijke connecties met andere landen. Tijdens de vergadering modereert Eurojust de discussie en biedt het zijn advies en expertise aan met betrekking tot het gebruik van justitiële samenwerkingsinstrumenten, de geschiktheid van het oprichten van een GOT en een gezamenlijke aanpak.

Tijdens een coördinatievergadering worden concrete regelingen besproken en overeengekomen voor *inter alia*:

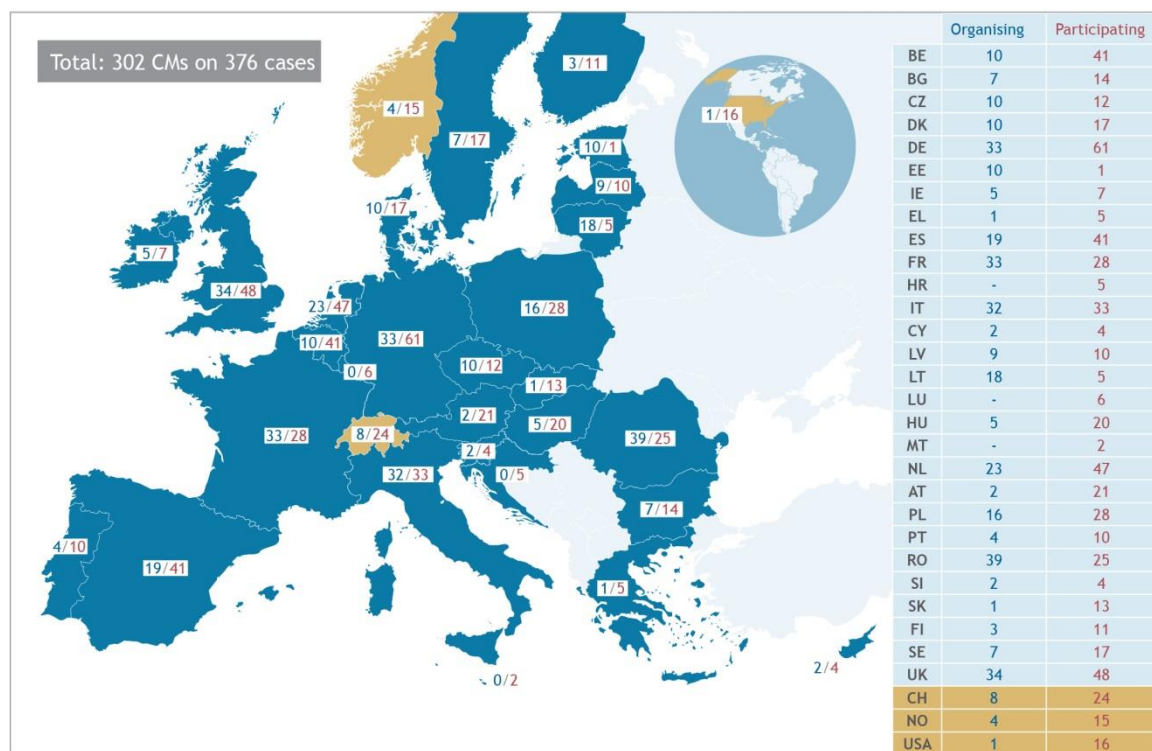
- de uitwisseling van informatie over de huidige stand van zaken van justitiële procedures;
- de uitwisseling van bewijsmateriaal in het kader van RHV/EOB's;
- het uitvaardigen en voltooien van verzoeken om, en beslissingen inzake, justitiële samenwerking, met inbegrip van instrumenten op het gebied van wederzijdse erkenning, zoals EAB's, EOB's, bevelen tot bevrozing, etc.;
- het voorkomen en/of oplossen van bevoegdheidsconflicten en aanverwante procedurele stappen, waaronder de overdracht van strafrechtelijke procedures;
- het oprichten en het functioneren van GOT's; en
- een gemeenschappelijke strategie en gecoördineerde acties (bijv. gelijktijdige onderzoeksmaatregelen in de betrokken lidstaten en aanverwante juridische aspecten).

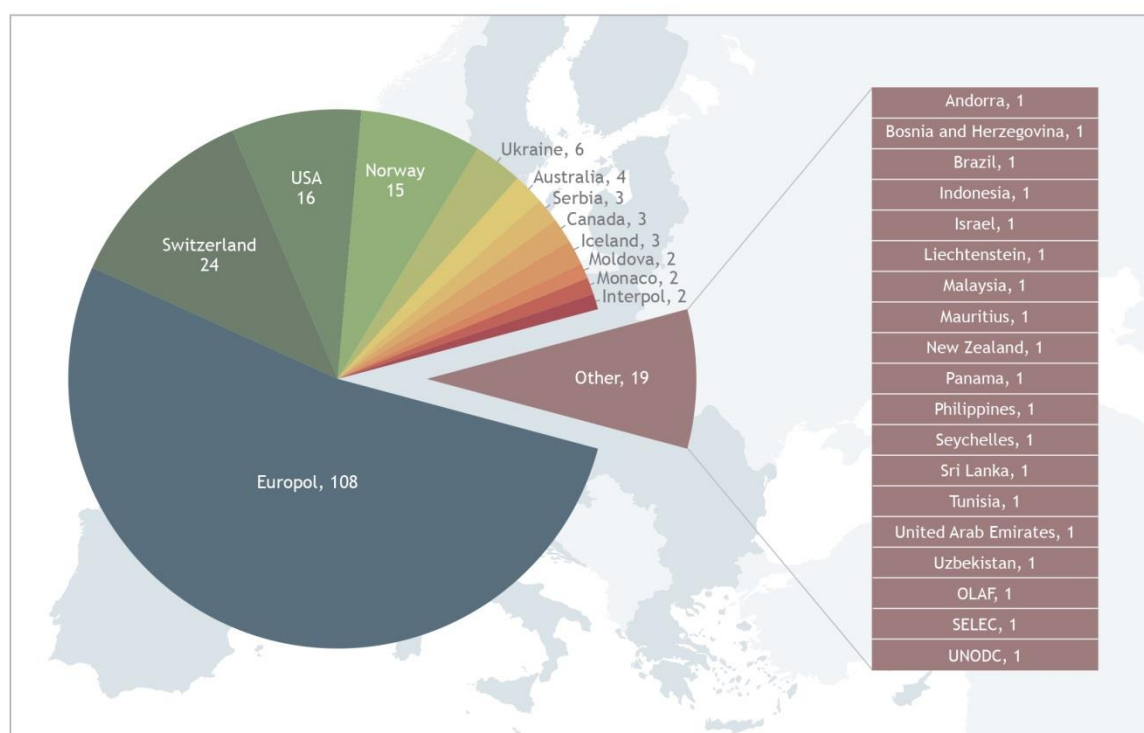
In april 2017 is bij Eurojust een coördinatievergadering georganiseerd over de onderzoeken naar vermeende criminele activiteiten die verband hielden met het advocatenkantoor Mossack Fonseca, een zaak die ook wel bekend staat als de 'Panama papers'. Deze zaak laat niet alleen duidelijk zien welke complexe juridische kwesties Eurojust heeft moeten oplossen, zoals het grote aantal betrokken staten, maar toont ook de toegevoegde waarde van de

coördinatievergaderingen, die wederzijds begrip bevorderen, vertrouwen opbouwen en cruciaal voor de verdere samenwerking zijn.

Vertegenwoordigers van de bevoegde onderzoekende autoriteiten van 14 lidstaten, Noorwegen en de procureur-generaal van Panama, in totaal 69 deelnemers, zijn bij Eurojust bijeengekomen om informatie uit te wisselen over de verschillende lopende onderzoeken. Eurojust is erin geslaagd om al deze deelnemers samen met de Panamese autoriteiten aan tafel te brengen in een sfeer van samenwerking, hetgeen heeft geleid tot vervolgoverleg op nationaal niveau tussen enkele lidstaten en Panama. Een van de belangrijke kwesties die is besproken betrof een uitspraak van het Hooggerechtshof van Panama, waarin werd gesteld dat dubbele strafbaarheid een absolute voorwaarde voor internationale samenwerking is. Aangezien belastingontduiking in Panama geen misdrijf is (enkel een administratief delict) en daarom voor Panama niet als gronddelict van witwasactiviteiten kon dienen, hebben de deelnemers gezocht naar andere misdrijven om aan de vereiste van dubbele strafbaarheid te kunnen voldoen, met name strafbare feiten die als gronddelict van witwasactiviteiten konden dienen.

Coordination meetings

1.3 Coördinatiecentra

Beroepsbeoefenaars in de lidstaten zijn veel meer gebruik gaan maken van de coördinatiecentra van Eurojust. Het aantal coördinatiecentra is gestegen van 10 in 2016 naar 17 in 2017. Dankzij de betere technische voorzieningen in het nieuwe gebouw kan Eurojust aan deze toegenomen vraag voldoen. Er is een speciale operationele ruimte ingericht om ervoor te zorgen dat de deelnemende autoriteiten eenvoudig rechtstreeks contact met elkaar kunnen onderhouden via Eurojust om tijdens grootschalige multilaterale gezamenlijke acties informatie uit te wisselen. Afhankelijk van de specifieke vereisten van een zaak kunnen er eventueel ook externe deelnemers aan de coördinatiecentra van Eurojust deelnemen.

Coördinatiecentra hebben zeer goede resultaten opgeleverd. In een zaak zijn tijdens een coördinatiecentrum ter plekke bevelen tot bevriezing voor een bedrag van meer 3 miljoen euro uitgevaardigd aan landen die aanvankelijk niet als deelnemers werden beschouwd, omdat Eurojust onmiddellijk de Nationale Desks in kwestie bij de zaak kon betrekken.

Het aantal organiserende landen is meer dan verdubbeld en voor het eerst werd op initiatief van de Zwitserse verbindingsmagistraat bij Eurojust een coördinatiecentrum georganiseerd om gecoördineerde acties te ondersteunen. Europol heeft deelgenomen aan zeven coördinatiecentra. Bij vijf van deze coördinatiecentra waren derde landen betrokken, onder andere IJsland, Canada en San Marino. In de meeste gevallen hadden coördinatiecentra betrekking op drugsgelateerde en financiële misdrijven. Vijf coördinatiecentra focusten zich op zaken waarvoor een GOT werd opgericht.

Assistentie van Eurojust door middel van een coördinatiecentrum in een zaak van accijnsfraude

De Italiaanse autoriteiten hadden een OCG in het vizier die betrokken was bij de transnationale smokkel van alcoholische producten. De OCG had een zeer complexe vorm van accijnsfraude ontwikkeld om te voorkomen dat ze de verplichte belasting op alcoholische dranken moesten betalen. Er werd gebruik gemaakt van verschillende douane-entrepots in de Europese Unie om de goederen zogenaamd te vervoeren naar landen buiten de EU, waarvoor de accijnzen waren opgeschort (valse export). In plaats daarvan werden de goederen illegaal verkocht in Italië en andere lidstaten, hetgeen de OCG enorm veel winst heeft opgeleverd.

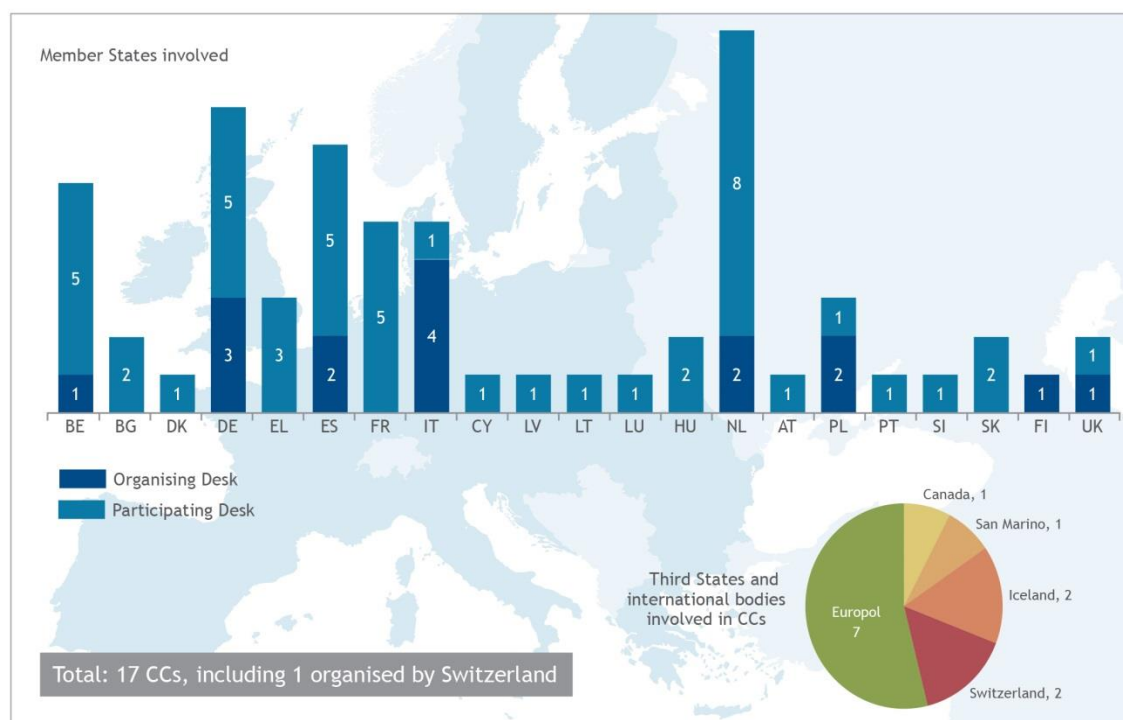
De zaak is doorverwezen naar Eurojust door het bevoegde Italiaanse Openbaar Ministerie, dat assistentie heeft gevraagd bij de uitvoering van verscheidene RHV-verzoeken aan de betrokken lidstaten (12 in totaal) en Zwitserland.

In juni is een niveau II-vergadering georganiseerd om de laatste resultaten van het Italiaanse onderzoek, alsmede de grensoverschrijdende verbanden ervan, te presenteren en om de resterende vereisten voor de uitvoering van de RHV-verzoeken tijdens een gezamenlijke actiedag vast te stellen. Tijdens de vergadering is besloten dat de gezamenlijke actie ondersteund zou worden door een coördinatiecentrum van Eurojust. Vertegenwoordigers van de Italiaanse autoriteiten en de betrokken Nationale Desks van Eurojust, alsmede de Zwitserse verbindingsmagistraat, hebben deelgenomen aan het coördinatiecentrum. RHV-verzoeken zijn aangepast op basis van nieuwe informatie en er zijn in *realtime* huiszoekingsbevelen uitgevaardigd, wat van cruciaal belang was om de verzochte maatregelen uit te kunnen voeren. Vervolgens zijn op verschillende locaties huiszoeking uitgevoerd, waarbij documenten en communicatiegegevens in beslag zijn genomen. Dankzij de actiedag hebben de Italiaanse autoriteiten vooruitgang kunnen boeken in hun onderzoek en hebben ze een beter overzicht kunnen krijgen van de activiteiten van de OCG.

Deze zaak liep nog in 2017.

Dhr. Wolfgang Merz, een van de externe Duitse deelnemers aan het coördinatiecentrum voor Middleman/Vertigo V, een btw-fraudezaak, zei het volgende over het succes van het coördinatiecentrum bij Eurojust:

'We bedanken Eurojust voor de uitstekende samenwerking en assistentie tijdens dit coördinatiecentrum. De samenwerking met Eurojust in deze zaak is ons zeer goed bevallen en we nemen dan ook graag deel aan toekomstige coördinatiecentra. Hoewel we nog geen compleet overzicht hebben, kunnen we nu al zeggen dat de actiedag zeer succesvol is geweest, vooral omdat er veel bewijsmateriaal is vergaard, met name met betrekking tot onze hoofdverdachte. We nemen aan dat ons onderzoek aanzienlijk zal worden uitgebreid en zullen in de toekomst daarom vast wel weer een beroep op Eurojust doen.'

1.4 Eurojust en gemeenschappelijke onderzoeksteams

Uit de behandelde zaken van Eurojust blijkt dat GOT's steeds meer gezien worden als een effectief samenwerkingsinstrument in grensoverschrijdende zaken. Er zijn 200 GOT's door Eurojust ondersteund, hetgeen neerkomt op een stijging van 35 procent in vergelijking met 2016 (toen werden 148 GOT's ondersteund); er zijn 87 nieuwe GOT's opgericht.

Het aantal nieuwe GOT's waarbij derde landen betrokken zijn, is ook aanzienlijk toegenomen (11 in 2017 ten opzichte van 3 in 2016); 10 GOT's die in voorgaande jaren zijn opgericht en waaraan derde landen deelnemen, waren in 2017 nog actief. Tijdens de 13e jaarlijkse vergadering van GOT-deskundigen merkten beroepsbeoefenaars (die bij GOT's met derde landen betrokken zijn) op dat het instrument, hoewel er tijdens de uitvoering van dit soort GOT's met specifieke aspecten rekening moet worden gehouden of soms van de gangbare praktijk in de EU moet worden afgeweken, flexibel genoeg is om ook na het aanbrengen van praktische aanpassingen nog efficiënt te functioneren.

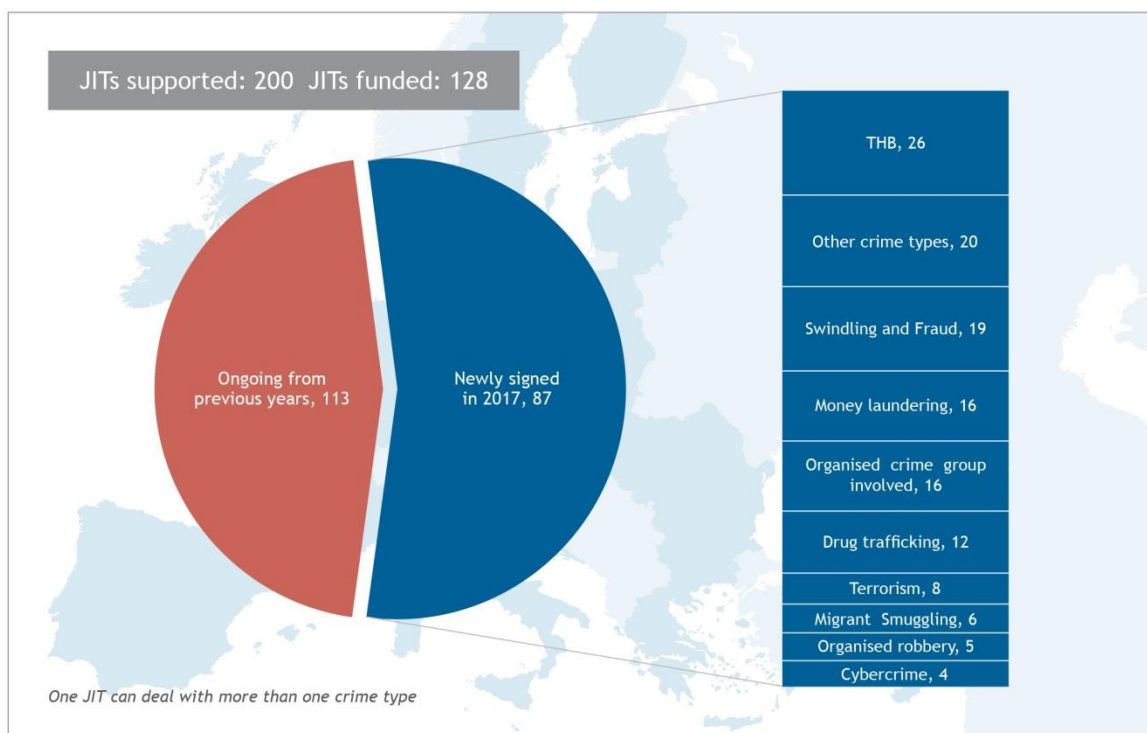
Wanneer gekeken wordt naar de soorten misdrijven waarop deze nieuwe GOT's betrekking hebben, kan een aanzienlijke stijging worden waargenomen van het aantal GOT's voor terrorismezaken (8 in 2017 en 1 in 2016), zwendel- en fraudezaken (19 in 2017 en 9 in 2016) en THB-zaken (26 in 2017 en 19 in 2016).

In één zaak van ernstige fraude en verduistering (PIF-delict), waarvoor in december 2016 een GOT is opgericht tussen Italië en België, heeft Eurojust ervoor gezorgd dat OLAF als deelnemer aan het GOT werd toegevoegd. Eurojust heeft voorgesteld om een vereenvoudigd aanhangsel aan het GOT toe te voegen, waarin de deelname van OLAF werd bevestigd. Dit aanhangsel is in februari 2017 door de directeur-generaal van OLAF ondertekend.

Eurojust heeft de lidstaten ondersteund bij het oprichten, uitvoeren, financieren en beoordelen van GOT's. Eurojust heeft het gebruik van de [bijgewerkte GOT-modelovereenkomst](#) (waarin rekening wordt gehouden met de uitbreiding van GOT's met derde landen) aangeprezen als basis voor de onderhandelingen. Dankzij deze bijgewerkte overeenkomst kunnen GOT's bovendien snel worden opgericht.

In 2017 heeft Eurojust een bijdrage geleverd aan het project van het Secretariaat van het GOT-netwerk voor de evaluatie van GOT's. De belangrijkste conclusies van de ervaringen van Eurojust met GOT's worden hieronder weergegeven onder 'Focus van het jaar: Evaluatie van de GOT's'. De GOT-zaken die in het kader van dit project justitieel zijn opgevolgd, hebben tot daadwerkelijke veroordelingen geleid. Via een GOT verkregen bewijsmateriaal werd zelden aangevochten en is in de meeste geanalyseerde zaken ontvankelijk verklaard.

JITs supported by Eurojust, including the main crime types

Country participation in JITs

Coördineren van GOT's

Een OCG die actief was in de regio Sliven in Bulgarije, is ontmanteld na coördinatie door Eurojust van vijf onderzoeken naar witwasactiviteiten, alsmede THB ten behoeve van de seksuele uitbuiting van Bulgaarse vrouwen die naar Nederland en België zijn gesmokkeld.. Eurojust heeft assistentie verleend bij de coördinatie van twee afzonderlijke internationale operaties, Palma en Leerdam, en bij de oprichting van twee GOT's. Eurojust heeft de GOT's financieel ondersteund met een bedrag ter hoogte van ongeveer 90.000 EUR.

Operatie Palma is in 2013 door de Nederlandse autoriteiten opgestart en onderzoekt THB-activiteiten die tussen 2003 en 2010 hebben plaatsgevonden, alsmede witwasactiviteiten en andere strafbare feiten die verband houden met seksuele uitbuiting. Operatie Leerdam is in november 2015 door de Bulgaarse autoriteiten opgestart, toen ze de hulp van Eurojust hebben ingeroepen bij een ander lopend Nederlands onderzoek naar de smokkel van Bulgaarse vrouwen naar Nederland en België.

Eurojust heeft een belangrijke rol gespeeld bij het leggen van verbanden tussen de onderzoeken van de Bulgaarse en Nederlandse autoriteiten in het kader van de operaties Palma en Leerdam en een ander lopend onderzoek in België naar de seksuele uitbuiting van Bulgaarse slachtoffers in Antwerpen en Brussel.

Na een coördinatievergadering bij Eurojust hebben Bulgarije en Nederland een GOT opgericht voor operatie Palma. Eurojust heeft tevens een coördinatievergadering georganiseerd, waarbij aanklagers, onderzoekers en politiefunctionarissen uit België, Bulgarije en Nederland, belast met de vijf verbonden onderzoeken, voor het eerst bijeen kwamen om een gecoördineerde aanpak voor de ontmanteling van de OCG af te spreken. Aan deze vergadering namen

vijfentwintig personen deel, waaronder functionarissen van Europol. Naar aanleiding van deze coördinatievergadering hebben België, Bulgarije en Nederland nog een GOT voor operatie Leerdam opgericht om een gezamenlijke strategie voor de zaak te definiëren en uit te voeren en ervoor te zorgen dat de acties in de ene zaak het onderzoek in de andere zaak niet hinderen.

In het kader van het GOT voor operatie Leerdam is onderzoek verricht in Bulgarije, waarbij GOT-leden uit Nederland aanwezig waren. In het kader van het GOT voor operatie Palma zijn gecoördineerde operaties uitgevoerd in Bulgarije, Duitsland en Nederland. Voor het eerst heeft Eurojust de coördinatie tussen twee afzonderlijke GOT's gefaciliteerd. Dankzij de actieve betrokkenheid van Eurojust zijn de verbanden tussen alle vijf nationale onderzoeken in Bulgarije, Nederland en België vastgesteld en zijn de onderzoeksactiviteiten grondig gepland, hetgeen heeft geleid tot een zeer geslaagde gecoördineerde operatie, die er op haar beurt voor gezorgd heeft dat de OCG kon worden ontmanteld.

Financiële ondersteuning van Eurojust aan GOT-activiteiten

Financiële ondersteuning bepaalt in veel gevallen of een GOT een succes wordt. De toename van het aantal GOT's is weerspiegeld in een groei van 40,5 procent van het aantal aanvragen voor financiële ondersteuning dat Eurojust het afgelopen jaar heeft ontvangen. In totaal zijn in 2017 253 aanvragen ontvangen in het kader van oproepen 1-8 (180 aanvragen in 2016). Het aantal GOT's waaraan financiële ondersteuning is toegewezen, is met 42 procent toegenomen. In totaal hebben 128 GOT's financiële ondersteuning toegewezen gekregen (in 2016 kregen 90 GOT's financiële ondersteuning toegewezen). Bovendien vraagt het overgrote deel (85 procent) van de GOT's die ondersteund worden in de behandelde zaken van Eurojust financiële ondersteuning aan en krijgt deze ook. De vraag naar subsidies voor GOT's ter ondersteuning van lopende operationele acties van lidstaten die ernstige grensoverschrijdende misdrijven onderzoeken en vervolgen, is sinds 2014 constant toegenomen. Deze trend is een afspiegeling van het feit dat GOT's in toenemende mate worden geïntegreerd in de strategieën voor rechtsvervolging in de lidstaten. In 2016 is de begroting voor subsidies aan GOT's verhoogd van 500.000 EUR naar 1.000.000 EUR. In reactie op de toenemende vraag vanuit de lidstaten heeft de Commissie in 2017 bijkomende kredieten verstrekt voor subsidies aan GOT's. Als gevolg hiervan kon Eurojust meer begunstigden van GOT-subsidies ondersteunen dan in 2016 (in totaal 1,3 miljoen EUR; 128 toegewezen subsidies). De volgende derde landen waren betrokken bij GOT's waarvoor subsidie is aangevraagd: Noorwegen (7), Servië (5), Zwitserland (4), Moldavië (4), Oekraïne (4), Maleisië (3), Australië (3), Albanië (2) en Bosnië-Herzegovina (1).

Eurojust heeft voorbereidingen getroffen voor de lancering van een nieuw IT-instrument dat de efficiëntie van het beheer van GOT-subsidies moet verbeteren. In het GOT-portal, dat vanaf januari 2018 toegankelijk is, kunnen nationale autoriteiten veilig online aanvragen indienen. Bovendien stelt de portal Eurojust in staat om zijn gegevens beter te verwerken. Om de GOT-beoefenaars gedurende het gehele financieringsproces bij te staan, zijn [een infographic en een GOT-financieringsgids](#) beschikbaar op onze website.

EUROJUST Coordinated Operations 2017

Hoofdstuk 2 Behandelde zaken van Eurojust

Inleiding

Eurojust speelt een essentiële rol bij het faciliteren van multilaterale justitiële samenwerking, coördinatie en uitwisseling van informatie in zaken waarbij sprake is van ernstige grensoverschrijdende criminaliteit. De operationele ondersteuning van Eurojust bestaat onder andere uit het analyseren van juridische kwesties en praktische problemen die voortvloeien uit de behandelde zaken van Eurojust, het ontwikkelen van beste praktijken, samenwerken met EU-partners en derde landen en intensief samenwerken met netwerken van gespecialiseerde juridische deskundigen.

Het aantal zaken dat door nationale autoriteiten voor assistentie naar Eurojust is doorverwezen, is toegenomen van 2.306 zaken in 2016 naar 2.550 zaken in 2017, hetgeen neerkomt op een stijging van 10,6 procent. In de meeste gevallen hebben deze zaken betrekking op de misdrijven fraude, drugshandel en witwassen. Eurojust heeft tevens 13 operationele thema's geregistreerd. Zes van deze thema's hielden verband met terrorisme. Deze thema's betreffen verzoeken van een nationale autoriteit of een Nationale Desk aan Eurojust om achtergrondgegevens te verzamelen of adviezen in te winnen bij alle lidstaten, die mogelijk relevant zijn voor of van invloed zijn op operationele zaken.

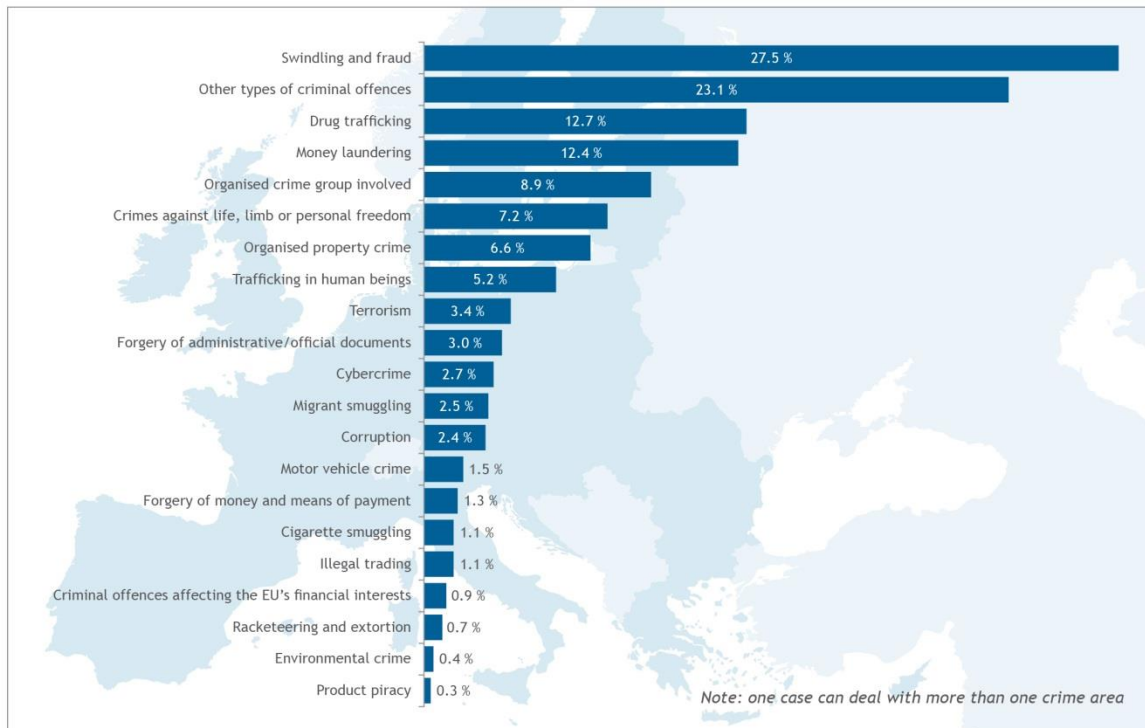

Uit de toename van het aantal zaken waarin sprake is van ernstige georganiseerde criminaliteit blijkt dat er behoefte bestaat aan een effectieve aanpak van grensoverschrijdende zaken door meerdere agentschappen, met name door middel van informatie-uitwisseling en wederzijdse betrokkenheid, alsmede door nauwe samenwerking met derde landen (zie Hoofdstuk 4). De verbindingsmagistraten hebben 148 zaken geregistreerd. Eurojust blijft bruggen bouwen tussen Eurojust en de Europol-centra via zijn Gedetacheerde Nationale Expert in Cybercriminaliteit die bij EC3 is gestationeerd en via zijn onlangs benoemde vertegenwoordiger bij het ECTC. Eurojust droeg bij aan het opstellen van de SOCTA, alsmede de sectie getiteld 'Veroordelingen en Straffen' en de relevante statistische bijlage van het Terrorism Situation and Trend Report (TE-SAT). Daarnaast heeft Eurojust zijn activiteiten op het gebied van de Beleidscyclus 2013-2017 voortgezet en deelgenomen aan EMPACT-vergaderingen om zijn justitiële steun aan de gerelateerde Operationele Actieplannen (OAP's) uit te breiden. In het kader van de Beleidscyclus 2018-2021 droeg Eurojust bij aan het opstellen van de Meerjarige Strategische Plannen en OAP's voor 2018.

De operationele focus van Eurojust is afgestemd op de prioriteiten van de Europese Agenda's over Veiligheid en Migratie. Eurojust draagt bij aan de implementatie van de Europese Agenda's en heeft zijn activiteiten verhoogd, met name op het vlak van het bestrijden van terrorisme, cybercriminaliteit, migrantensmokkel en THB.

Misdrijfsoorten	Zaken			Coördinatievergaderingen			GOT's		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Terrorisme	41	67	87	15	18	14	3	4	12
Cybercriminaliteit	62	60	70	19	13	9	11	8	7
Migrantensmokkel	60	65	64	20	12	15	9	11	14
Mensenhandel/mensensmokkel (THB)	79	93	132	32	33	57	21	32	51
Fraude	647	654	700	76	44	75	34	35	45
Corruptie	90	74	61	10	15	15	4	2	4
Drugshandel	274	254	324	57	41	40	25	24	28
Mobiele georganiseerde criminele groep	201	199	208	21	19	14	13	12	12
PIF-delicten	69	41	61	11	11	14	5	5	6
Witwaspraktijken	283	295	315	55	67	85	30	35	45
Milieucriminaliteit	5	6	9	1	0	3	0	0	2

Eurojust casework in crime areas

De [Eurojust-OLAF brochure](#) is een praktisch document waarin de elkaar aanvullende rollen van Eurojust en OLAF worden beschreven en de nationale autoriteiten worden aangemoedigd om beide organen in te schakelen, indien dat van toepassing is. Aangezien er geen mechanisme bestaat dat nationale autoriteiten erop wijst om contact met Eurojust op te nemen na een aanbeveling van OLAF om tot vervolging of justitiële opvolging over te gaan, biedt deze brochure nationale autoriteiten en beroepsbeoefenaars die bij Eurojust en OLAF werken richtlijnen om te bepalen of de betrokkenheid van de andere organisatie gerechtvaardigd is, met name bij de justitiële opvolging van aanbevelingen van OLAF aan nationale autoriteiten.

2.1 Terrorisme

Behandelde zaken Het aantal terrorismezaken dat door nationale autoriteiten naar Eurojust is doorverwezen voor assistentie is blijven stijgen – van 14 zaken in 2014 naar 41 zaken in 2015, 67 zaken in 2016 en 87 zaken in 2017. Daarnaast heeft de verbindingsmagistraat voor Zwitserland één terrorismezaak geregistreerd. De lidstaten met de meeste verzoeken waren Italië, Spanje, Duitsland en Frankrijk. De vaakst aangezochte lidstaten waren Duitsland, Frankrijk en België.

Eurojust is assistentie blijven verlenen aan de onderzoeken naar recente terroristische aanslagen in Europa, zoals de aanslagen in de Thalys-trein en de aanslagen in Parijs, Brussel, Ansbach, Nice, Berlijn, Stockholm, Barcelona en Turku, alsmede andere zaken waarbij sprake was van grensoverschrijdende terroristische activiteiten, zoals rekrutering, financiering en propaganda voor terroristische doeleinden. De toename van het aantal zaken gaat gepaard met steeds complexere problemen die moeten worden opgelost en een sterke behoefte aan snelle en efficiënte multilaterale samenwerking. Deze zaken laten duidelijk zien dat er een toenemende behoefte bestaat om de aanpak van de verschillende justitiële autoriteiten te verenigen en te coördineren. Lidstaten hebben steeds vaker de assistentie van Eurojust ingeroepen, bijvoorbeeld bij de uitwisseling van informatie en bewijsmateriaal, bij het versnellen van de uitvoering van RHV- en uitleveringsverzoeken, EAB's en EOB's en bij het oprichten van GOT's.

Eurojust heeft 14 coördinatievergaderingen over terrorismezaken georganiseerd. Twee van deze coördinatievergaderingen zijn bijgewoond door vertegenwoordigers van derde landen, te weten Australië, Canada, Indonesië, Maleisië, Nieuw-Zeeland, de Filipijnen, Zwitserland, Tunesië, Oekraïne en de Verenigde Staten. Eurojust heeft tevens een coördinatiecentrum georganiseerd dat gericht was op een transnationale OCG die betrokken was bij de facilitering van migrantensmokkel en het vervalsen van administratieve documenten. De door deze OCG vervalste documenten waren eerder al eens gebruikt door een in 2014 ontmanteld, geavanceerd netwerk dat zich richtte op het rekruteren, faciliteren en financieren van buitenlandse terroristische strijders.

Daarnaast nam Eurojust deel aan meer GOT's in verband met terrorismezaken (12 GOT's, waarvan 8 nieuwe GOT's). GOT's zijn een efficiënt platform om rechtstreeks informatie en bewijsmateriaal uit te wisselen in bilaterale en multilaterale terrorismezaken.

Aan drie van de GOT's deden derde landen mee: een met Zwitserland, een met Oekraïne en een met Australië, Oekraïne en Maleisië.

In 2017 heeft het GOT dat door Nederland, België, Oekraïne, Australië en Maleisië is opgericht in verband met het neerstorten van vlucht MH17 op 17 juli 2014 een nieuwe mijlpaal bereikt. Eurojust heeft een coördinatievergadering georganiseerd, waar niet alleen uitgebreide discussies tussen de bevoegde autoriteiten van deze landen hebben plaatsgevonden, maar ook is gesproken over mogelijke volgende stappen in verband met een vervolgingsmechanisme. De betrokken landen hebben vervolgens gezamenlijk besloten dat diegenen die verantwoordelijk zijn voor het neerhalen van vlucht MH17 in Nederland zullen worden vervolgd en hebben nogmaals de intentie uitgesproken om hun intensieve samenwerking voort te zetten. Eurojust blijft nauw betrokken bij het faciliteren van deze samenwerking.

Terroristische aanslagen van Parijs

De uitgebreide operationele ondersteuning die Eurojust aan de lidstaten kan verlenen in terrorismezaken kan het best worden geïllustreerd aan de hand van de nasleep van de terroristische aanslag van 13 november 2015 in Parijs en Saint-Denis.

De Franse Desk bij Eurojust opende op 26 november 2015 een zaak voor 13 lidstaten en de Verenigde Staten en speelde vanaf dat moment een faciliterende rol bij het doorsturen en uitvoeren van talloze RHV-verzoeken. In december 2015 zijn Eurojust en Europol toegetreden tot het GOT dat kort na de aanslagen door Frankrijk en België was opgericht. Naarmate de onderzoeken in Frankrijk en andere lidstaten vorderden, werd de behoefte aan coördinatie steeds groter. Als reactie hierop heeft de Franse Desk tussen januari 2016 en februari 2017 vijf coördinatievergaderingen georganiseerd, een in Salzburg, twee in Parijs en twee in Den Haag.

Coördinatievergaderingen brengen de justitiële autoriteiten en de onderzoekers van alle betrokken lidstaten bijeen en zijn daarmee het belangrijkste operationele instrument van Eurojust in terrorismezaken. In deze zaak heeft de door Eurojust ondersteunde coördinatie een cruciale rol gespeeld bij het ontdekken van mogelijke verbanden tussen de onderzoeken van de aanslagen in Parijs en de aanslagen in de Thalys in augustus 2015. Dankzij deze coördinatie zijn twee verdachten in Oostenrijk gearresteerd en is één verdachte die zich in hechtenis in Duitsland bevond aan de Franse autoriteiten overgeleverd.

Terroristische aanslag op kerstmarkt in Berlijn

Op 19 december 2016 reed een vrachtwagen opzettelijk in op een kerstmarkt in Berlijn, waarbij 12 personen om te leven kwamen en meer dan 70 personen gewond raakten. Een van de slachtoffers was de oorspronkelijke chauffeur van de vrachtwagen, die later doodgeschoten in de vrachtwagen werd aangetroffen. De dader was een Tunesische staatsburger, die zich had laten inspireren door IS-propaganda. Vier dagen na de aanslag kwam hij om het leven bij een schotenwisseling met de politie in de buurt van Milaan, Italië. De gebeurtenis werd geclassificeerd als een terroristische aanslag.

Bij Eurojust is een zaak geregistreerd in verband met het Duitse onderzoek naar de aanslag, dat werd uitgevoerd door het Federale Openbaar Ministerie. De Duitse Nationale Desk werd enkele uren na de aanslag ingeschakeld en naarmate het onderzoek zich verder ontwikkelde, nam de betrokkenheid van Eurojust toe. De Italiaanse Desk registreerde een parallelle zaak in verband met de schietpartij met de Italiaanse politie. Eurojust heeft een belangrijke rol gespeeld bij het faciliteren van de adequate en tijdige uitwisseling van informatie op justitieel niveau. Eurojust had bovendien toegang tot zijn netwerk van nationale correspondenten voor Eurojust op het gebied van terrorisme.

In maart 2017 hebben de Duitse en de Italiaanse Desks samen een coördinatievergadering georganiseerd bij Eurojust, waarbij onderzoekende autoriteiten uit verschillende lidstaten en derde landen aanwezig waren. De vergadering werd georganiseerd om informatie uit te wisselen over de stand van zaken met betrekking tot de slachtoffers en getuigen in de verschillende landen en over de resultaten van de onderzoeken naar de reisroute van de aanslagpleger en zijn verblijfplaats in de periode tussen 19 en 23 december 2016. De deelnemers hebben hun respectievelijke nationale onderzoeken toegelicht en zijn overeengekomen om hun rechtstreekse samenwerking en samenwerking via Eurojust voort te zetten.

Besluit van de Raad 2005/671/JBZ Er is aanzienlijk meer informatie over onderzoeken, vervolgingen en veroordelingen in verband met terroristische strafbare feiten met Eurojust gedeeld in overeenstemming met Besluit van de Raad 2005/671/JBZ. Eurojust heeft informatie ontvangen over ongeveer 394 onderzoeken en vervolgingen en 569 veroordelingen of vrijspraken in verband met terroristische strafbare feiten. Met behulp van deze informatie en de informatie die op grond van artikel 13 van het Eurojust-Besluit van de Raad met Eurojust wordt gedeeld, kan Eurojust mogelijke verbanden ontdekken tussen verschillende terrorismezaken en tussen zaken waarbij sprake is van terrorisme en georganiseerde criminaliteit.

Samenwerking met Europol Eurojust is zijn samenwerking met Europol verder blijven intensiveren door Europol te betrekken bij een aantal zaken en door een bijdrage te leveren aan de contra-terrorisprogramma's Hydra en Travellers van Europol. De synergie tussen Eurojust en Europol op het gebied van contraterrorisme is verbeterd door een gespecialiseerde Gedetacheerde Nationale Expert op het gebied van contraterrorisme aan te werven om de uitwisseling van informatie tussen Eurojust en het ECTC te vereenvoudigen. Deze expert heeft onder andere de taak om vroegtijdige justitiële opvolging van de activiteiten van het ECTC en het gebruik van de coördinatie-instrumenten van Eurojust te bevorderen.

Buitenlandse terroristische strijders Eurojust is zich bij de uitvoering van zijn strategische activiteiten blijven richten op de verdere ontwikkeling van de reactie van het strafrecht op FTF's. In december heeft Eurojust zijn vijfde rapport, *Buitenlandse terroristische strijders: Standpunten van Eurojust over het fenomeen en de reactie van het strafrecht*, gepresenteerd aan de JBZ-Raad. Dit rapport, gerubriceerd als EU RESTRICTED, is gedeeld met beroepsbeoefenaars en beleidsmakers op EU- en nationaal niveau om meer bewustzijn te creëren over de uitdagingen en beste praktijken en ervoor te zorgen dat rechtszaken goed onderbouwd worden. Het rapport bevat een overzicht van de meest recente ervaringen van Eurojust met het coördineren van onderzoeken en vervolgingen in verband met FTF's en de lering die getrokken is uit de onderzoeken en vervolgingen die aan Eurojust zijn gemeld. Daarnaast bevat het rapport voorlopige conclusies over de belangrijkste problemen in verband met het gebruik van informatie van het slagveld in oorlogsgebieden als bewijsmateriaal in strafrechtelijke procedures, die veroorzaakt worden door het feit dat het erg moeilijk is om toegang tot deze informatie te krijgen of om aan te tonen dat deze informatie op rechtmatige wijze is verkregen. In het rapport wordt benadrukt dat de informatie die verkregen is van de slagvelden in Syrië en Irak in sommige rechtsgebieden zowel voor terroristische strafbare feiten als zware internationale misdrijven mag worden gebruikt en wordt gewezen op de mogelijke verbanden tussen deze misdrijven. Het rapport concludeert dat er moet worden gezocht naar mogelijke andere manieren om informatie van het slagveld te verkrijgen en te delen, om ervoor te zorgen dat deze informatie voldoet aan de normen die aan bewijskracht worden gesteld. In nauwe samenwerking met de nationale correspondenten voor Eurojust voor terrorismezaken en het Genocidenetwerk is Eurojust begonnen met het in kaart brengen van de beste praktijken en uitdagingen in verband met het gebruik van informatie die verzameld is door militairen in gebieden waar zich een gewapend conflict afspeelt, als bewijsmateriaal in terrorismezaken en/of rechtszaken in verband met oorlogsmisdaden en/of als basis voor het instellen van strafrechtelijk onderzoeken of vervolgingen.

Nationale correspondenten voor terrorismezaken Tijdens de jaarlijkse vergadering van de nationale correspondenten voor Eurojust voor terrorismezaken, waaraan ook contraterrorisme-experts uit Noorwegen, Zwitserland en de Verenigde Staten, de Coördinator

Contraterrorisme van de EU, het hoofd van het ECTC en een vertegenwoordiger van Frontex deelnamen, is met name gesproken over het zoeken naar manieren om de justitiële reactie en samenwerking na terroristische aanslagen te verbeteren. Daarnaast werden beste praktijken gedeeld met betrekking tot de omgang met slachtoffers in de eerste momenten na een terroristische aanslag en het deradicaliseren van terrorismeverdachten. De deelnemers hebben gesproken over de uitdagingen op het gebied van de vervolging en veroordeling van FTF's voor terroristische strafbare feiten en/of oorlogsmisdrijven, alsmede over de uitdagingen van het verzamelen van informatie van het slagveld die gebruikt zou kunnen worden als bewijsmateriaal in zaken in verband met terrorisme en/of oorlogsmisdrijven.

Outreach Eurojust heeft het belang van de justitiële aspecten van de strijd tegen het terrorisme benadrukt, onder andere tijdens de hoorzittingen van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (LIBE) van het Europees Parlement, alsmede tijdens het bezoek van de Bijzondere Commissie terrorisme (TERR) van het Europees Parlement aan Eurojust in december. Tijdens het overleg is vooral gesproken over de toegevoegde waarde van Eurojust bij het ondersteunen van lopende onderzoeken en vervolgingen en het verbeteren van de coördinatie en uitwisseling van informatie. Eurojust heeft zijn zorgen geuit over de herschikking van Verordening 45/2001, in het bijzonder over het recente voorstel om de verordening toe te passen op operationele gegevens die door Eurojust worden verwerkt, en gepleit voor een gemeenschappelijke regeling voor Eurojust, Europol en het EPPO.

Een van de belangrijkste prioriteiten in de relatie van Eurojust met derde landen is het uitbreiden van de mogelijkheden voor justitiële samenwerking in de strijd tegen terrorisme, zowel op operationeel als strategisch niveau. Hiertoe, en tevens om het wederzijds vertrouwen te vergroten en toekomstige mogelijkheden voor samenwerking te verkennen, heeft Eurojust een aantal delegaties ontvangen van experts op het gebied van contraterrorisme en justitiële samenwerking uit derde landen, zoals Tunesië, Taiwan en de Liga van Arabische Staten.

Radicalisering Op het gebied van radicalisering, die leidt tot gewelddadig extremisme en terrorisme, is Eurojust veroordelingen in verband met terrorisme blijven volgen en analyseren, waaronder het opleggen van andere straffen dan hechtenis door rechtbanken in de lidstaten. Eurojust heeft in zijn monitorverslagen regelmatig melding gemaakt van de soorten straffen die rechters in terrorismezaken hebben opgelegd (vrijheidsstraffen en niet-vrijheidsbenemende straffen) en, indien van toepassing, van de bijbehorende verplichtingen die ervoor zorgen dat er een balans blijft bestaan tussen de re-integratie en deradicalisering van veroordeelden en de openbare veiligheid.

Het vijfde FTF-rapport van Eurojust bevat tevens een overzicht van de ervaringen en beste praktijken met betrekking tot de reactie van het strafrecht op radicalisering. Eurojust heeft een bijdrage geleverd aan de discussies en de activiteiten van de onlangs opgerichte Deskundigengroep op hoog niveau van de Commissie inzake Radicalisering (HLCEG-R), met name tijdens het vaststellen van de prioriteiten en concrete actievoorstellen op EU-niveau en het niveau van de lidstaten, die verband houden met kwesties op het gebied van hechtenis en proeftijd, reclassering en re-integratie. Op aanraden van Eurojust betreft een van de aanbevelingen die door de HLCEG-R is goedgekeurd, het verbeteren van de verstrekking van informatie over onderzoeken, vervolgingen en veroordelingen in verband met terroristische strafbare feiten aan Eurojust. Dit stelt Eurojust in staat om het gebruik van alternatieven voor vervolging en hechtenis te volgen, waartoe Eurojust wordt opgeroepen in de Conclusies van de

Raad van november 2015. Hierdoor kan Eurojust een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van strafrechtbeleid op het gebied van FTF's en radicalisering.

Monitor van veroordelingen wegens terrorisme Eurojust heeft in 2017 drie TCM's gepubliceerd, gebaseerd op informatie uit openbare bronnen en informatie die nationale autoriteiten in overeenstemming met het Besluit van de Raad 2005/671/JBZ hebben verstrekt. De TCM bevat een overzicht van de met terrorisme samenhangende veroordelingen en vrijspraken in de hele Europese Unie, alsmede vernieuwingen van wetgeving en een juridische analyse van relevante vonnissen. De analytische hoofdstukken van de in 2017 uitgegeven TCM's bevatten een analyse van vonnissen uitgesproken door rechtbanken in Duitsland, Italië en Nederland. Twee van de vonnissen betroffen personen die uit Syrië waren teruggekeerd en het derde vonnis had betrekking op een groep die vervolgd werd voor het ondersteunen en actief ronselen van jihadstrijders. Een van de TCM's bevat een samenvatting van de in maart aangenomen richtlijn (EU) 2017/541 inzake terrorismebestrijding. In een andere TCM wordt ingegaan op enkele resoluties van de VN-Veiligheidsraad over de strijd tegen terrorisme, die van invloed kunnen zijn op de wetgeving en het beleid van de EU en de EU-lidstaten.

Ontmanteling van een groep die zich bezighield met propaganda voor IS

De Spaanse autoriteiten hebben de dringende hulp van Eurojust ingeroepen bij een onderzoek naar een groep die zich naar verluidt bezighield met de productie van audiovisueel materiaal dat online verspreid moest worden en waarin propaganda voor IS werd gemaakt en opgeroepen werd om terroristische strafbare feiten te plegen. De groep, die in verschillende lidstaten actief was, werd ook verdacht van betrokkenheid bij rekruterings- en radicaliseringsactiviteiten.

Om de groep te ontmantelen hebben de Spaanse autoriteiten een gezamenlijke actiedag gepland die door Eurojust gecoördineerd moest worden. Hiertoe heeft de leidinggevende onderzoeksrechter vijf dagen voor de geplande gezamenlijke actie twee EAB's en twee RHV's uitgevaardigd, waarin verzocht werd om een aantal huiszoeken en inbeslagnemingen van relevante voorwerpen in Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. De EAB's en RHV's moesten tegelijkertijd en op gecoördineerde wijze worden uitgevoerd op de gezamenlijke actiedag.

Tijdens de voorbereiding van de gezamenlijke actiedag stonden de Nationale Desks van Spanje, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk voortdurend in contact met elkaar, waardoor er spontaan informatie kon worden uitgewisseld en er onmiddellijk kopieën van de RHV's en EAB's konden worden overgedragen. De Nationale Desks in kwestie hebben informatie uitgewisseld over de stand van zaken van de vertalingen van de RHV's en de EAB's en de invoering van laatstgenoemde documenten in het SIS en hebben contact met SIRENE opgenomen om zich voor te bereiden op het gelijktijdig activeren van de in het SIS ingevoerde EAB's.

De Nationale Desks hebben hun nationale autoriteiten geadviseerd over de beste handelswijze en indien nodig aanvullende informatie en uitleg verstrekt. Nog voordat de vertalingen van de EAB's en RHV's beschikbaar waren, zijn er preliminaire controles uitgevoerd om vast te stellen welke autoriteiten in Duitsland en het Verenigd Koninkrijk bevoegd zijn voor de uitvoering van de EAB's en de huiszoeken. Nog voor ontvangst van de Engelse versie van het EAB heeft de Nationale Desk van het Verenigd Koninkrijk de Spaanse versie doorgestuurd naar de bevoegde Spaanse autoriteiten om de certificering van het EAB als voorwaarde voor de arrestatie van de verdachte in Birmingham te versnellen. Er ontstond een probleem in verband met het tijdstip van de huiszoeken, omdat Duitse wetgeving nachtelijke huiszoeken (d.w.z. huiszoeken

voor 03:00) verbiedt. Hierop heeft de verzoekende autoriteit het tijdstip van uitvoering op 04:00 vastgesteld.

De spoedeisende vertalingen van de EAB's en RHV's naar het Duits en het Engels (binnen 24 uur) werden via de Nationale Desks van Eurojust naar de bevoegde Duitse en Britse autoriteiten doorgestuurd. Enkele uren na ontvangst van de vertalingen werden in Duitsland en het Verenigd Koninkrijk alle benodigde juridische en praktische formaliteiten afgehandeld om de verzochte maatregelen uit te kunnen voeren en werden de Spaanse autoriteiten via de Nationale Desks bij Eurojust ingelicht over mogelijke toekomstige problemen als gevolg van het gebrek aan informatie over het vermeende strafbare feit in het EAB. Daarnaast werd geregeld dat het huiszoekingsbevel voor het Verenigd Koninkrijk werd uitgebreid met een voertuig dat niet in het RHV was vermeld. Ter ondersteuning van de nationale autoriteiten werkte het Spaanse Nationale Lid tevens nauw samen met de Spaanse verbindingsmagistraat in Londen.

Op 28 juni om 04:00 startten autoriteiten in Duitsland, Spanje en het Verenigd Koninkrijk een succesvolle operatie, die heeft geleid tot de arrestatie van zes verdachten die lid waren van de groep. De operatie werd gecoördineerd door Eurojust en ondersteund door een in Spanje ingezette contra-terrorismedeskundige van Europol. Gedurende de actiedag zijn er ook Spaanse politiefunctionarissen in Duitsland en het Verenigd Koninkrijk ingezet.

Na afloop van de actiedag is Eurojust de samenwerking tussen de nationale autoriteiten blijven coördineren en faciliteren. Kort na de arrestaties hebben de Spaanse autoriteiten aanvullende informatie verstrekt aan hun Duitse en Britse collega's om de problemen in verband met het gebrek aan informatie in de oorspronkelijke EAB's (in overeenstemming met de vereisten van het specialiteitsbeginsel voor de productie van drie videoclip) op te lossen en hebben zij ervoor gezorgd dat de overleveringsbesluiten door de uitvoerende autoriteiten werden uitgegeven. De betreffende openbaar ministeries hebben de aanvullende informatie gekregen die nodig was om de overleveringen uit te kunnen voeren in overeenstemming met artikel 15, lid 2, van het Kaderbesluit betreffende het Europees Aanhoudingsbevel. Als gevolg hiervan is de in Duitsland gearresteerde persoon met succes aan de Spaanse autoriteiten overgeleverd.

Daarnaast heeft Eurojust ervoor gezorgd dat de tijdens de actiedag in Duitsland in beslag genomen relevante voorwerpen zijn geïdentificeerd en geselecteerd om als bewijsmateriaal in de Spaanse procedures te kunnen dienen. De Nationale Desks van Duitsland en Spanje hebben tevens enkele aspecten verduidelijkt aan de leidinggevende aanklager in Duitsland, waardoor toestemming van de bevoegde nationale rechtbank kon worden verkregen om de tijdens de huiszoekingen in beslag genomen voorwerpen over te dragen. De in beslag genomen voorwerpen zijn in overeenstemming met artikel 29 van het Kaderbesluit betreffende het Europees Aanhoudingsbevel afgeleverd.

Enkele maanden na de actiedag heeft Eurojust een coördinatievergadering georganiseerd, waar de deelnemende nationale autoriteiten uit Duitsland, Spanje en het Verenigd Koninkrijk feedback hebben gegeven op de voorbereiding en uitvoering van de actiedag. Ze hebben tevens de stand van zaken van de lopende procedures besproken, alsmede mogelijkheden voor toekomstige samenwerking. Tijdens de coördinatievergadering hebben de Britse autoriteiten de tijdens de actiedag in beslag genomen materialen aan Spanje overhandigd. De in het Verenigd Koninkrijk gearresteerde persoon is aan Spanje overgeleverd.

De Spaanse autoriteiten hebben hun grote waardering uitgesproken voor de coördinatie en de assistentie van Eurojust. Ze waren van mening dat een dergelijke complexe gelijktijdige multinationale operatie zonder de assistentie van Eurojust niet uitgevoerd had kunnen worden, vooral vanwege de extreem korte voorbereidingstijd. De assistentie van Eurojust speelde tevens een belangrijke rol bij de opvolging van de succesvolle actiedag en de voortzetting van de samenwerking tussen de betrokken nationale autoriteiten.

[CBRN-E-handboek van Eurojust](#)

[Eurojust Nieuwsbrief #15](#)

2.2 Cybercriminaliteit

Behandelde zaken Bij onderzoeken naar cybercriminaliteit moeten justitiële en politionele autoriteiten onvermijdelijk samenwerken en hun onderzoeksactiviteiten met autoriteiten in verschillende rechtsgebieden coördineren. Eurojust ondersteunde 70 zaken, organiseerde 9 coördinatievergaderingen en 1 coördinatiecentrum en ondersteunde 7 GOT's, waarvan er 4 nieuw waren. De lidstaten met de meeste verzoeken waren Roemenië, Duitsland en Nederland. De vaakst aangezochte lidstaten waren het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Duitsland.

De NotPetya-zaak heeft aangetoond dat het belangrijk is om snel en gecoördineerd op grootschalige cyberaanvallen te reageren en wijst daarmee op de toegevoegde waarde van het vroegtijdig inschakelen van Eurojust en Europol.

Op 27 juni 2017 vond een grootschalige cyberaanval plaats, die computersystemen overal ter wereld heeft getroffen. De kwaadaardige software, NotPetya genoemd, deed zich voor als *ransomware* en verspreidde zich via het geïnfecteerde computernetwerk van een leverancier van boekhoudsoftware uit Oekraïne. Als gevolg van deze aanval raakten de IT-systemen van verschillende bedrijven onherstelbaar beschadigd. Onder de slachtoffers bevonden zich middelgrote en grote bedrijven in verscheidene lidstaten en een groot aantal landen in andere delen van de wereld. Enkel doordat de IT-afdelingen van de getroffen bedrijven snel hebben gereageerd en onder andere de toegang tot hun netwerken geheel of gedeeltelijk hebben geblokkeerd, kon voorkomen worden dat de NotPetya-malware zich verder verspreidde.

Enkele uren na de aanval openden de Franse justitiële autoriteiten een strafrechtelijk onderzoek en verzochten zij om de assistentie van Eurojust. Wereldwijd werden in verschillende andere landen parallelle onderzoeken ingesteld. Om al deze inspanningen te coördineren is in juli een operationele vergadering georganiseerd bij Europol en is in september een coördinatievergadering gehouden bij Eurojust, waaraan 10 lidstaten en Oekraïne deelnamen. In december is een GOT opgericht om ervoor te zorgen dat elektronisch bewijsmateriaal tijdig werd verzameld en om de onderzoeksactiviteiten in de deelnemende landen te coördineren en verschillen tussen de juridische kaders te overbruggen.

Samenwerking met Europol Eurojust heeft nauw samengewerkt met zijn belangrijkste belanghebbenden, met name door een Nationale Deskundige voor Cybercriminaliteit van Eurojust bij EC3 te detacheren, die de vroegtijdige inschakeling van justitiële autoriteiten bevordert en de uitwisseling van informatie mogelijk maakt, maar ook door de gezamenlijke taskforce cybercriminaliteit (J-CAT) te ondersteunen. Eurojust en Europol hebben het

gezamenlijke document over gemeenschappelijke uitdagingen bij de strijd tegen cybercriminaliteit, gepubliceerd als EU doc. 7021/17, bijgewerkt.

Sinds 2016 ondersteunt Eurojust de Europese acties tegen geldezels (Empact), ook wel EMMA I, II en III genoemd. Iedere actie bestond uit een operationele actieweek, gevolgd door een mediacampagne om het publiek voor te lichten over het begrip 'geldezel'. De focus van EMMA is in de loop der jaren verschoven van het enkel identificeren van geldezels naar het identificeren van de criminele organisaties die de geldezels rekruteren, alsmede naar het voorkomen van financiële schade en het bevriezen en confisqueren van illegaal verkregen winsten. Eurojust verleent assistentie bij het coördineren van onderzoeken van de nationale autoriteiten en geeft advies over eventuele obstakels bij grensoverschrijdende onderzoeken en de specifieke aspecten van de publieke-particuliere samenwerking met de banksector. Uit de resultaten van deze gecoördineerde activiteiten van alle lidstaten, de Federatie van banken in de Europese Unie, Europol en Eurojust blijkt dat er meer kan worden bereikt als het fenomeen geldezels op internationaal niveau wordt aangepakt.

Samenwerking met het EJC Eurojust ondersteunt het EJC (zie deel 5.4) en ontwikkelt in nauwe samenwerking met dit netwerk een aantal activiteiten op het gebied van encryptie (zie deel 3.1), gegevensbewaring (zie deel 3.2), onderzoeken in verband met het Darknet en elektronisch bewijsmateriaal.

Eurojust heeft samen met het EJC twee analyses gemaakt van misdaad via computers: één over de gevolgen van de uitspraak van het Hof van Justitie inzake gegevensbewaring en één over de mogelijkheden van en ervaringen van de lidstaten met het verrichten van online onderzoek naar criminaliteit op het Darknet. De voorlopige resultaten van laatstgenoemde analyse zijn gebruikt als input voor de Darknet-conferentie die Europol in december 2017 in het kader van het OAP Vuurwapens heeft georganiseerd.

Deskundigen van Eurojust en leden van het EJC hebben deelgenomen aan door de Commissie georganiseerde vergaderingen over elektronisch bewijsmateriaal en hebben op basis van de behandelde zaken van Eurojust input geleverd en gewezen op de beste praktijken in de lidstaten.

De plenaire vergaderingen van het EJC bij Eurojust fungeren als een platform waar de belangrijkste spelers in de strijd tegen cybercriminaliteit, d.w.z. vertegenwoordigers van de nationale autoriteiten, Nationale Desks van Eurojust, waarnemers van EC3, de Commissie en het hoofd van het secretariaat van het EJC, ervaringen, deskundigheid en beste praktijken met elkaar uit kunnen wisselen. Tijdens de plenaire vergadering is de door Eurojust en EC3 ondersteunde Darkweb-zaak gepresenteerd. Deze zaak illustreerde de vele technische en juridische obstakels bij het bestrijden van criminaliteit op het Darkweb. De in het onderzoek gehanteerde aanpak werd door het EJC als beste praktijk aangemerkt en kan dienen als goed voorbeeld voor het ontmantelen van gelijksoortige illegale marktplaatsen op het Darkweb in de toekomst.

Justitiële Monitor inzake Cybercriminaliteit (CJM) Eurojust publiceerde zijn derde CJM, een rapporteringsinstrument om beroepsbeoefenaars te ondersteunen bij het onderzoek en de gerechtelijke vervolging van zaken waarbij sprake is van cybercriminaliteit. Deze publicatie bevat een overzicht van ontwikkelingen op het gebied van wetgeving en analyses van behandelde zaken op het gebied van cybercriminaliteit, misdaad via computers en elektronisch

bewijsmateriaal. Er wordt tevens ingegaan op de resultaten van de effectbeoordeling van de uitspraak van het Hof van Justitie met betrekking tot gegevensbewaring. In verscheidene lidstaten hebben rechtbanken zich reeds gebogen over de geldigheid van nationale regelgeving op het gebied van gegevensbewaring. Tot nu toe heeft geen enkele rechtbank de nationale wetgeving op het gebied van gegevensbewaring ongeldig verklaard. De CJM bevat tevens een voorlopige analyse van het onderzoek van Eurojust naar de onderzoeksmogelijkheden waarover politieke autoriteiten kunnen beschikken, alsmede de praktische en juridische uitdagingen waarmee ze te maken krijgen als ze onderzoek doen naar het Darkweb. Gelet op het feit dat er bij dit soort zaken meerdere rechtsgebieden betrokken zijn, hangt het succes van deze onderzoeken in grote mate af van grensoverschrijdende samenwerking en coördinatie. Vooral GOT's lijken op dit gebied een steeds grotere toegevoegde waarde te hebben.

Outreach Eurojust heeft tijdens verscheidene hoorzittingen van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (LIBE) van het Europees Parlement een overzicht gegeven van zijn activiteiten op het gebied van cybercriminaliteit. Tijdens de hoorzitting over seksueel misbruik en uitbuiting van kinderen presenteerde Eurojust een analyse van de behandelde zaken op het gebied van seksuele uitbuiting van kinderen.

Operaties tegen een crimineel netwerk op Usenet

Timing is van cruciaal belang in zaken waarbij sprake is van cybercriminaliteit. Met een druk op de knop kunnen gegevens worden verwijderd of van het ene rechtsgebied naar het andere worden verplaatst, niet alleen binnen de Europese Unie, maar ook naar andere delen van de wereld.

In oktober 2017 heeft de Duitse Nationale Desk twee gerelateerde zaken aan Eurojust voorgelegd, die beide betrekking hadden op vermeende grove schendingen van de Duitse wetgeving op het gebied van intellectuele eigendom. OCG's die zich bezighielden met online piraterij werden ervan verdacht online portals te beheren, waar duizenden producten waarvoor een licentie vereist is of die auteursrechtelijk beschermd zijn, zoals films, software en televisieseries, illegaal werden aangeboden.

Hoewel er op het reguliere web (niet op het 'diep web') onverbloemd reclame voor deze inhoud werd gemaakt, onder andere op domeinen zoals www.town.ag en www.usenetrevolution.info, was de daadwerkelijke inhoud opgeslagen in het zogenaamde Usenet. De leiders van de OCG worden ervan verdacht meer dan 1 miljoen EUR te hebben verdiend met de verkoop van lidmaatschappen waarmee toegang tot de inhoud op Usenet kon worden verkregen. De schade van deze inbreuken op de auteursrechten wordt geschat op 7,5 miljoen EUR.

De servers voor al deze activiteiten werden beheerd door verschillende bedrijven met dochterondernemingen in Frankrijk, Nederland, San Marino en Canada. Bovendien bevonden twee van de 68 verdachten zich in Zwitserland en bevond een van de hoofdverdachten zich in Spanje. Er is een coördinatiecentrum opgericht om de justitiële samenwerking met deze landen te ondersteunen, relevant bewijsmateriaal te vergaren en andere verzoeken op adequate wijze en tijdig uit te voeren.

Gelet op het feit dat er twee Duitse openbaar ministeries leiding gaven aan het onderzoek en de doelwitten zich zowel in Duitsland als daarbuiten bevonden, was het coördinatiecentrum zich ervan bewust dat er gezorgd moest worden voor een goede synchronisatie tussen de verzochte

acties. Met behulp van EOB's zijn samenwerkingsverzoeken aan Frankrijk en Nederland gedaan. Verzoeken aan de andere landen zijn met behulp van RHV's gedaan. Hoewel de meeste verdachten zich in Duitsland bevonden, is er ook een EAB uitgevaardigd voor de verdachte in Spanje.

De timing van de samenwerking in verband met de inbeslagneming van gegevens stond centraal in dit onderzoek. Ten behoeve van de vervolging was het van essentieel belang dat de online portals werden overgenomen. In een vroeg stadium is het coördinatiecentrum ingelicht dat de Duitse autoriteiten erin waren geslaagd om de wachtwoorden te confisqueren waarmee directe toegang tot de meeste servers kon worden verkregen. Eurojust heeft onmiddellijk contact opgenomen met alle lidstaten in kwestie en hen verzocht om de operaties tegen de relevante hostingbedrijven uit te stellen.

Het plan van maatregelen is gedurende de actiedag herhaaldelijk aangepast om in te kunnen spelen op de voortdurend veranderende operationele behoeften. Eurojust heeft gedurende de actiedag snel ingegrepen om ervoor te zorgen dat de operaties in de verschillende deelnemende landen zo synchroon mogelijk liepen. Er zijn twee personen gearresteerd, 76 huiszoeken uitgevoerd en meerdere websites, computers en elektronische apparaten in beslag genomen.

Deze grote hoeveelheid gegevens is verkregen door:

- toegang te krijgen tot de gegevens van de internetserver en deze te downloaden met behulp van open laptops en wachtwoorden die tijdens de huiszoeken bij de verdachten in Duitsland zijn aangetroffen;
- aanvullende servers in beslag te nemen, waarvan vermoed werd dat ze zich in de gebouwen van de hostingbedrijven in Frankrijk en Canada bevonden; en
- documenten en uitgebreide informatie over transacties te confisqueren bij bedrijven in Spanje en Nederland.

In deze zaak reikten de gevolgen van de maatregelen verder dan de criminele netwerken in kwestie. Tijdens de actiedag zijn andere Usenet-websites die zich met piraterij bezig hielden offline gegaan. Vergelijkbare OCG's realiseerden zich waarschijnlijk dat er een internationale justitiële actie werd uitgevoerd en hebben uit voorzorg hun servers uitgeschakeld om vervolging te voorkomen.

2.3 Migrantensmokkel

Behandelde zaken Het aantal naar Eurojust doorverwezen zaken is toegenomen van 32 zaken in 2014 naar 64 zaken in 2017. Eurojust organiseerde 15 coördinatievergaderingen, twee coördinatiecentra en 14 GOT's, waarvan er zes nieuw waren, en heeft hiermee nogmaals gewezen op de noodzaak om dit fenomeen met behulp van justitiële samenwerkingsinstrumenten op internationaal niveau aan te pakken. De lidstaten met de meeste verzoeken waren Oostenrijk, Griekenland en Italië. De vaakst aangezochte lidstaten waren Duitsland, Bulgarije en Italië.

Gelet op de omvang van de huidige migratiecrisis en het veronderstelde aantal migraties dat is gefaciliteerd, blijft het totale aantal zaken dat wordt doorverwezen naar Eurojust echter relatief laag.

Eurojust is via zijn Nationale Desks ondersteuning blijven verlenen aan de bevoegde justitiële autoriteiten van de hotspots, gebaseerd op juridische informatie die is ontvangen van de speciale justitiële contactpunten in Italië en Griekenland.

Justitiële autoriteiten bevorderen regionale justitiële samenwerking in het kader van de Taskforce Noordzee. Deze is in april 2016 opgericht. De taskforce bestaat uit justitiële en politionele autoriteiten uit België, Frankrijk, Nederland en het Verenigd Koninkrijk, Eurojust en Europol en is erop gericht om informatie uit te wisselen en vervolgingen beter te coördineren.

In één specifieke zaak is het succes van de Taskforce duidelijk te zien. Deze zaak had betrekking op een OCG die verdacht werd van het overtreden van de immigratiewetgeving door illegale immigratie vanuit landen waaronder Afghanistan, Pakistan en Vietnam naar de Europese Unie te faciliteren. De OCG werd tevens verdacht van witwassen. Er werd aangenomen dat de OCG migranten in speciaal aangepaste voertuigen door Bulgarije, België, Frankrijk en Nederland had vervoerd, met als eindbestemming het Verenigd Koninkrijk. De onderzoeken naar de OCG zijn in 2016 van start gegaan in het Verenigd Koninkrijk en Nederland en gaandeweg zijn er verbanden met de andere drie lidstaten ontdekt. Deze zaak bracht een aantal landen langs de smokkelroute bijeen: het land van bestemming (het Verenigd Koninkrijk), de doorvoerlanden (België, Bulgarije, Duitsland, Frankrijk en Nederland) en de landen waar de OCG logistiek is ondersteund (met name Frankrijk, waar de voertuigen zijn aangepast).

In juni hebben de beroepsbeoefenaars tijdens de [vergadering van Eurojust over migrantensmokkel](#) reeds gewezen op het feit dat de aard van migrantensmokkelzaken landen van herkomst, doorvoerlanden en bestemmingslanden ertoe dwingt om nauwer samen te werken. Dit soort zaken zijn dan ook vanzelfsprekende kandidaten voor internationale justitiële samenwerking. Alle deelnemers aan de vergadering waren het erover eens dat de gehele OCG moest worden ontmanteld, in plaats van de afzonderlijke vervolging van de nationale delen ervan. In deze context werd het vroegtijdig uitwisselen van informatie als beste praktijk aangemerkt. Het verbeteren van de samenwerking met derde landen werd ook genoemd. In dit verband blijkt uit de bij Eurojust behandelde zaken dat er eenmaal is samengewerkt met Libanon, de Libisch-Arabische Socialistische Volks-Jamahiriyyah, Turkije en Zwitserland en twee keer met Servië.

Schijnhuwelijken

Schijnhuwelijken lijken steeds vaker te worden gebruikt als *modus operandi* om migranten de Europese Unie in te smokkelen, waarbij er aanwijzingen bestaan dat OCG's zeer goed op de hoogte zijn van de verschillen tussen de wetgevingen van de afzonderlijke lidstaten. In de regel kiezen deze OCG's voor de lidstaten met het meest tolerante wettelijke kader.

In 2014 en 2015 werd Ierland geconfronteerd met een aanzienlijke stijging van het aantal asielaanvragen van onderdanen van derde landen, voornamelijk afkomstig uit het Indiase subcontinent. In dezelfde periode is er een aanzienlijke toename waargenomen van het aantal huwelijken tussen bepaalde onderdanen van derde landen en EU-onderdanen, met name tussen mannen uit het Indiase subcontinent en vrouwen uit Oost-Europa en Portugal. Uit onderzoeken naar dit fenomeen is gebleken dat de asielzoekers dit proces hebben gebruikt om een legale status in Ierland te verwerven, ondanks het feit dat het overgrote deel van deze mannen al een migratiestatus en -geschiedenis in het Verenigd Koninkrijk had. De betrokken vrouwen leek het enkel om financieel gewin te gaan.

In 2016 opende de Ierse Nationale Desk een zaak om justitiële samenwerking met Letland op te zetten, met als uiteindelijke doel om eventuele organisatoren en ronselaars van Letse bruiden voor de rechter te brengen. De belangrijkste doelwitten van het Ierse onderzoek waren een in Ierland woonachtige Pakistaanse man en een tevens in Ierland woonachtige Letse vrouw. De vrouwelijke verdachte reisde regelmatig naar Letland en was vermoedelijk de organisator en ronselaar van talloze schijnhuwelijken waarbij Letse vrouwen betrokken waren.

Tijdens de eerste coördinatievergadering in februari 2016 hebben de Letse autoriteiten bevestigd dat de hoofdverdachte in hun eigen onderzoek een andere Pakistaanse man was, die leiding gaf aan een netwerk dat betrokken was bij ten minste 60 schijnhuwelijken. Er bestond een connectie tussen de verdachten en zowel de Letse als de Ierse autoriteiten hebben de gehanteerde *modus operandi* bevestigd.

In februari 2017 is een tweede coördinatievergadering georganiseerd om de belangrijkste uitdagingen van deze zaak op te lossen, met name de juridische kwalificatie van de strafbare feiten en het probleem van dubbele strafbaarheid.

Schijnhuwelijken zijn niet strafbaar volgens de Ierse wetgeving. Hierdoor kunnen enkel bijkomende strafbare feiten zoals samenspanning tot het plegen van fraude en het verstrekken van valse documenten als basis voor strafrechtelijke vervolging dienen. De straffen voor dit soort misdrijven zijn doorgaans zeer laag.

In Letland is het schijnhuwelijk in 2013 als strafbaar feit in het wetboek van strafrecht opgenomen, maar vanwege de beperkte jurisprudentie en de grote verschillen tussen de opgelegde straffen bleek vervolging van dit misdrijf echter nog een uitdaging. Bovendien ontstonden problemen met de rechtsbevoegdheid omdat een deel van de strafbare feiten niet op Lets grondgebied was gepleegd en in sommige gevallen slechts sprake was van een poging.

De Ierse hoofdverdachte bevond zich in hechtenis in Ierland voor het overtreden van de immigratiewetgeving; de Ierse autoriteiten stelden voor om de verdachte aan Letland over te leveren om aldaar terecht te staan voor het organiseren van schijnhuwelijken. Er is zowel nagedacht over een uitzettingsbevel als over een overlevering op basis van een EAB. Aangezien er in het geval van een uitzetting geen specifiek land is waar de persoon naartoe wordt uitgezet, bracht deze maatregel het risico met zich mee dat de verdacht niet naar Letland zou afreizen, waardoor het doel van het onderzoek tegen hem niet bereikt zou worden. Een overlevering op grond van een EAB uit Letland zou pas mogelijk zijn als er sprake was van een overeenkomstig strafbaar feit in Ierland. De lijst van strafbare feiten in het kaderbesluit inzake het EAB uit 2002 is geraadpleegd en de deelnemers aan de vergadering zijn overeengekomen om te wachten met het nemen van een besluit totdat het Letse openbaar ministerie zijn strategie had bepaald. Om ervoor te zorgen dat de Ierse hoofdverdachte vervolgd zou worden, hebben de deelnemers als derde optie een berechting bij verstek in Letland overwogen. De Ierse autoriteiten hebben aangeboden om deze optie te realiseren en om voor dit doel bewijsmateriaal te verstrekken. Uiteindelijk kreeg de Ierse hoofdverdachte na intrekking van zijn immigratiestatus een uitzettingsbevel opgelegd.

Naar aanleiding van deze zaak zijn de Ierse autoriteiten het probleem bij de wortel gaan aanpakken, met name door het bewustzijn te verhogen van medewerkers die betrokken zijn bij het verwerken van huwelijken. Deze ontwrichtende strategie, die in combinatie met Eurojust en een aantal lidstaten is ingevoerd, heeft zijn vruchten afgeworpen. Het aantal huwelijksaanvragen is sinds 2015 aanzienlijk afgenomen.

De deelnemers aan de operatie zetten zich, met steun van Eurojust en Europol, samen met de andere lidstaten in om schijnhuwelijken te onthullen. Momenteel loopt er een pan-Europees onderzoek. Bovendien is het Ierse onderzoek uitgebreid en richt het zich nu ook op huwelijken die in 2012 en 2013 hebben plaatsgevonden.

Thematische groep inzake migrantensmokkel De thematische groep is ondersteuning blijven bieden aan openbaar ministeries die te maken kregen met migrantensmokkel. Er zijn analyses gepubliceerd van jurisprudentie van Italiaanse, Spaanse en Franse zaken. In deze analyses wordt ingegaan op specifieke obstakels in de landen en de oplossingen die zijn gevonden om deze obstakels te overwinnen. In de analyse van de Italiaanse jurisprudentie wordt bijvoorbeeld een overzicht gegeven van oplossingen om de Italiaanse rechtsbevoegdheid op volle zee te doen gelden. In de Franse analyse wordt daarentegen gewezen op de prevalentie van valse ID-documenten en de reactie van de wetgever om straffen op dit gebied te verhogen.

Samenwerking met Europol Eurojust heeft een contactpunt met het Analysis Project Checkpoint, de operationele interface van Eurojust met de politionele sector en met name Europol, om zaken van gemeenschappelijk belang te bespreken. Daarnaast verkent Eurojust momenteel de mogelijkheden om de nauwe operationele banden met het Europees Centrum tegen migrantensmokkel (EMSC) van Europol verder te ontwikkelen.

Outreach Eurojust blijft nauw samenwerken met EU-instellingen en andere belanghebbenden die betrokken zijn bij de strijd tegen migrantensmokkel. De uitwisseling van informatie met relevante partners, zoals missies en operaties in het kader van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (GVDB), is verbeterd en er is gezocht naar mogelijkheden om de informatie-uitwisseling met verbindingsofficieren in het kader van het herzieningsproces van Verordening (EG) nr. 377/2004 te bevorderen. Daarnaast heeft Eurojust een bijdrage geleverd aan de tussentijdse beoordeling van de Europese Agenda over Migratie en heeft het *inter alia* aangegeven dat de nationale organen voor wetshandhaving aangemoedigd moeten worden om hun vervolgingsstrategieën aan te passen en zich specifiek te richten op de meesterbreinen achter de OCG. In dit verband kunnen de justitiële samenwerkingsinstrumenten van Europol cruciale ondersteuning bieden.

Gedurende het jaar is Eurojust strategische informatie met EUNAVFOR MED blijven uitwisselen. Eurojust en FRONTEX verkennen momenteel nieuwe mogelijkheden voor samenwerking. Onder het nieuwe wettelijke kader van FRONTEX kunnen FRONTEX en Eurojust persoonsgegevens uitwisselen ten behoeve van strafrechtelijke onderzoeken.

2.4 THB

Behandelde zaken Eurojust heeft 132 zaken geregistreerd, een aanzienlijke toename in vergelijking met de 93 zaken in 2016, en heeft 57 coördinatievergaderingen georganiseerd, ten opzichte van 33 vergaderingen in 2016. De lidstaten met de meeste verzoeken waren Roemenië, het Verenigd Koninkrijk en Bulgarije. De vaakst aangezochte lidstaten waren Roemenië, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk.

Het gebruik van GOT's is tevens toegenomen: er zijn 26 nieuwe GOT's opgericht, waarmee het totaal aantal actieve GOT's op 51 is gekomen. Negenendertig GOT's hebben subsidie van Eurojust ontvangen. Bij de GOT's waren derde landen betrokken, zoals Noorwegen, Zwitserland en Bosnië-Herzegovina. THB-misdrijven worden vaak door OCG's gepleegd, soms in combinatie

met witwassen en misdrijven tegen het leven, lijf en persoonlijke vrijheid. De voortdurende nadruk op THB, in de vorm van het Strategisch Project, het Eurojust-Actieplan tegen THB en de aanbevelingen die zijn gedaan in het Definitief evaluatieverslag, heeft er waarschijnlijk mede toe geleid dat de operationele ondersteuning is toegenomen.

Definitief Evaluatieverslag In januari publiceerde Eurojust zijn [Definitief evaluatieverslag van de tenuitvoerlegging van het Eurojust-Actieplan tegen THB 2012-2016](#). Dit verslag bevat een evaluatie van de behandelde zaken van Eurojust die verband houden met de strijd tegen THB in de periode 1 januari 2012–31 december 2016 en richt zich met name op het werk dat tijdens de twee jaar van het Actieplan (2014-2016) is verricht. Uit het verslag blijkt dat seksuele uitbuiting de meest gangbare vorm van uitbuiting van THB-slachtoffers is, gevolgd door arbeidsuitbuiting. Onderzoeken naar deze vorm van criminaliteit zijn complex; er zijn vaak goed georganiseerde criminele groepen en zeer kwetsbare slachtoffers bij betrokken.

In het verslag wordt een overzicht gegeven van enkele uitdagingen die tijdens onderzoeken en vervolgingen zijn waargenomen:

- verzamelen en toelaatbaarheid van bewijsmateriaal;
- identificatie en locatie van slachtoffers;
- betrouwbaarheid van de verklaringen van slachtoffers;
- problemen met betrekking tot bevoegdheidsconflicten;
- uitvoering van EAB's;
- gebruik van grensoverschrijdende speciale onderzoekstechnieken;
- achterhalen en confisqueren van de winst uit THB;
- bewijzen van witwaspraktijken door OCG's die betrokken zijn bij THB; en
- verschillende wezenlijke en procedurele wetgeving in de lidstaten.

In het verslag worden ook enkele beste praktijken genoemd: (i) Door coördinatievergaderingen te organiseren en daarbij assistentie te verlenen biedt Eurojust de nationale autoriteiten een platform om kwesties te verduidelijken en overeenstemming te bereiken over de manier waarop een bepaalde zaak moet worden voortgezet; (ii) Eurojust kan problemen op het gebied van rechtsbevoegdheid helpen oplossen; (iii) een multidisciplinaire benadering, waarbij ngo's, belastingdiensten, immigratiediensten en politionele instanties betrokken zijn, is zeer nuttig; (iv) het winnen van het vertrouwen van slachtoffers is belangrijk; en (v) door een GOT op te richten kunnen problemen in verband met bewijsmateriaal worden opgelost.

Outreach Vanwege de complexiteit van dit soort misdrijven moet er gekozen worden voor een benadering waarbij meerdere instanties betrokken zijn. Eurojust is zich in blijven zetten voor zijn partnerschap met andere EU-instellingen en JBZ-agentschappen om te zorgen voor gestroomlijnde acties en optimale middelen in de strijd tegen THB. In maart hebben de EU-Coördinator voor de Bestrijding van Mensenhandel en de voorzitter van Eurojust elkaar ontmoet om de laatste ontwikkelingen en toekomstige activiteiten op het gebied van THB te bespreken. Eurojust heeft het verslag tevens gepresenteerd en besproken in de groep van THB-contactpunten van de JBZ-Agentschappen, waarvan de Europese Commissie voorzitter is. Eurojust heeft input geleverd voor de ontwerpmededeling van de Europese Commissie aan het Europees Parlement en de Raad waarin verslag wordt gedaan van de opvolging van de *EU-strategie voor de uitroeiing van mensenhandel* en verdere concrete maatregelen worden voorgesteld. Een van de aandachtspunten in deze mededeling was het verstoren van het bedrijfsmodel waarop THB gebaseerd is, bijvoorbeeld door onderzoeken en vervolgingen te

intensiveren, proactieve financiële en inlichtingen gestuurde onderzoeken te faciliteren, vermogensbestanddelen te ontnemen, winsten te bevriezen en te confisqueren en door nauwer samen te werken.

Daarnaast heeft Eurojust zijn deskundigheid en beste praktijken gedeeld met het VN-Bureau voor de strijd tegen drugs en criminaliteit (UNODC); Eurojust heeft deelgenomen aan de vergadering van de deskundigengroep van het UNODC inzake internationale justitiële samenwerking in zaken van mensenhandel en heeft input geleverd voor het ontwerphandboek *Handbook on Investigating and Prosecuting Trafficking in Human Beings Worldwide* van het UNODC.

GOT in een zaak van THB voor seksuele uitbuiting

In deze zaak was sprake van THB van Slowakije naar het Verenigd Koninkrijk ten behoeve van seksuele uitbuiting. Mensenhandel is in deze zaak verbonden met andere vormen van criminaliteit: de misdrijven waarnaar in het Verenigd Koninkrijk onderzoek werd gedaan betreffen niet alleen mensenhandel, maar ook verkrachting, het faciliteren van migrantensmokkel naar het Verenigd Koninkrijk, documentfraude en andere aanverwante misdrijven. De onderzoeken in Slowakije waren gericht op afpersing, obstructie van de rechtsgang en poging tot obstructie van de rechtsgang.

Na bilateraal overleg op politieel niveau is vastgesteld dat er een GOT moest worden opgericht. Eurojust heeft tijdens het voorbereiden en oprichten van het GOT de communicatie tussen de nationale autoriteiten gefaciliteerd en assistentie verleend bij het opstellen van de GOT-overeenkomst en daaropvolgende amendementen. Daarnaast eisten de Slowaakse autoriteiten vanwege verschillen in de wetgeving van beide landen een verklaring voor het feit dat de Britse GOT-leider een politiefunctionaris was en geen aanklager. Eurojust heeft deze kwestie verduidelijkt door te wijzen op de scheiding van de functies van de vervolgende en onderzoekende autoriteiten in Engeland en Wales; deze autoriteiten werken weliswaar nauw samen tijdens het verloop van een strafzaak, maar hun rollen zijn duidelijk afgebakend. In het Britse systeem kan een aanklager een politiefunctionaris niet opdragen om in actie te komen, noch de controle of leiding over een onderzoek op zich nemen. De Britse GOT-leider moet derhalve een politiefunctionaris zijn. Bovendien heeft Eurojust geholpen om een juridische oplossing te vinden voor het feit dat er een vertaler in het GOT moest worden opgenomen.

De GOT-overeenkomst is in september 2013 ondertekend, met Eurojust als deelnemer. Eurojust heeft tevens financiële ondersteuning aan het GOT verleend. Tijdens de operationele fase van het GOT was Eurojust betrokken bij het overleg en heeft het input geleverd met betrekking tot het juridische karakter van 'bevelen ter beperking van slavernij en mensenhandel' die in het Verenigd Koninkrijk worden uitgevaardigd op grond van de Britse wet op moderne slavernij. Volgens de Britse wetgeving zijn schendingen van een dergelijk bevel in het Verenigd Koninkrijk strafbare feiten die aanleiding kunnen geven tot uitlevering, waarvoor een gevangenisstraf van maximaal vijf jaar kan worden opgelegd en een EAB kan worden uitgevaardigd. Er was echter geen instrument voor wederzijdse erkenning waarmee Slowakije een dergelijk bevel over kon nemen. Aangezien de gerechtelijke bevelen zijn uitgevaardigd op basis van nationale wetgeving die Kaderbesluit 2008/947/JBZ van de Raad van 27 november 2008 inzake de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning niet omzet, kan de Slowaakse politie enkel op

politieel niveau informatie verstrekken om de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk te informeren over eventuele schendingen van deze bevelen op het grondgebied van Slowakije.

Zoals gebruikelijk in THB-zaken moeten kwetsbare slachtoffers worden beschermd. Hiervoor zijn in de GOT-overeenkomst speciale bepalingen opgenomen. Het GOT zorgde ervoor dat Slowaakse slachtoffers bij de rechtszaken in het Verenigd Koninkrijk aanwezig konden zijn, maakte het mogelijk dat Slowaakse politiebeambten tijdens de rechtszaken in het Verenigd Koninkrijk konden getuigen en ondersteunde de voortdurende en snelle uitwisseling van informatie.

Na afronding van het onderzoek werden 10 personen in het Verenigd Koninkrijk veroordeeld voor het strafbare feit THB en 'andere aanverwante strafbare feiten' (d.w.z. schijnhuwelijken).

Op basis van de via het GOT verzamelde informatie kon in Slowakije een strafrechtelijke procedure worden gestart. De onderzoeken resulteerden in de veroordeling van drie personen voor afpersing en obstructie van de rechtsgang.

Assistentie van Eurojust bij de oprichting van een GOT en de voorbereiding van een gezamenlijke actiedag in een THB- en witwaszaak

In april 2016 zijn de Roemeense autoriteiten een onderzoek gestart naar een internationale OCG die verdacht werd van THB ten behoeve van seksuele uitbuiting, souteneurschap en witwaspraktijken. Vrouwelijke slachtoffers die extra kwetsbaar waren vanwege hun leeftijd, een lichamelijke of geestelijke beperking, of een gebrek aan financiële middelen, vooruitzichten op de arbeidsmarkt of familiebanden, werden door leden van de OCG gedwongen tot prostitutie in België, Tsjechië, Duitsland, Spanje, Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk. Uit het onderzoek is gebleken dat er met de genoemde criminele activiteiten een aanzienlijk geldbedrag is verdiend. De totale waarde van de banktransacties van de OCG bedroeg meer dan 5 miljoen EUR.

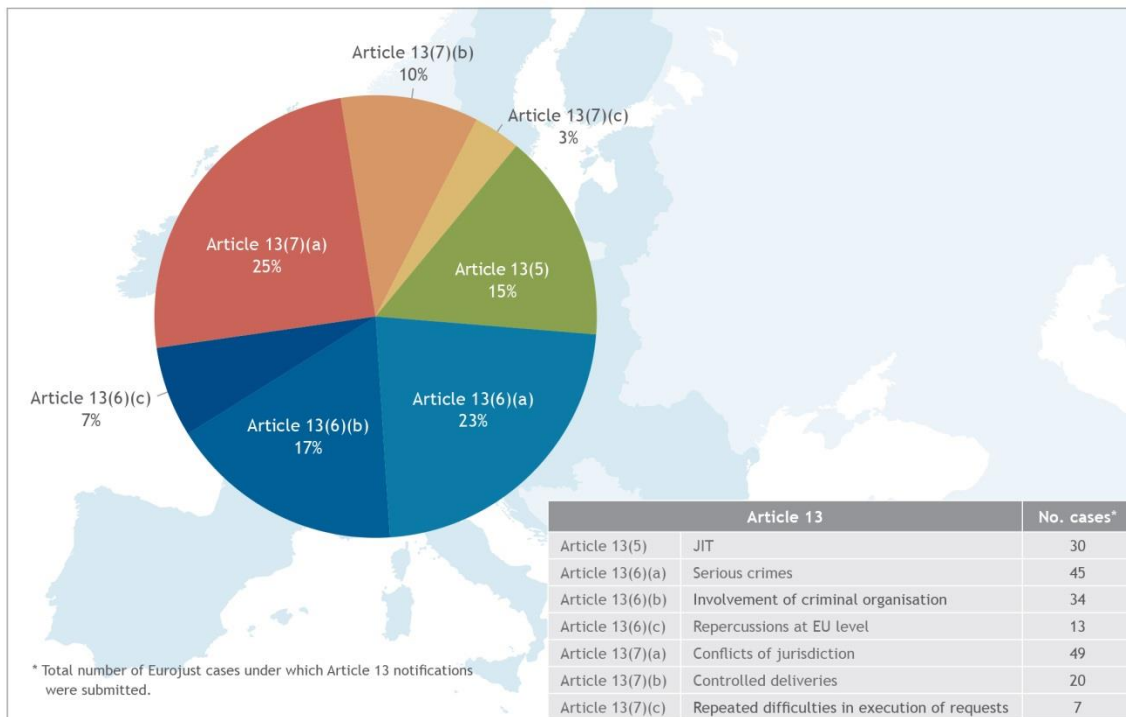
In september 2016 is de zaak doorverwezen naar Eurojust om de samenwerking tussen de nationale autoriteiten van de lidstaten en de betrokken derde landen te ondersteunen, met name bij het oprichten van een GOT en het voorbereiden van een gezamenlijke actiedag. Tijdens de eerste coördinatievergadering in februari 2017 is overeengekomen om een GOT op te richten. In maart hebben België, Roemenië en het Verenigd Koninkrijk een GOT-overeenkomst ondertekend, met deelname van de respectievelijke Nationale Leden. Tegelijkertijd heeft Eurojust RHV-verzoeken aan Tsjechië, Duitsland en Zwitserland, landen die geen partij waren bij het GOT, ontvangen, verzonden en de uitvoering ervan gefaciliteerd.

De tweede coördinatievergadering in mei is aangegrepen om de gezamenlijke actiedag te plannen en voor te bereiden. Bovendien zijn de deelnemers aan deze vergadering, met steun van Eurojust, de beste plek voor vervolging overeengekomen. Tijdens de gezamenlijke actiedag in juni zijn 71 huiszoeken verricht in Roemenië en 20 huiszoeken in België, Tsjechië, Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk. Daarbij zijn grote hoeveelheden valuta, juwelen, vuurwapens, drugs en elektronische apparaten in beslag genomen. Diezelfde dag zijn 39 verdachten in hechtenis genomen in Roemenië en drie in het Verenigd Koninkrijk en zijn 40 getuigen ondervraagd. Daarnaast zijn in Roemenië bevroeringsmaatregelen opgelegd voor vermogensbestanddelen ter waarde van meer dan 2 miljoen EUR. Tijdens de gezamenlijke actiedag heeft Eurojust de nationale autoriteiten van advies voorzien.

Eurojust heeft in deze zaak tevens financiële en logistieke ondersteuning verleend aan het GOT. Eurojust heeft een bijdrage geleverd aan de uitwisseling van informatie tussen de betrokken landen en heeft operationele steun verleend door een operationele vergadering te organiseren en de inkomende informatie met elkaar te verbinden.

Eurojust heeft de stroom aan meldingen gemonitord die zijn ontvangen van de lidstaten onder artikel 13, lid 5 tot 7, van het Eurojust-Besluit van de Raad, dat voorschrijft dat de lidstaten bepaalde informatie met Eurojust moeten delen.

Article 13 cases

Roadshows en marketingbijeenkomsten

In samenwerking met de respectievelijke nationale autoriteiten organiseerde Eurojust drie marketingbijeenkomsten (in Finland (mei), Zweden (september) en Portugal (november)) en zeven *roadshows* (in Bulgarije, Frankrijk, Litouwen, Hongarije, Roemenië en Finland) om de taken, het werk en de toegevoegde waarde van Eurojust in operationele zaken te promoten en Eurojust te erkennen als het centrum van justitiële en juridische expertise in de Europese Unie. Deze bijeenkomsten werden bijgewoond door aanklagers, rechters en/of politionele autoriteiten.

Outreach-strategie

In december heeft het College de *outreach*-strategie van Eurojust in de lidstaten goedgekeurd. Deze strategie is erop gericht om nationale autoriteiten bewust te maken van de diensten en operationele toegevoegde waarde van Eurojust. In de strategie wordt gewezen op het nut van de regelmatige bezoeken die Nationale Leden aan nationale autoriteiten brengen om aspecten van bepaalde zaken te bespreken en/of elkaar op de hoogte te houden van beleidsveranderingen en ontwikkelingen. In de strategie wordt tevens gewezen op de praktische kennis die beroepsbeoefenaars opdoen tijdens hun studiebezoeken aan Eurojust, met name de bezoeken die in samenwerking met het EJTN worden georganiseerd. Bovendien voorziet de strategie in een nieuwe manier om Eurojust te promoten (ter vervanging van de marketingseminars en *roadshows*) door middel van 'nationale workshops' die door de Nationale Leden in de lidstaten worden georganiseerd om uitleg te geven over de diensten van Eurojust en de manier waarop Eurojust nationale autoriteiten kan ondersteunen en om de taken, verantwoordelijkheden en toegevoegde waarde van Eurojust onder de aandacht te brengen.

EJTN-Uitwisselingsprogramma

In het kader van het EJTN-Uitwisselingsprogramma hebben 20 aanklagers/rechters uit 11 lidstaten (BG, CZ, DE, ES, IT, LT, HU, AT, PL, PT, SI) deelgenomen aan langdurige trainingsperioden (drie of vier maanden) bij de Nationale Desks van Eurojust om hun operationele werk te ondersteunen. Nog eens 26 aanklagers/rechters uit 16 lidstaten hebben in september deelgenomen aan een studiebezoek van een week aan Eurojust.

Hoofdstuk 3 Uitdagingen en beste praktijken

Inleiding

Dankzij zijn operationele en strategische werk draagt Eurojust bij aan de identificatie van uitdagingen en de beste praktijken op verschillende gebieden van justitiële samenwerking in strafzaken.

In 2017 pakte Eurojust specifiek de juridische en praktische moeilijkheden op het gebied van encryptie, gegevensbewaring en de Europese aanhoudingsbevelen aan. Na het aflopen van de uiterste termijn voor de omzetting van het EOB op 22 mei 2017 heeft Eurojust de nationale autoriteiten geassisteerd bij de toepassing van het EOB en juridisch advies verleend in operationele zaken wanneer er zich problemen voordeden. Eurojust zal potentiële problemen blijven volgen en analyseren.

3.1 Encryptie

In juni heeft Eurojust samen met de Commissie en het EJCEN een workshop georganiseerd om informatie te verzamelen over de gevolgen van encryptie voor strafrechtelijke onderzoeken en om praktische oplossingen voor vastgestelde problemen te vinden. De workshop richtte zich met name op het beoordelen van het wettelijk kader van de lidstaten, alsmede op juridische procedures, obstakels en beste praktijken. Tijdens de workshop zijn de volgende thema's aan bod gekomen: (a) de gevolgen van encryptie voor de dagelijkse praktijk in strafrechtelijke onderzoeken en vervolgingen, (b) het beheer van decryptiesleutels en het verstrekken van gegevens in de vorm van niet-gecodeerde tekst, (c) het breken van encryptie en (d) het omzeilen van encryptie.

De deelnemers benadrukten dat encryptie een steeds grotere belemmering voor de effectiviteit van strafrechtelijke onderzoeken vormt, aangezien bewijsmateriaal van criminele activiteiten steeds minder in traditionele vorm, zoals papieren dossiers, en steeds meer in elektronische vorm wordt verwerkt. De uitdagingen van encryptie zijn zowel van toepassing op het online als het offline verwerken en opslaan van gegevens. De problemen met encryptie in strafrechtelijke onderzoeken zijn zowel juridisch als technisch van aard.

Met betrekking tot het beheer van decryptiesleutels en het verstrekken van gegevens in de vorm van niet-gecodeerde tekst is er onderscheid gemaakt tussen verplichte en vrijwillige medewerking van een verdachte of derde partij. De deelnemers gaven aan dat de huidige verplichtingen met betrekking tot de bekendmaking van gegevens zoals vastgelegd in de wetgeving van sommige lidstaten en de vrijwillige overeenkomsten in andere lidstaten wellicht niet optimaal werken. Daarnaast wezen de deelnemers erop dat er problemen kunnen ontstaan in verband met het recht om zichzelf niet te belasten als verdachten verplicht worden gesteld om een decryptiesleutel of gegevens in de vorm van niet-gecodeerde tekst te verstrekken. Naar de professionele mening van de deelnemers kan een in de loop van een onderzoek rechtmatig verkregen decryptiesleutel in principe in het verdere onderzoek gebruikt worden.

De deelnemers concludeerden dat encryptie een directe uitdaging vormt voor de effectiviteit en de efficiëntie van strafrechtelijke onderzoeken en vervolgingen. Na het bespreken van verschillende manieren om deze uitdaging aan te pakken, kwamen de deelnemers tot de

gezamenlijke conclusie dat er een balans moet worden gevonden tussen de belangen van het onderzoek (vereiste effectieve toegang tot gegevens) en de bescherming van de grondrechten.

De resultaten van deze workshop zijn verwerkt in het 11e verslag van de Commissie: *Over de totstandkoming van een echte en doeltreffende Veiligheidsunie*.

3.2 Gegevensbewaring

Eurojust heeft een snelle eerste beoordeling gemaakt van de gevolgen van de uitspraak van het HvJ-EU in de gevoegde zaken C-203/15 en C-698/15 (Tele2 en Watson) voor justitiële samenwerking op strafrechtelijk gebied in de Europese Unie. Hiertoe is een uitgebreide enquête gehouden onder de leden van het EJC. De vragen in deze enquête hadden betrekking op nationale wettelijke bepalingen op het gebied van gegevensbewaring in het licht van de overwegingen van het HvJ-EU, meer specifiek of er in het wettelijk kader rekening wordt gehouden met de algemene/grootschalige ongedifferentieerde bewaring van gegevens, de reikwijdte van de waarborgen met betrekking tot de verplichte bewaring van gegevens en latere toegang tot deze gegevens. Tevens had het betrekking op de mogelijke gevolgen van de uitspraak, zowel voor de vergaring en de toelaatbaarheid van bewijsmateriaal in een specifiek land als voor de internationale justitiële samenwerking in het algemeen. De analyse van de enquête kwam overeen met de mening van de beroepsbeoefenaars over deze kwestie. In juni 2017 heeft Eurojust *inter alia* een verslag aan de Commissie en de Raad (document 10098/17 van de Raad) voorgelegd en gedeeld met Europol. Eurojust zal de ontwikkelingen in de Europese Unie op het gebied van gegevensbewaring ten behoeve van strafrechtelijke onderzoeken blijven volgen en zich daarbij specifiek richten op de implicaties ervan in de context van justitiële samenwerking.

3.3 Europees aanhoudingsbevel

Eurojust heeft nationale autoriteiten ondersteund bij verzoeken in verband met de toepassing van een EAB. In 320 zaken, hetgeen neerkomt op 12,5 procent van alle zaken, hadden de verzoeken betrekking op het verbeteren van de uitvoering van geregistreerde EAB's. Griekenland heeft het grootst aantal verzoeken gedaan (44), gevolgd door Polen (32), Bulgarije (27), Oostenrijk (27) en Zweden (23). De vaakst aangezochte lidstaten waren het Verenigd Koninkrijk (54), Spanje (42), Italië (37), Roemenië (27) en Frankrijk (23).

Artikel 16 van het Kaderbesluit betreffende het EAB (KB EAB) stelt dat in het geval van concurrerende EAB's de uitvoerende justitiële autoriteiten advies bij Eurojust kunnen inwinnen over de lidstaat waaraan de persoon in kwestie moet worden overgeleverd. Naar aanleiding van dergelijke verzoeken van het Verenigd Koninkrijk (3), België (2), Frankrijk (1), Nederland (1) en Slovenië (1) zijn bij Eurojust acht zaken van conflicterende EAB's geopend.

Artikel 17 lid 7 van het KB EAB stelt dat een lidstaat, wanneer deze de termijnen uit artikel 17 in uitzonderlijke omstandigheden niet kan naleven, Eurojust daarvan in kennis moet stellen, samen met de redenen voor de vertraging. In 2017 zijn 38 van dit soort meldingen van een tijdsinbreuk geregistreerd. Twee van deze zaken zijn in het College geregistreerd omdat de Nationale Desks in kwestie aanvullende ondersteuning moesten verlenen. De resterende 36 zaken zijn enkel ter informatie naar Eurojust doorverwezen. Deze meldingen blijven geconcentreerd in een aantal lidstaten. Om ervoor te zorgen dat de informatie over vertragingen bij de uitvoering van EAB's op een gestructureerde manier aan Eurojust wordt verstrekt, heeft Eurojust een invulbaar PDF-bestand ontwikkeld. Dit sjabloon, dat in overleg met nationale deskundigen van de lidstaten is ontwikkeld, zal in het eerste kwartaal van 2018 onder de nationale bevoegde autoriteiten worden verspreid.

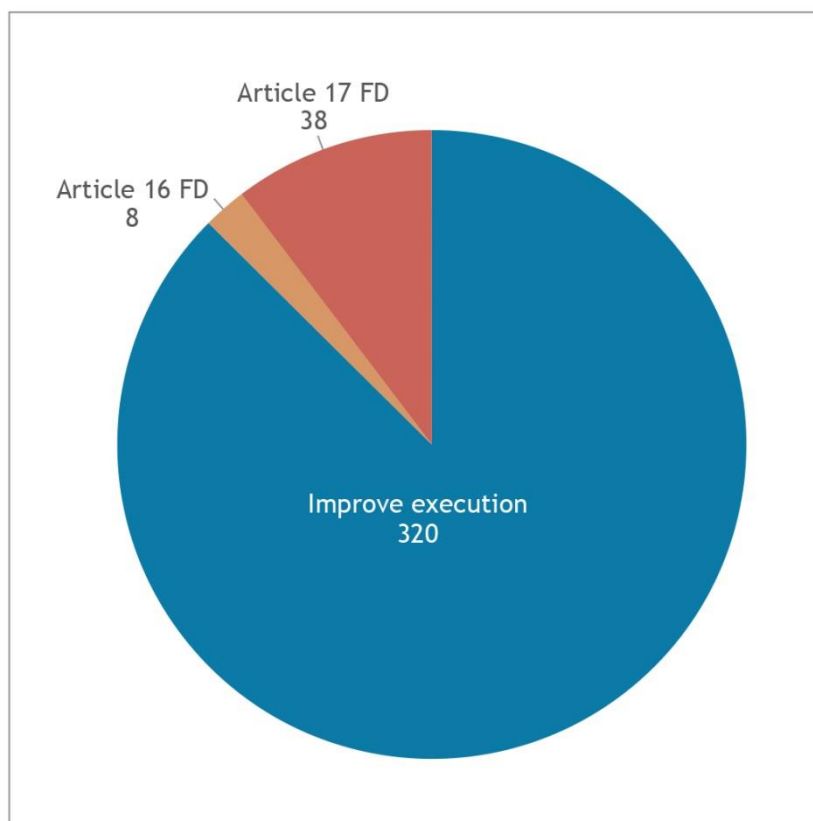
Na de uitspraak van het HvJ-EU in de zaak *Aranyosi en Căldăraru* van 5 April 2016 heeft Eurojust een toename waargenomen van het aantal EAB-zaken waarin justitiële autoriteiten problemen ondervonden met de uitvoering van EAB's vanwege zogenaamde ondermaatse gevangenisomstandigheden in de uitvaardigende lidstaat. In februari heeft het College een thematische discussie georganiseerd, [EAB en gevangenisomstandigheden](#), om ervaringen en beste praktijken uit te wisselen. Tijdens deze discussie hebben de deelnemers ook gewezen op bovenvermelde uitspraak en de gevolgen ervan voor nationale zaken. Tevens is er gesproken over de vooruitzichten voor verdere steun van Eurojust aan nationale beroepsbeoefenaars. Daarnaast is Eurojust in november opgetreden als gastheer voor de door het FRA georganiseerde deskundigenvergadering: *Creëren van een instrument om gevangenisomstandigheden te beoordelen*. Nationale deskundigen uit 12 lidstaten, alsmede vertegenwoordigers van het FRA, de Commissie, het EJN-secretariaat en Eurojust hebben gesproken over het ontwikkelen van mogelijke instrumenten om gevangenisomstandigheden te beoordelen. De resultaten van deze bijeenkomst zullen worden verwerkt in een verslag van het FRA.

[Het verslag over de behandelde zaken van Eurojust betreffende het EAB \(2014-2016\)](#) biedt beroepsbeoefenaars inzicht in de belangrijkste problemen die tijdens de behandelde zaken in verband met het EAB naar voren zijn gekomen. Deze problemen betreffen onder andere juridische en praktische obstakels in overleveringsprocedures en er wordt uitgelegd op welke manier Eurojust, indien mogelijk, geprobeerd heeft om deze problemen op te lossen. In het verslag wordt, *inter alia*, ingegaan op de volgende kwesties: verzoeken om informatie; verzending van EAB's; concurrerende EAB's; tijdslimieten; uitstellen van overlevering en problemen in verband met de daadwerkelijke overlevering; vervolging voor andere strafbare feiten; verleende steun in complexe multilaterale zaken; en ten slotte de gevolgen van jurisprudentie betreffende de uitspraken *Aranyosi en Căldăraru* en *Petruhhin* voor de behandelde zaken van Eurojust.

[Jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie betreffende het EAB](#) is een regelmatig bijgewerkt product van Eurojust waarin Europese beroepsbeoefenaars een overzicht wordt geboden van samenvattingen van uitspraken van het HvJ-EU in relatie tot Kaderbesluit 2002/584/JBZ van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten. Deze samenvattingen zijn op onderwerp gegroepeerd en bevatten korte achtergrondinformatie over de zaken, de vragen die aan het HvJ-EU zijn voorgelegd en de juridische argumenten van het HvJ-EU.

Eurojust heeft bovendien een *Achtergrondnota over het Petruhhin-arrest (Arrest C-182/15) en de rol van Eurojust* geproduceerd, dat gepubliceerd is als document 15786/17 LIMITE van de Raad. Deze nota is bedoeld om de beroepsbeoefenaars van de lidstaten te informeren over de gevolgen van het *Petruhhin*-arrest en over de rol die Eurojust hierbij kan spelen. In de achtergrondnota wordt een samenvatting gegeven van het arrest, ingegaan op enkele problemen die als gevolg van de toepassing van dit arrest zijn ontstaan en aangegeven welke rol Eurojust in deze context zou kunnen spelen.

EAW cases

RHV in strafrechtelijke onderzoeken naar schendingen van intellectuele-eigendomsrechten

In oktober heeft Eurojust samen met het Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie (EUIPO) de vergadering van het Europees netwerk van aanklagers op het gebied van intellectuele-eigendomsrechten (EIPPN) georganiseerd. Deze vergadering is georganiseerd om de samenwerking en de interactie tussen de leden van het EIPPN uit te breiden, alsmede tussen het EIPPN en andere Europese organen en netwerken die actief zijn op het gebied van intellectuele-eigendomsrechten (IER).

De vergadering fungeerde als platform voor beroepsbeoefenaars uit lidstaten en derde landen die strafbare feiten op het gebied van intellectuele-eigendomsrechten (IE-criminaliteit) onderzoeken en vervolgen. De beroepsbeoefenaars hebben een overzicht gegeven van de structuur van hun organisaties en zaken gepresenteerd, waarbij ze zowel op de praktische problemen en de problemen op het gebied van rechtsbevoegdheid als op de obstakels hebben gewezen waarmee ze tijdens het onderzoeken en vervolgen van dit soort misdrijven worden geconfronteerd.

Bovendien zijn de voorlopige bevindingen gepresenteerd van een in opdracht van het EUIPO door Copenhagen University uitgevoerd onderzoek naar 'wetgevende maatregelen in verband met inbreuken op intellectuele-eigendomsrechten op het internet'. De twee belangrijkste vastgestelde uitdagingen zijn de diversiteit van de nationale wetgeving van de lidstaten en de snelle aanpassing van crimineel gedrag aan technologische ontwikkelingen.

In het onderzoek wordt tevens gewezen op de behoefte aan het traceren van criminele vermogensbestanddelen en betere internationale samenwerking. Eurojust heeft ervaring met het faciliteren van de uitvoering van bevelen tot bevoeging en procedures voor het ontnemen van vermogensbestanddelen, alsmede met het bevorderen van de toegevoegde waarde van GOT's. Beroepsbeoefenaars werden aangemoedigd om Eurojust bij complexe grensoverschrijdende gevallen van IE-criminaliteit te betrekken en om de oprichting van een GOT te overwegen.

Om IE-criminaliteit te kunnen vervolgen moet er een gecoördineerde aanpak worden gehanteerd en daarom wordt samenwerking met Eurojust, het EJP en het EJPN aangeraden. Bovendien bestaat er vaak een verband tussen IE-criminaliteit en cybercriminaliteit, aangezien de goederen veelal online worden verkocht. Nauwe banden tussen het EJPN en het EJPN hebben derhalve een positief effect op de uitwisseling van kennis en expertise.

3.4 Europees onderzoeksbevel

Overeenkomstig de Richtlijn van 3 april 2014 betreffende het Europees onderzoeksbevel in strafzaken (de EOB-richtlijn) moesten de lidstaten voor 22 mei 2017 alle vereiste maatregelen hebben getroffen om aan dit instrument te voldoen. De meerderheid van de lidstaten is er echter niet in geslaagd om voor deze uiterste termijn een uitvoeringswet in te voeren. Deze situatie doet vragen rijzen omtrent de interpretatie van artikel 34 van de EOB-richtlijn en dan met name de toepasselijke rechtsgrondslag in zaken waarbij een lidstaat betrokken is die de EOB-richtlijn nog niet ten uitvoer heeft gelegd. In juni heeft Eurojust in samenwerking met het EJP een *Nota over de betekenis van 'overeenkomstige bepalingen' en de toepasselijke wettelijke regeling bij de verlate omzetting van de EOB-richtlijn* (Bijlage II van document 9936/17 van de Raad) gepubliceerd. In de nota wordt ingegaan op twee belangrijke problemen in verband met artikel 34 van de EOB-richtlijn, die beide een duidelijke impact hebben op de dagelijkse werkzaamheden van beroepsbeoefenaars; (1) welke wettelijke regeling moet worden toegepast bij de verlate omzetting van de EOB-richtlijn; en (2) welke maatregelen binnen of buiten het begrip 'overeenkomstige bepalingen' van artikel 34 van de EOB-richtlijn vallen.

Conform artikel 3, lid 1, onder b), van het Eurojust-Besluit van de Raad heeft Eurojust nationale autoriteiten ondersteund bij verzoeken in verband met de toepassing van de EOB-richtlijn. Eurojust is hier voornamelijk in de eerste maanden van de toepassing van de EOB-richtlijn zeer actief mee bezig geweest, hetgeen veroorzaakt werd door het feit dat de richtlijn in sommige lidstaten nog niet ten uitvoer was gelegd. Eurojust heeft ondersteuning verleend en adviezen gegeven in alle vier de stadia van de levenscyclus van het EOB: (i) opstellen van het document, (ii) verzenden van het document aan de bevoegde uitvoerende autoriteit, (iii) faciliteren van communicatie in de erkenningsfase en (iv) helpen bij het oplossen van problemen in de uitvoerende fase. Voorafgaand aan een coördinatiecentrum of actiedag zijn bijvoorbeeld vaak concept-EOB's voorbereid, waarna de Nationale Leden konden controleren of deze concept-EOB's aan de specifieke vereisten van het wettelijk kader van de uitvoerende lidstaat voldeden.

Eurojust heeft ook veel verzoeken ontvangen om te helpen bij het versnellen van de uitvoering van EOB's. Hoewel de nationale autoriteiten over het algemeen positief tegenover het gestandaardiseerde formaat en de uiterste termijnen stonden, zijn er in sommige zaken problemen ontstaan, waarbij de assistentie van Eurojust vereist was. Eurojust kan een belangrijke rol spelen door nationale autoriteiten te voorzien van expertise en technische

ondersteuning om de best mogelijke oplossingen te vinden, met volledige inachtneming van het Europese juridische kader en de wettelijke voorschriften van de betrokken rechtsgebieden.

Eurojust is van plan om tegen het einde van 2018 een vergadering over de toepassing van het EOB te organiseren.

EOB's in een zaak van een reeks gewapende overvallen

Een bende Italiaanse en Albanese staatsburgers werd verdacht van het plegen van meerdere gewapende overvallen met zware wapens in Italië, waarbij over het algemeen geldtransporten en banken het doelwit waren. Het onderzoek in Italië is gestart nadat in februari 2017 een gepantserd busje in de buurt van Salerno was overvallen. Tijdens het daaropvolgende onderzoek zijn de leden van de OCG in Italië geïdentificeerd en is de *modus operandi* van de bende vastgesteld. Bovendien is uit onderschept telefoonverkeer gebleken dat dezelfde OCG een grote overval in Duitsland voorbereidde. Vervolgens is aan Duitse zijde een onderzoek gestart om de leden van de OCG in Duitsland in de gaten te houden.

Tijdens twee coördinatievergaderingen in juli en september hebben de betrokken justitiële en politionele autoriteiten de resultaten van hun onderzoeken met elkaar gedeeld en zijn ze een gezamenlijke onderzoeksstrategie overeengekomen om bewijsmateriaal te verzamelen en tegelijkertijd de bevolking te beschermen tegen een nieuwe gewapende overval van de OCG.

Met betrekking tot het RHV zijn enkele problemen geconstateerd met de vereisten, procedures en bevoegde autoriteiten, die mogelijk tot vertragingen en belemmeringen hadden kunnen leiden. Sommige van deze problemen zijn opgelost door EOB's in Duitsland en Italië uit te vaardigen.

De aanklager in Italië die de leiding over het onderzoek had, heeft EOB's uitgevaardigd die vervolgens via Eurojust aan de bevoegde autoriteiten in Duitsland zijn doorgestuurd. De EOB's waren opgesteld in een gestandaardiseerd formaat, hetgeen het vaststellen en vertalen van de vereiste informatie vergemakkelijkte. Hierdoor konden de EOB's op zeer korte termijn opgesteld, bezorgd en uitgevoerd worden en konden er tegelijkertijd meerdere huiszoeken en inbeslagnemingen worden verricht.

Tijdens de coördinatievergaderingen heeft Eurojust geassisteerd bij het opstellen van de EOB's en advies gegeven. Eurojust heeft een belangrijke rol gespeeld bij het coördineren van de uitwisseling van operationele informatie die door middel van de EOB's is verzameld en bij het overeenkomen van de timing van de operatie, om ervoor te zorgen dat werd voldaan aan alle belangen van de partijen met betrekking tot het vergaren en bewaren van bewijsmateriaal in het Italiaanse onderzoek. Dankzij permanente communicatie tussen de Duitse en de Italiaanse Desks konden de onderzoeksactiviteiten regelmatig worden opgevolgd.

Op 9 oktober lanceerden justitiële en politionele autoriteiten in Duitsland en Italië een gemeenschappelijke operatie tegen de OCG, waarbij 19 personen (van de 22) werden gearresteerd en op meer dan 30 locaties huiszoeken zijn verricht.

Deze zaak liep nog in 2017.

Dhr. Gianpaolo Nuzzo, Italiaans openbaar aanklager, zei het volgende over deze zaak:

'Eurojust heeft een cruciale bijdrage geleverd aan het succes van de zaak (19 van de 22 verdachten zijn gearresteerd), door twee coördinatievergaderingen te organiseren en een protocol te creëren dat de soepele uitwisseling van informatie met Duitsland garandeerde. Eurojust heeft tevens een belangrijk aandeel gehad in het oplossen van de verschillen tussen de Duitse en Italiaanse opvatting over de manier waarop de OCG gestopt moest worden, door een balans te vinden tussen het risico voor de openbare orde in Duitsland en de behoefte om voldoende bewijsmateriaal te verzamelen in Italië.'

EUROPEAN INVESTIGATION ORDER

KEY FEATURES

- ▶ EU Directive on the EIO (2014/41) of 3 April 2014
- ▶ Mutual recognition of judicial decisions
- ▶ Replaces Letters of Request for investigative measures
- ▶ Deadline for transposition: 22 May 2017
- ▶ Obtains evidence located in another EU Member State
- ▶ Simplifies and accelerates cross-border criminal investigations

HOW IT WORKS

Examples of investigative measures:

- ▶ Obtaining existing evidence
- ▶ Hearings of witnesses and suspects
- ▶ (House) searches
- ▶ Checks on bank accounts/financial operations
- ▶ Interception of telecommunications
- ▶ Temporary transfer of persons in custody
- ▶ Preservation of evidence

LIFE CYCLE OF AN EIO

1- **DRAFTING** of EIO by judicial authority in Member State A

2- **TRANSMISSION** of EIO to judicial authority in Member State B

3- **RECOGNITION** of EIO in Member State B

4- **EXECUTION** of EIO in Member State B

EIO CASES

EUROJUST IDENTIFIES CHALLENGES AND BEST PRACTICE IN EIO CASES

ADVANTAGES OF THE EIO

- ✓ Creates a single comprehensive instrument with a large scope
- ✓ Sets strict deadlines for gathering the evidence requested
- ✓ Limits the reasons for refusing such requests
- ✓ Reduces paperwork by introducing a single standard form
- ✓ Protects the fundamental rights of the defence

EU MEMBER STATES TAKING PART IN THE EIO *

* As of 20 March 2018. For status of EIO implementation, see [EJN website](#).

3.5 Gezamenlijke aanbevelingen

In de door Eurojust ondersteunde zaken worden problemen tussen nationale autoriteiten met behulp van niveau II-vergaderingen of coördinatievergaderingen opgelost en wordt consensus bereikt door middel van dialoog en het opbouwen van wederzijds vertrouwen. De Nationale Leden assisteren hun nationale autoriteiten en geven regelmatig aanbevelingen voor specifieke zaken op basis van artikel 6 van het Eurojust-Besluit van de Raad. In sommige zaken doen de Nationale Leden in kwestie schriftelijk een verzoek of aanbeveling aan de nationale autoriteiten. Naast de door één Nationaal Lid ingediende verzoeken zijn er in 2017 negen gezamenlijke aanbevelingen ingediend, die gezamenlijk door twee of drie Nationale Leden van negen verschillende lidstaten (België, Bulgarije, Duitsland, Ierland, Spanje, Italië, Nederland, Portugal en Roemenië) zijn opgesteld als conclusie van een juridisch advies over een bepaalde kwestie. In deze gezamenlijke aanbevelingen verzoeken de betrokken Nationale Leden hun bevoegde nationale autoriteiten om één van de in artikel 6 van het Eurojust-Besluit van de Raad vermelde acties uit te voeren. Ze hebben bijvoorbeeld geadviseerd welke van de nationale autoriteiten zich in een betere positie bevond om bepaalde feiten te vervolgen, om een speciale onderzoeksmaatregel te nemen, zoals een gecontroleerde levering, of om een andere maatregel te nemen die gerechtvaardigd was voor het onderzoek of de vervolging. Deze relatief nieuwe praktijk, die sinds 2016 wordt gehanteerd, is positief ontvangen door de nationale autoriteiten, die nu kunnen steunen op een grondiger, beter onderbouwd en gezamenlijk overeengekomen advies van Eurojust. Met deze praktijk verhoogt Eurojust de toegevoegde waarde van zijn adviserende rol door een Europees perspectief te bieden en oplossingen aan te dragen voor complexe grensoverschrijdende zaken.

De meeste gezamenlijke aanbevelingen hadden betrekking op problemen in verband met de rechtsbevoegdheid. Hieronder bevonden zich ook beslissingen over welk rechtsgebied zich in een betere positie bevond om te vervolgen. Bij de beoordeling van deze zaken maakt Eurojust gebruik van zijn publicatie *'Richtlijnen voor de beslissing over welk rechtsgebied moet vervolgen?'* die in 2016 is herzien en onlangs in alle talen van de EU is vertaald, en zijn overzicht van de jurisprudentie van het Hof van Justitie over het *ne bis in idem*-principe.

[Het verslag over de behandelde zaken van Eurojust die verband houden met het voorkomen en oplossen van bevoegdheidsconflicten](#) dat in 2017 is gepubliceerd, is een bijwerking van het verslag uit 2015 en houdt rekening met de ontwikkelingen op dit gebied tussen 2009 en 2017. In dit verslag worden de behandelde zaken van Eurojust vanuit vier verschillende invalshoeken bekeken: de identificatie en coördinatie van parallelle procedures, problemen op het gebied van de rechtsbevoegdheid en beslissingen welk rechtsgebied moet vervolgen, de overdracht van procedures en problemen met betrekking tot de toepassing van het *ne bis in idem*-principe.

[Het ne bis in idem-principe in strafzaken in de jurisprudentie van het HvJ-EU](#), bijgewerkt in september 2017, bevat een overzicht van jurisprudentie van het HvJ-EU die betrekking heeft op het *ne bis in idem*-principe in strafzaken. In dit verslag wordt uitgelegd op welke manier deze jurisprudentie de omvang en belangrijkste eigenschappen van het *ne bis in idem*-principe op EU-niveau heeft helpen vormen. Het is een aanvullend instrument voor beroepsbeoefenaars, dat richtsnoeren biedt voor de toepassing van het *ne bis in idem*-principe in een transnationale context. Dit overzicht wordt regelmatig bijgewerkt.

Gezamenlijke aanbeveling betreffende bevoegdheidsconflicten

Deze zaak betreft een OCG die niet alleen in drugs handelde, maar ook aanverwante misdrijven pleegde, zoals witwassen. De groep was actief in Duitsland, Spanje, Frankrijk en Italië en mogelijk ook in andere lidstaten.

Uit de onderzoeken bleek dat de OCG drugs, voornamelijk hasj, van buiten de EU invoerde in Spanje. De drugs werden vervolgens naar andere lidstaten gesmokkeld en aldaar verkocht, waarbij de drugs op verschillende manieren zijn vervoerd, onder andere verborgen in boten met een dubbele bodem of verstuurd per normale post.

Toen de Duitse aanklager de zaak aan Eurojust voorlegde, liep deze al enkele jaren. Er was echter sprake van gebrekkige coördinatie. Duitsland, Spanje en Frankrijk hebben voor één jaar een GOT opgericht. Eurojust heeft assistentie verleend bij het opstellen van de overeenkomst.

In de laatste stadia van de onderzoeken en na het afsluiten van het GOT ontstond de dringende behoefte om overeen te komen in welk rechtsgebied – Duitsland of Spanje – de verdachten, naar wie in meerdere landen onderzoek werd gedaan, moesten worden vervolgd, niet alleen in het belang van het recht, maar ook om een mogelijk geval van *ne bis in idem* te voorkomen.

Tijdens een coördinatievergadering hebben de deelnemers een duidelijk beeld kunnen krijgen. Naar drie van de verdachten werd in Duitsland en Spanje onderzoek gedaan. Uit de beschikbare informatie bleek dat de onderzoeken zich grotendeels op dezelfde concrete feiten richtten. Gelet op de nauwe banden tussen de drie verdachten en hun criminele activiteiten concludeerden de onderzoekers dat de drie verdachten en alle onderzochte gebeurtenissen in hetzelfde rechtsgebied moesten worden vervolgd.

Na uitgebreide discussies en op basis van nieuwe feiten hebben de Duitse en de Spaanse Nationale Leden op grond van artikel 6, lid 1, onder a), punt ii), van het Eurojust-Besluit van de Raad een gezamenlijke aanbeveling gedaan, waarin uiteen werd gezet waarom Duitsland zich in een betere positie bevond om deze specifieke handelingen van de drie verdachten te vervolgen.

Er is hierbij onder andere rekening gehouden met de volgende factoren: (i) het uitgebreidere Duitse onderzoek; (ii) de nationaliteit, verblijfplaats en het vooruitzicht op overlevering van de verdachten; (iii) de rol van de verdachten in de criminele organisatie; (iv) de hoeveelheid relevant bewijsmateriaal dat in Duitsland is verzameld en direct beschikbaar was; en (v) het feit dat de procedure in Duitsland zich in een verder gevorderd stadium bevond. Daarnaast hebben de Spaanse autoriteiten het verzoek gekregen om hun procedures op korte termijn over te

dragen en de uitvoering van de EAB's in kwestie te faciliteren. Aan de Duitse autoriteiten is verzocht om de overdracht van de procedure snel te aanvaarden.

De aanklachten tegen een van de verdachten, tegen wie zowel in Spanje als Italië een procedure liep, hadden geen betrekking op dezelfde concrete feiten die tot dezelfde strafbare handelingen hebben geleid. Spanje en Italië hebben hun parallelle procedures daarom voortgezet, zonder de resultaten van de andere partij in gevaar te brengen.

FOCUS VAN HET JAAR

Evaluatie van de GOT's

Eurojust en het GOT-netwerk hebben een tweede verslag over de evaluatie van GOT's gepubliceerd

Het project met betrekking tot de evaluatie van GOT's is in 2013 van start gegaan met de volgende doelstellingen:

- om beroepsbeoefenaars te helpen de prestaties van het GOT te evalueren aan de hand van bereikte resultaten, toegevoegde waarde en mogelijke tekortkomingen, om de samenwerking in de toekomst te kunnen verbeteren; en
- om onder beroepsbeoefenaars de kennis op het gebied van GOT's uit te breiden door te wijzen op de belangrijkste juridische en praktische uitdagingen en de oplossingen die daarvoor gevonden zijn.

De evaluatie van GOT's voorziet beroepsbeoefenaars en belanghebbenden van waardevolle informatie om de relevantie en de effectiviteit van dit instrument in de strijd tegen ernstige grensoverschrijdende criminaliteit en terrorisme te beoordelen.

In december 2015 is het eerste GOT-evaluatieverslag voor beroepsbeoefenaars gepubliceerd op basis van de zelfbeoordeling van 42 GOT's.

Tweede GOT-evaluatieverslag

Na de publicatie van het eerste verslag heeft het Secretariaat van het GOT-netwerk 32 nieuwe evaluaties ontvangen. In het tweede verslag wordt de analyse uit het eerste verslag bijgewerkt en worden de bevindingen van deze nieuwe evaluaties verwerkt.

Deze nieuwe fase van het project is uitgevoerd in samenwerking met Eurojust en het project bevat daarom bevindingen die zijn gebaseerd op de ervaringen van Eurojust. Op basis van een analyse van de GOT-zaken die tussen 2014 en 2016 zijn afgesloten heeft het College een thematische discussie over GOT's georganiseerd. De resultaten van deze discussie zijn in het verslag verwerkt.

Deze benadering biedt een aanvullende kijk op de evaluatie van GOT's door nationale autoriteiten in iedere fase van de levenscyclus van het GOT.

Bevindingen op grond van de ervaringen van Eurojust met GOT's

Opstartfase

In de opstartfase assisteert Eurojust nationale autoriteiten bij het identificeren van geschikte zaken voor een GOT, het verduidelijken van de juridische en formele vereisten van een GOT en het bespreken en opstellen van de GOT-overeenkomst.

In de praktijk is de betrokkenheid van Eurojust grotendeels gebaseerd op informele contacten met de nationale autoriteiten. Zo heeft een van de Nationale Desks van Eurojust ter stroomlijning van het proces een sjabloon ontwikkeld waarin de verzoekende nationale autoriteit alle informatie over het onderzoek moet vermelden die in de volgende stappen nodig

is (bijv. samenvatting van de zaak, vastgestelde connecties met andere lidstaten, aanwezigheid van parallelle onderzoeken, etc.).

Een van de belangrijkste kwesties in de opstartfase is de vraag of er gerelateerde parallelle onderzoeken in andere lidstaten lopen. Eurojust ondersteunt de nationale autoriteiten om op korte termijn lopende parallelle onderzoeken te kunnen identificeren, onder andere door samen te werken met of de hulp in te roepen van de verbindingsbureaus en analytische projecten van Europol.

Hoewel er in iedere lidstaat andere criteria aan voorstellen voor de oprichting van een GOT kunnen worden gesteld, is het de ervaring van Eurojust dat er met de volgende aspecten rekening wordt gehouden:

- aanwezigheid en stadium van onderzoeken in de betrokken landen;
- aantal mogelijke GOT-partners (bijv. GOT's met een beperkt aantal/meerdere partners);
- urgentie van de acties;
- geschatte vereiste tijdsduur om de GOT-overeenkomst af te ronden (met name bij multilaterale GOT's en/of GOT's met lidstaten waar nationale toestemming vereist is); en
- beschikbare middelen in de betrokken lidstaten.

Zoals in meerdere zaken reeds is voorgevallen, kan Eurojust, indien er in een van de betrokken lidstaten nog geen onderzoek is ingesteld, een beslissende rol spelen bij het ondersteunen van de opening van onderzoeken op nationaal niveau, onder andere door de eerste overdracht van benodigde informatie en bewijzen te faciliteren.

Uit de ervaring van Eurojust blijkt dat er meerdere belemmeringen voor de oprichting van GOT's worden waargenomen:

- 'angst voor het onbekende' of de veronderstelling dat GOT's alleen bedoeld zijn voor grootschalige, spraakmakende zaken;
- afwijkende operationele prioriteiten;
- ontbreken van lopende onderzoeken of onderzoeken in de landen in kwestie bevinden zich in verschillende stadia;
- parallelle onderzoeken die in een en dezelfde lidstaat door verschillende justitiële autoriteiten worden verricht; en
- gevolgen van proces van nationale toestemming.

Dankzij hun adviserende rol zouden centrale autoriteiten en/of GOT-deskundigen het opstartproces kunnen helpen stroomlijnen. In dit verband is de toegevoegde waarde erkend van een Nationaal Lid dat bevoegd is om een GOT-overeenkomst namens de nationale autoriteiten te ondertekenen, zoals is vastgelegd in de wetgeving van enkele lidstaten.

In veel gevallen zorgt de ondersteuning van Eurojust bij het opstellen van de GOT-overeenkomst ervoor dat het GOT kan worden opgericht. Eurojust promoot het gebruik van de Bijgewerkte Modelovereenkomst [\(waarin rekening wordt gehouden met de mogelijkheid dat derde landen aan een GOT deelnemen\)](#), en draagt hiermee bij aan de vereenvoudiging van het overleg. Dankzij de betrokkenheid van Eurojust kan de GOT-overeenkomst in een gezamenlijke werktaal worden opgesteld en kan er in die taal over de overeenkomst worden onderhandeld. Waar mogelijk worden vertalingen van de GOT-overeenkomst (indien nodig) pas verzorgd nadat overeenkomst over de inhoud is bereikt.

In de afgelopen jaren heeft Eurojust steeds meer ervaring opgedaan met GOT's waarbij derde landen betrokken zijn. In de praktijk kan de betrokkenheid van derde landen bij GOT's specifieke problemen met zich meebrengen (bijv. garanties dat de doodstraf niet wordt opgelegd, gegevensbescherming, vertrouwelijkheid, vaststellen van de rechtsgrondslag). De mogelijkheid om vertegenwoordigers van derde landen bij coördinatievergaderingen te betrekken vereenvoudigt het oprichten van GOT's tussen EU-lidstaten en derde landen aanzienlijk. Bovendien zijn er dankzij de aanwezigheid van de Zwitserse en Noorse verbindingsmagistraten met succes GOT's met Zwitserland en Noorwegen opgericht en ontwikkeld.

Operationele fase

Aangezien GOT's rechtstreekse interactie tussen nationale autoriteiten mogelijk maken, kan het voorkomen dat er na de ondertekening van de overeenkomst geen verdere hulp van Eurojust nodig is. Desondanks verleent Eurojust vaak ondersteuning bij discussies en overeenkomsten over operationele doelstellingen, communicatie- en coördinatiemethoden in het team en over kwesties op het gebied van de toelaatbaarheid van bewijsmateriaal en het rechtsgebied.

Daarnaast kunnen coördinatievergaderingen de samenwerking faciliteren met landen die niet aan het GOT deelnemen. Een van de beste praktijken in dit verband was het gebruik van het kader van een coördinatievergadering om een vergadering van GOT-partners te combineren met overleg met lidstaten en derde landen waarmee op basis van een RHV zou worden samengewerkt. In verschillende zaken is er op de dag voorafgaand aan een coördinatievergadering van Eurojust een vergadering bij Europol georganiseerd om de uitwisseling van informatie op het niveau van de politionele autoriteiten te bevorderen.

In het laatste stadium van de operationele fase, wanneer de betrokken autoriteiten advies inwinnen over juridische kwesties (overdracht van procedures, EAB's en bevoegdheidsconflicten), resultaten van de onderzoeken vergelijken en/of definitieve plannen maken, zoals gelijktijdige operaties, ontstaat vaak een behoefte aan coördinatie. Daarnaast faciliteren de Nationale Desks bij Eurojust de verlenging(en) of aanpassing(en) van GOT-overeenkomsten, verlenen zij assistentie bij de financiering van GOT's en helpen zij bij het coördineren van de uitvoering van RHV's met landen die geen lid van een GOT zijn of bij het inzetten van andere justitiële samenwerkingsinstrumenten (EAB's, EOB's).

Gezamenlijke actiedagen kunnen worden ondersteund door middel van de oprichting van coördinatiecentra bij Eurojust, om zo de samenwerking tijdens gelijktijdige operaties te faciliteren en ervoor te zorgen dat er een passende opvolging plaatsvindt (zoals tijdelijke overlevering, bevrozing van vermogensbestanddelen en overdracht van procedures). In 2017 focussten vijf coördinatiecentra zich op zaken waarvoor een GOT werd opgericht.

In het kader van hun operationele planning anticiperen nationale autoriteiten vaak op de kosten van grensoverschrijdende activiteiten en maken ze hier middelen voor vrij. De financiële ondersteuning van Eurojust speelt een zeer belangrijke rol bij het gebruik van GOT's door lidstaten.

Afsluitende fase

Na afronding van het GOT kan om assistentie van Eurojust worden verzocht wanneer er behoefte aan samenwerking blijft bestaan, onder andere tijdens de vervolging of de rechtszaak. In dergelijke gevallen blijft de Eurojust-zaak na afronding van het GOT vaak open en wordt indien nodig ondersteuning geboden.

Eurojust verleent ook na het verlopen van het GOT ondersteuning, met name bij de evaluatie van het GOT, door een GOT-evaluatievergadering te organiseren en/of te financieren.

Reconstructie van een OCG achter een smokkelnetwerk met behulp van een GOT

In het jaarverslag 2015 van Eurojust werd het voorbeeld gegeven van een zaak die betrekking had op een Brits onderzoek naar de illegale binnenkomst van Albanese staatsburgers in het Verenigd Koninkrijk vanuit andere lidstaten. Een GOT tussen België, Tsjechië, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk heeft aangetoond welke winst een OCG heeft gemaakt met het smokkelen van mensen, waarbij meer dan 100 slachtoffers betrokken waren. Met ondersteuning van een coördinatiecentrum van Eurojust zijn tijdens een gezamenlijke actiedag in november 2015 acht verdachten gearresteerd.

België werd gekozen als rechtsgebied voor de vervolging, waarna de strafrechtelijke procedures in Tsjechië en het Verenigd Koninkrijk in 2016 aan België zijn overgedragen. Door de rechtszaken in België te laten plaatsvinden konden meer doelwitten worden vervolgd dan wanneer er in alle betrokken landen afzonderlijke procedures zouden zijn gehouden. Met name vanuit het perspectief van het Verenigd Koninkrijk hadden er op basis van de aldaar geldende normen voor bewijsmateriaal geen aanklachten kunnen worden geformuleerd tegen alle verdachten die uiteindelijk in België vervolgd zijn. Achtentwintig personen zijn voor de rechter gebracht en in januari 2017 zijn de vonnissen uitgesproken. De 15 chauffeurs hebben gevangenisstraffen van 6 tot 14 maanden opgelegd gekregen en 7 andere personen, die tevens een faciliterende rol hebben gespeeld, zijn veroordeeld tot gevangenisstraffen, variërend van ontslag van rechtsvervolging tot 28 maanden. Aan de medeorganisatoren van de smokkelactiviteiten zijn hogere straffen opgelegd, waaronder gevangenisstraffen tot 5 jaar. De twee leiders zijn veroordeeld tot gevangenisstraffen van 8 jaar. Daarnaast hebben leden op alle niveaus van de OCG boetes tot 672.000 EUR opgelegd gekregen en zijn bij hen tot 197.000 EUR aan vermogensbestanddelen geconfisqueerd.

In maart 2017 is bij Eurojust een coördinatievergadering georganiseerd om de resultaten van de Belgische rechtszaken te bespreken, alsmede kwesties in verband met de veroordeling van enkele verdachten bij verstek, het afhandelen van de confiscatie en kwesties met betrekking tot de ontneming van vermogensbestanddelen. Bovendien is het GOT geëvalueerd, waarbij de geleerde lessen en beste praktijken zijn geanalyseerd. In het kader van het GOT had wellicht gebruik gemaakt kunnen worden van één centraal communicatiepunt, waar iedereen toegang toe had, bijvoorbeeld via een beveiligde verbinding. Een dergelijk punt zou het raadplegen van grote bestanden aanzienlijk vereenvoudigd hebben. Een van de belangrijkste lessen die uit het GOT getrokken kon worden was het feit dat de GOT-overeenkomst in december 2016 is komen te vervallen terwijl de strafrechtelijke procedures in België nog liepen. Aangezien er nog steeds behoefte aan samenwerking bestond, met name op het gebied van confiscatie en de ontneming van vermogensbestanddelen, hadden de betrokken autoriteiten kunnen blijven profiteren van de voortdurende en eenvoudige uitwisseling van informatie in het kader van de GOT-overeenkomst. Als positief aspect van de samenwerking in het kader van dit GOT noemden de

partijen het feit dat de nationale autoriteiten dankzij dit GOT een groot deel van de criminele activiteiten van de OCG hebben kunnen reconstrueren. Door gebruik te maken van de beschikbare gegevens in alle lidstaten van het GOT konden er meer transporten van migranten met het smokkelnetwerk in verband worden gebracht dan iedere afzonderlijke partij van het GOT zelf had kunnen doen.

Hoofdstuk 4 Samenwerking van Eurojust met derde landen

Samenwerkingsovereenkomsten

Met de inwerkingtreding van de samenwerkingsovereenkomst met Montenegro op 3 juni en die met Oekraïne op 2 september is het aantal overeenkomsten met derde landen op negen gekomen. De formele onderhandelingen over het sluiten van een samenwerkingsovereenkomst met Albanië, die in 2016 van start zijn gegaan, zijn afgerond en aan het einde van het jaar lag de overeenkomst nog ter goedkeuring bij de Raad. In oktober heeft het College besloten om formele onderhandelingen te starten met de intentie om een samenwerkingsovereenkomst met Georgië te sluiten en heeft het de Raad geïnformeerd over zijn plannen om dergelijke onderhandelingen te openen.

Om verdere mogelijkheden voor uitbreiding van de samenwerking met de Westelijke Balkan te onderzoeken hebben delegaties van Eurojust een bezoek gebracht aan de nationale autoriteiten op het gebied van justitie en gegevensbescherming in Bosnië-Herzegovina, de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, Servië, Albanië en Montenegro. Er zijn tevens contacten onderhouden met andere derde landen waarmee Eurojust intensiever wil gaan samenwerken, waaronder Brazilië, Colombia, Israël, Mexico, Tunesië en Turkije.

De behandelde zaken van Eurojust waarbij derde landen betrokken zijn

Eurojust heeft ondersteuning verleend aan 258 zaken waarbij 48 derde landen betrokken waren. Net als in voorgaande jaren hadden deze zaken voornamelijk betrekking op fraude en witwassen. Derde landen waren steeds meer betrokken bij drugszaken. Vertegenwoordigers van derde landen waren bij 61 coördinatievergadering aanwezig. Zwitserland, de Verenigde Staten en Noorwegen, landen met een permanente vertegenwoordiging bij Eurojust, waren bij de meeste coördinatievergaderingen aanwezig. Daarnaast hebben Canada, IJsland, San Marino en Zwitserland aan coördinatiecentra deelgenomen. Derde landen waren betrokken bij 21 GOT's die worden ondersteund door Eurojust. Hieronder bevinden zich 11 nieuwe GOT's.

Samenwerking met derde landen bij een omkopingszaak

Deze zaak had betrekking op de omkoping van hooggeplaatste functionarissen in Oezbekistan. Bedrijven van buiten Oezbekistan maakten gebruik van omkoping om de staatslicenties te verkrijgen die nodig zijn om toegang tot de Oezbeekse telecommunicatiemarkt te krijgen. Grote geldbedragen werden overgemaakt naar bankrekeningen van offshorebedrijven die in bezit waren en onder controle stonden van Oezbeekse staatsburgers. De offshorebedrijven stonden onder leiding van de hoofdverdachte in Oezbekistan. Het geld is vervolgens overgemaakt naar verschillende buitenlandse bankrekeningen van de hoofdverdachte en gebruikt voor de aankoop van onroerend goed en luxeartikelen.

In verschillende landen, waaronder Zweden, Nederland, Zwitserland en de Verenigde Staten, werd onderzoek gedaan naar de omkoping van bedrijven en/of aanverwante misdrijven zoals witwassen en het vervalsen van documenten. Aan de onderzoeken werkten ook andere landen mee, waaronder België, Frankrijk en Noorwegen.

In januari 2013 heeft de Zweedse Nationale Desk een zaak bij Eurojust geopend. Daarna zijn vier coördinatievergaderingen bij Eurojust georganiseerd. De focus lag ten eerste op het uitwisselen van informatie over de stand van zaken van de lopende onderzoeken en op de juridische problemen met betrekking tot het verzamelen van bewijsmateriaal in het buitenland. Tijdens de vierde coördinatievergadering in mei 2017 hebben de partijen gesproken over de aanklachten die in sommige landen tegen de bedrijven zijn ingediend, over kwesties met betrekking tot de confiscatie en restitutie van vermogensbestanddelen en over een mogelijk geval van *ne bis in idem*. Aan de vergadering in mei namen acht landen deel; de meeste van deze landen hadden zelf een onderzoek geopend. Tijdens deze vergadering konden de deelnemers voor het eerst kennismaken met vertegenwoordigers van Oezbekistan en alle betrokken landen hebben samen met deze vertegenwoordigers gesproken over de verdeling van de vermogensbestanddelen. Zonder de coördinatie van de verschillende onderzoeken door Eurojust had er geen vooruitgang kunnen worden geboekt.

Door het organiseren van deze coördinatievergaderingen heeft Eurojust een platform geboden voor het uitwisselen van informatie en het opbouwen van vertrouwen en wederzijds begrip, wat heeft geleid tot effectievere bilaterale contacten buiten Eurojust om. Er is naar schatting 1 miljard 250 miljoen EUR aan vermogensbestanddelen bevroren in 12 landen.

Verbindingsmagistraten bij Eurojust

Derde landen die een samenwerkingsovereenkomst met Eurojust hebben gesloten, mogen een verbindingsmagistraat bij Eurojust detacheren. De afgelopen jaren zijn er bij Eurojust verbindingsmagistraten uit Noorwegen, Zwitserland en de Verenigde Staten gedetacheerd en in december is daar een verbindingsmagistraat voor Montenegro bijgekomen. Verbindingsmagistraten bij Eurojust hebben in totaal 148 zaken geregistreerd.

De verbindingsmagistraat voor Noorwegen heeft 78 zaken geregistreerd, die voornamelijk verband hielden met drugshandel, misdrijven tegen het leven, lijf en persoonlijke vrijheid, THB en fraude, en 4 coördinatievergaderingen georganiseerd. Noorwegen was betrokken bij 40 zaken en heeft aan 15 coördinatievergaderingen deelgenomen als aangezochte staat.

De verbindingsmagistraat voor Zwitserland heeft 70 zaken geregistreerd, die voornamelijk verband hielden met fraude, drugshandel, misdrijven tegen het leven, lijf en persoonlijke vrijheid en THB, en 8 coördinatievergaderingen en 1 coördinatiecentrum georganiseerd. Zwitserland was betrokken bij 114 zaken en heeft aan 24 coördinatievergaderingen deelgenomen als aangezochte staat.

De verbindingsmagistraat voor de Verenigde Staten heeft 1 coördinatievergadering georganiseerd in een zaak die verband hield met zeepiraterij. De Verenigde Staten waren betrokken bij 35 zaken en hebben aan 16 coördinatievergaderingen deelgenomen als aangezochte staat.

Aangezien de verbindingsmagistraat voor Montenegro in december met haar werkzaamheden is begonnen, had Montenegro aan het einde van het jaar nog geen zaken geregistreerd. Montenegro was echter bij 4 zaken van Eurojust betrokken als aangezochte staat.

FIFA-zaak

In december 2010 heeft de Fédération Internationale de Football Association (FIFA) middels meerdere stemrondes de organiserende landen van het wereldkampioenschap voetbal in 2018 en 2022 aangewezen. De organiserende landen voor 2026 en 2030 zijn nog niet geselecteerd. Tegelijkertijd zijn in bepaalde landen de mediarechten voor de FIFA-wereldkampioenschappen voetbal tot 2030 toegewezen.

Na vaststelling van onregelmatigheden bij de toewijzing van enkele van deze mediarechten van het wereldkampioenschap voetbal heeft het bureau van de procureur-generaal van Zwitserland in maart 2017 een strafzaak geopend tegen de voormalige secretaris-generaal van de FIFA en de algemeen directeur van BEIN MEDIA GROUP LLC op verdenking van omkoping. Daarnaast wordt de voormalige secretaris-generaal van de FIFA verdacht van crimineel wanbeheer, fraude en het vervalsen van documenten.

In september 2017 is een coördinatievergadering georganiseerd door de Zwitserse verbindingsmagistraat, waarvoor ook delegaties uit Griekenland, Spanje, Frankrijk en Italië werden uitgenodigd. Aanklagers van het bureau van de procureur-generaal van Zwitserland hebben een presentatie gegeven van de stand van zaken van het Zwitserse onderzoek en gesproken over het verdere verloop van het onderzoek.

Twee specifieke punten zijn in detail besproken: (i) de timing en coördinatie van de acties; en (ii) de extreme gevoeligheid van de zaak en de maatregelen die indien nodig moeten worden genomen. Er werd enorme media-aandacht verwacht. De uitgebreide discussies en voorbereidingen tijdens de coördinatievergadering hebben geleid tot een betrouwbare beoordeling van de risico's en een duidelijke toezegging van alle partijen om ervoor te zorgen dat er de volgende maand een goed voorbereide en succesvolle actiedag zou plaatsvinden, die ondersteund zou worden met een coördinatiecentrum bij Eurojust om alle gelijktijdige acties te kunnen coördineren. Voorafgaand aan de actiedag hebben de betrokken landen de operationele problemen van twee verschillende scenario's bekeken, waarna op de dag voor de actiedag het scenario is gekozen. Dit geeft aan hoe flexibel het coördinatiecentrum zich kan aanpassen aan nieuwe justitiële strategieën.

Tijdens de actiedag waren vertegenwoordigers van de Nationale Desks van de deelnemende landen aanwezig in het coördinatiecentrum. In Griekenland, Spanje, Frankrijk en Italië zijn op meerdere locaties huiszoekingen verricht, in Italië zijn vermogensbestanddelen in beslag genomen en in Zwitserland is een verdachte ondervraagd.

Eurojust speelde een essentiële rol door de coördinatie van de internationale gezamenlijke operaties te ondersteunen en te garanderen dat RHV's op tijd werden verzonden en uitgevoerd. Tevens speelde Eurojust een essentiële rol door ervoor te zorgen dat alle justitiële en politionele autoriteiten snel alle ter plaatse verzamelde operationele informatie met elkaar konden uitwisselen. Dankzij de coördinatie van de acties is waardevol bewijsmateriaal vergaard en is voorkomen dat de verschillende afzonderlijke onderzoeken in gevaar zouden komen.

Tot op heden is geen van de verdachten in voorlopige hechtenis genomen en blijft het vermoeden van onschuld van kracht.

Eurojust-contactpunten in derde Landen

Om de samenwerking tussen de justitiële autoriteiten van de lidstaten en derde landen te verbeteren en te faciliteren, spant Eurojust zich voortdurend in om zijn wereldwijde netwerk van justitiële contactpunten uit te breiden. Er is een nieuw contactpunt in Niger opgericht, waarmee het aantal Eurojust-contactpunten in derde landen op 42 is gekomen. Eurojust zet zich actief in om de samenwerking met de landen van de regio Midden-Oosten en Noord-Afrika (MENA) te verbeteren en roept deze landen op om ook een speciaal Eurojust-contactpunt voor kwesties op het gebied van contraterrorisme op te richten.

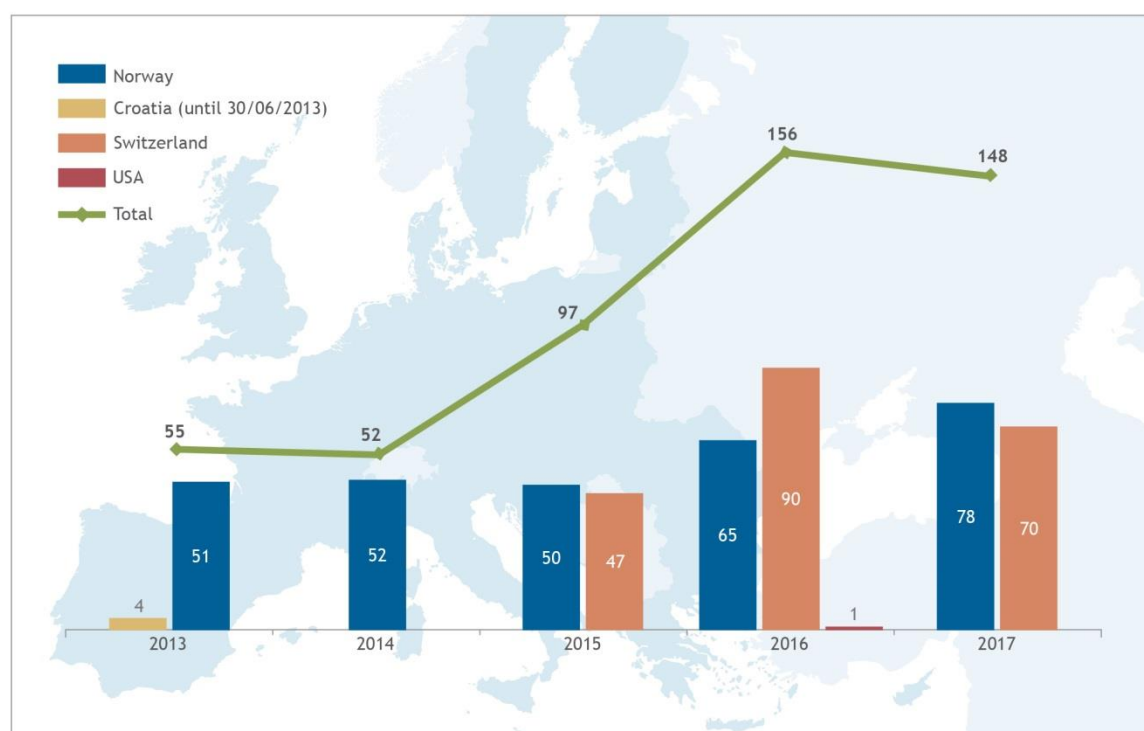
Verbindingsmagistraten van Eurojust in derde landen

In 2017 keurde het College het Besluit inzake het implementeren van regelingen voor Eurojust-verbindingsmagistraten die in derde landen gestationeerd zijn goed. Dit Besluit implementeert artikel 26a en 27a van het Eurojust-Besluit van de Raad en creëert daarmee het vereiste juridische kader voor Eurojust om dergelijke verbindingsmagistraten te kunnen stationeren. In het Besluit worden onder andere de selectieprocedures uiteengezet, alsmede de criteria, beoordeling en duur van de contracten en taken.

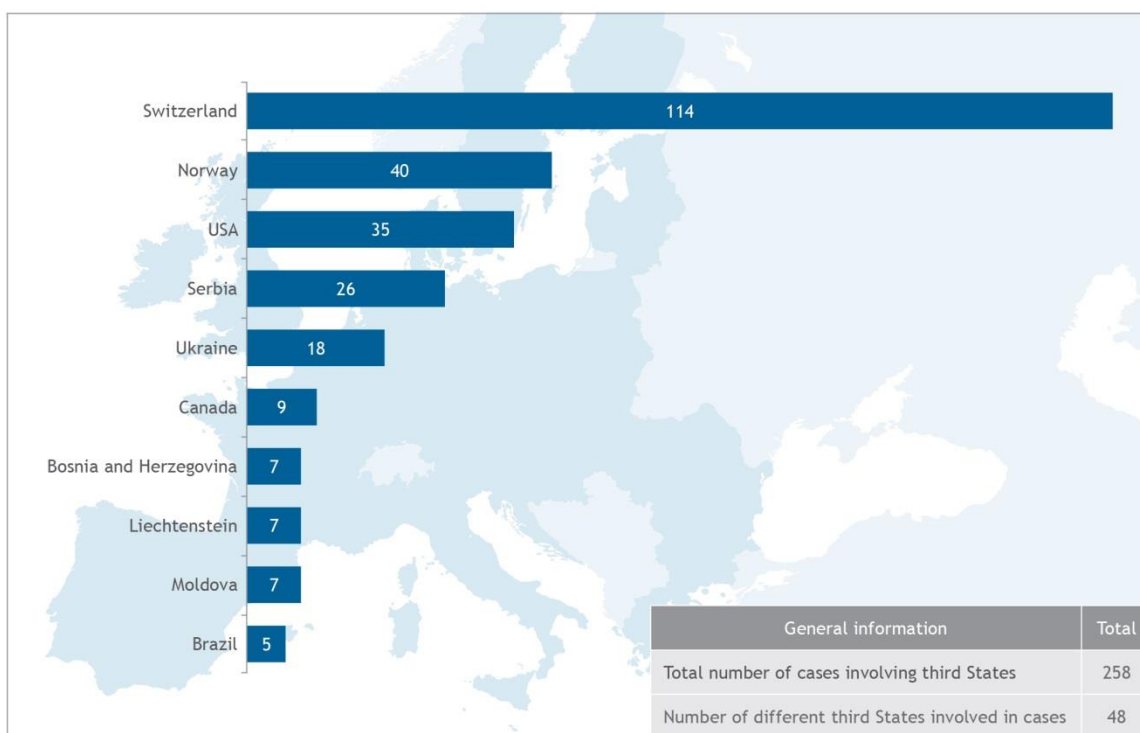
Memorandum van Overeenstemming tussen Eurojust en de EDEO

In oktober is een Memorandum van Overeenstemming inzake de samenwerking tussen Eurojust en de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO) ondertekend. Dit memorandum vormt het kader voor de regelmatige uitwisseling van niet-operationele strategische informatie en ervaringen, met name op het gebied van contraterrorisme, cybercriminaliteit, migrantensmokkel en THB. De EDEO zal Eurojust ondersteunen bij zijn interactie met derde landen en gebruikmaken van deskundigheid van Eurojust.

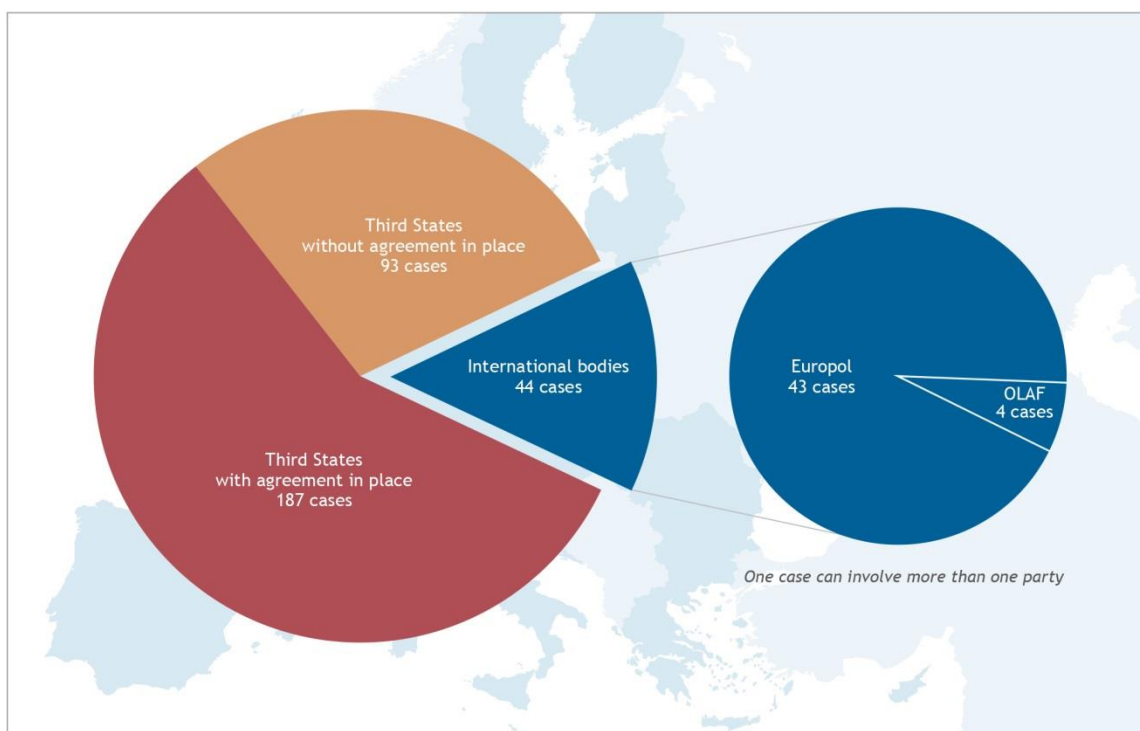
Cases by Liaison Prosecutors 2013 - 2017

Top ten third States involved in Eurojust casework

Third States, cooperation partners and international organisations involved in Eurojust casework

Verbindingsmagistraat voor Noorwegen in de schijnwerpers

Van de poolcirkel naar Den Haag – mijn ervaringen

'Sinds september 2016 ben ik verbindingsmagistraat voor Noorwegen bij Eurojust. Noorwegen was in 2005 het eerste derde land dat een overeenkomst met Eurojust sloot. De vruchtbare discussies, betrokken collega's en het vele samenwerken maken werken bij Eurojust een waar genoegen. Ik voel me bevoorrecht om lid van de Eurojust-familie te zijn.

De bekendheid van Eurojust in Noorwegen is aanzienlijk toegenomen, wat terug te zien is in het aantal zaken: in 2015 hebben we 50 zaken geopend, in 2016 65 zaken en in 2017 78 zaken. Als ik met Noorse collega's spreek, probeer ik ze uit te leggen in welke zaken de door Eurojust geboden assistentie goed van pas zou kunnen komen. Als vertegenwoordiger van een derde land kan de verbindingsmagistraat voor Noorwegen coördinatievergaderingen voor eigen zaken organiseren. Daarnaast worden Noorse autoriteiten regelmatig uitgenodigd om aanwezig te zijn bij coördinatievergaderingen die door de Nationale Desks van Eurojust worden georganiseerd. Noorwegen heeft in de loop der jaren in 10 zaken een GOT als instrument ingezet en heeft subsidie van Eurojust ontvangen. In 2017 heeft Noorwegen tevens voor het eerst twee GOT-overeenkomsten geïnitieerd.

Noorwegen is een EEG- en Schengenland en we hebben het RHV-verdrag uit 2000 geïmplementeerd, waarmee we onze nauwe band met de Europese Unie benadrukken, alsmede ons vermogen om verzoeken van de EU-lidstaten te erkennen. Noorwegen heeft tevens een overleveringsovereenkomst met de Europese Unie gesloten, maar deze is nog niet in werking getreden.

Noorse zaak van online seksueel misbruik

Op 10 augustus stuurden de autoriteiten van mijn land mij een RHV-verzoek in verband met de vereiste stappen in een onderzoek in Roemenië. Het betrof hier een zeer urgente zaak van vermeend lopend online seksueel misbruik van kinderen door een van de ouders. Het was belangrijk om als eerste rechtstreeks contact met de uitvoerende autoriteiten in Roemenië te leggen en een gedetailleerd plan voor de eerste fase van het onderzoek op te stellen.

Binnen drie weken werd de eerste coördinatievergadering georganiseerd. Noorwegen heeft zijn bevindingen gepresenteerd en de Roemeense delegatie verklaarde zeer gemotiveerd te zijn om een eigen onderzoek te starten naar de in Roemenië woonachtige verdachte. Op 14 september is een GOT ondertekend en op 20 september is in Roemenië een tweede coördinatievergadering georganiseerd. De verdachte is de volgende dag gearresteerd en het kind is onder toezicht geplaatst. Amper zes weken na ontvangst van het RHV-verzoek bij Eurojust was dit fantastische resultaat al bereikt. Hierbij heeft de snelle en buitengewoon goede samenwerking tussen de Roemeense en Noorse Desks bij Eurojust een cruciale rol gespeeld. Ons belangrijkste doel was de veiligheid van het kind. Ons volgende doel was het verzamelen/veiligstellen van toelaatbaar bewijsmateriaal in beide landen, gelet op het feit er twee rechtszaken gingen plaatsvinden: een rechtszaak in Noorwegen tegen de afnemer van de diensten en een in Roemenië tegen de aanbieder van de diensten.

Een van de belangrijkste problemen bij het onderzoek was het verkrijgen van getuigenverklaringen van de minderjarige slachtoffers. Noorwegen heeft een nieuw en uniek model voor verhoren van minderjarige slachtoffers/getuigen. Het kind wordt samen met zijn/haar ouders of voogden uitgenodigd op een veilige locatie (ook wel een "kinderhuis" genoemd). Een speciaal opgeleide onderzoeker legt het bewijsmateriaal op een neutrale en transparante manier vast, waarbij enkel de onderzoeker en het kind aanwezig zijn. De advocaat van het slachtoffer en de advocaat van de verdediging bevinden zich in een andere ruimte. De advocaat van de verdediging kan tijdens pauzes aanvullende vragen met de onderzoeker bespreken en de onderzoeker kan deze vragen vervolgens aan het slachtoffer stellen. De opgenomen videoverklaring wordt vervolgens als toelaatbaar bewijsmateriaal gebruikt in de rechtszaak.'

Hoofdstuk 5 Netwerken voor Eurojust en beroepsbeoefenaars

De secretariaten van het Europees Justitieel Netwerk (EJN), het Netwerk van Nationale Deskundigen over gemeenschappelijke onderzoeksteams (GOT-netwerk) en het Netwerk voor onderzoek en vervolging van genocide, misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdrijven (Genocidenetwerk) worden georganiseerd en bekostigd door Eurojust. De leden hiervan maken deel uit van het Eurojust-personeel. De secretariaten bieden diensten aan de netwerken aan en faciliteren samenwerking met het College en de Nationale Desks in hun gemeenschappelijke actievelden. Eurojust biedt ook juridische, administratieve en financiële ondersteuning aan het Europees Justitieel Netwerk voor Cybercriminaliteit (EJCN) en het Adviesforum van Procureurs-Generaal en Hoofden van het Openbaar Ministerie van de lidstaten van de Europese Unie (Consultatief Forum).

5.1 EJN

Het [EJN](#) is een netwerk van nationale contactpunten die zijn aangesteld door de EU-lidstaten om de justitiële samenwerking op strafrechtelijk gebied te faciliteren. De EJN-contactpunten verlenen juridisch en praktisch advies aan beroepsbeoefenaars en helpen bij het leggen van rechtstreeks contact tussen de bevoegde nationale autoriteiten. Het secretariaat van het EJN werd in 2003 bij Eurojust opgezet.

Vergaderingen De plenaire vergaderingen van het EJN zijn in Malta en Tallinn gehouden en waren specifiek gericht op de toepassing van het EOB en het EAB in de praktijk. De EJN-contactpunten hebben gesproken over hun eerste ervaringen met het gebruik van het EOB in de lidstaten om bewijsmateriaal te verzamelen en uit te wisselen. Met betrekking tot het EAB hebben de EJN-contactpunten de consequenties van enkele recente uitspraken van het HvJ-EU besproken, onder andere over gevangenisomstandigheden. De conclusies van deze vergaderingen zijn beschikbaar op de [EJN-website](#).

Duitsland, Letland, Nederland, Polen, Slovenië en Finland hebben regionale vergaderingen van het EJN georganiseerd. Tijdens deze vergaderingen konden de EJN-contactpunten hun ervaringen delen op gebieden zoals het EOB, de toegang tot de rechter en bevrozing en confiscatie. België en Litouwen hebben nationale vergaderingen van het EJN georganiseerd.

Deze vergaderingen zijn bijgewoond door de EIJN-contactpunten en hooggeplaatste beroepsbeoefenaars.

Samenwerking met Eurojust Het EIJN en Eurojust hebben samengewerkt aan de invoering van het EOB in de lidstaten. Een *Nota over de betekenis van 'overeenkomstige bepalingen' en de toepasselijke wettelijke regeling bij de verlate omzetting van de EOB-richtlijn* is beschikbaar gesteld aan beroepsbeoefenaars en gepubliceerd als Bijlage II van document 9936/17 van de Raad. In samenwerking met de Commissie en het EIJCN zijn richtsnoeren opgesteld voor de manier waarop het EOB moet worden ingevuld en de manier waarop het gebruikt kan worden om elektronisch bewijsmateriaal te vergaren.

Het EIJN en Eurojust gingen verder met het uitvoeren van hun actieplannen in het kader van de zesde ronde van wederzijdse evaluaties in de lidstaten en hebben aanpassingen aangebracht in het gezamenlijke document *'Steun bij internationale samenwerking in strafzaken voor professionals, EIJN en Eurojust, "Wat kunnen zij betekenen?"* Dit document informeert beoefenaars van juridische beroepen in de lidstaten over de assistentie die het EIJN en Eurojust kunnen leveren. In dit document wordt tevens uitgelegd in welke gevallen het EIJN of Eurojust om assistentie moet worden gevraagd.

EIJN-website Dit jaar was het belangrijkste project in verband met de website de ontwikkeling van een nieuwe versie van de Justitiële Bibliotheek. Met behulp van deze nieuwe versie kunnen gebruikers eenvoudiger documenten vinden, zoals justitiële instrumenten van de EU. Op 1 januari is het rapporteringsinstrument van de EIJN-contactpunten ingevoerd. Met behulp van dit nieuwe instrument kunnen de EIJN-contactpunten hun activiteiten, het aantal zaken, etc., op een gebruiksvriendelijkere manier registreren. Er is een nieuw EOB-gedeelte gecreëerd, zodat alle informatie over het EOB op de website eenvoudig toegankelijk is. Daarnaast is de toegang tot de contactgegevens van de leden van het EIJCN bij de EIJN-contactpunten ondergebracht in een beveiligd gedeelte van de EIJN-website.

5.2 GOT-netwerk

Het [GOT-netwerk](#) is een netwerk van contactpunten van nationale justitiële autoriteiten en politiediensten dat is opgericht om het gebruik van GOT's te stimuleren en de uitwisseling van informatie en beste praktijken te bevorderen. Het secretariaat van dit netwerk werd in 2011 opgezet. Sinds 2013 beheert het secretariaat het subsidieprogramma dat Eurojust heeft opgezet voor financiële ondersteuning aan GOT-activiteiten.

Jaarlijkse vergadering In mei heeft de 13e jaarvergadering van nationale GOT-deskundigen plaatsgevonden bij Eurojust. De deskundigen hebben onder andere gesproken over de laatste ontwikkelingen op het gebied van GOT's, waarbij onder andere ook de eerste ervaringen met de Verenigde Staten en Zwitserland aan bod zijn gekomen.

Na discussies in parallelle workshops zijn de deelnemers tot de gezamenlijke conclusie gekomen dat het kader van het GOT-netwerk gemoderniseerd moet worden en hebben zij het secretariaat verzocht om richtsnoeren voor te stellen in aanvulling op het document van de Raad op basis waarvan het netwerk nog steeds opereert. De GOT-deskundigen hebben tevens gekeken naar mogelijke manieren om de uitwisseling van informatie tussen de GOT-partners te verbeteren en ondersteunden het idee van een gedeelde operationele omgeving, dat samen door het Netwerk,

Eurojust en Europol verder moet worden uitgewerkt. De conclusies van de Raad zijn beschikbaar op de website van Eurojust.

Projecten Het Secretariaat is ondersteuning blijven verlenen aan evaluatievergaderingen en door nationale autoriteiten ingevulde GOT-evaluatieformulieren blijven inzamelen met het oog op de publicatie van de tweede editie van het GOT-evaluatieverslag. Dit project is opgezet in samenwerking met Eurojust en bevat onder andere ontwikkelingen naar aanleiding van de ervaring die Eurojust op dit gebied heeft.

Ter aanvulling op het GOT-evaluatieproject is een nieuw project opgestart om GOT-gerelateerde jurisprudentie te verzamelen en te analyseren. Naar verwachting zal dit project de kennis onder beroepsbeoefenaars over justitiële problemen en uitdagingen op het gebied van GOT's waarmee nationale rechtbanken geconfronteerd worden uitbreiden en ervoor zorgen dat ze in hun eigen land op deze problemen en uitdagingen kunnen inspelen en deze kunnen oplossen. Het project heeft tevens tot doel om een beter inzicht in nationale rechtssystemen te krijgen en rechters aan te moedigen zich actiever op te stellen op dit gebied. De informatie is in 2017 verzameld en zal in 2018 worden geanalyseerd.

5.3 Genocidenetwerk

Het Genocidenetwerk zorgt voor een nauwe samenwerking tussen de nationale autoriteiten in het onderzoek en de vervolging van genocide, misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden door de uitwisseling van informatie, beste praktijken en ervaring. Het is een netwerk van beroepsbeoefenaars dat bestaat uit onderzoekers, aanklagers en RHV-functionarissen. Het secretariaat van dit netwerk is in juli 2011 opgericht.

Vergaderingen Er zijn twee plenaire vergaderingen bij Eurojust georganiseerd, waarin respectievelijk de reacties van EU-agentschappen op de migratiegolf en de daaropvolgende identificatie van personen als slachtoffers, getuigen en plegers van ernstige internationale misdrijven en de effectieve samenwerking tussen niet-gouvernementele organisaties (ngo's) en nationale autoriteiten centraal stonden. Tijdens de tweede vergadering is ingegaan op documentatiemethodes, de voordelen en risico's van samenwerking en mogelijkheden om elkaars werk te ondersteunen, zodat de belangen van slachtoffers behartigd kunnen worden en ze hulpverlening en ondersteuning kunnen krijgen. De conclusies van de 22e en 23e plenaire vergaderingen zijn beschikbaar op de website van Eurojust.

De tweede Europese Dag tegen Straffeloosheid De tweede Europese Dag tegen Straffeloosheid vond op 23 mei plaats in Brussel en werd georganiseerd door het Maltese voorzitterschap, het Genocidenetwerk, Eurojust en de Commissie. Het doel van dit jaarlijkse evenement is om het bewustzijn rond de meest gruwelijke misdaden te verhogen, nationaal onderzoek en gerechtelijke vervolging te bevorderen en zich te richten op de positie en participatie van slachtoffers in strafrechtelijke procedures. Het resultaat werd gepubliceerd als document 9932/17 van de Raad.

Projecten Het Secretariaat heeft drie nota's voor beroepsbeoefenaars opgesteld: (i) over het gebruik van informatie uit open bronnen (met name van sociale media) bij het onderzoek naar en de vervolging van oorlogsmisdaden die verband houden met het conflict in Syrië en Irak en een bijbehorend compendium met jurisprudentie uit nationale rechtsgebieden; (ii) over de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens op het gebied van genocide,

misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden; en (iii) over het contextuele overzicht van door IS gepleegd seksueel en gendergerelateerd geweld als genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden, met een verwijzing naar bestaande internationale jurisprudentie.

5.4 EJCEN

Het EJCEN is in 2016 opgericht om de contacten tussen beroepsbeoefenaars, gespecialiseerd in het aanpakken van de uitdagingen van cybercriminaliteit, misdaad via computers en onderzoeken in de cyberspace, te bevorderen en om de efficiëntie van de onderzoeken en vervolgingen van zaken te verhogen.

Conform de conclusies van de Raad van 9 juni 2016 ondersteunt Eurojust het netwerk en werkt het er nauw mee samen. Eurojust zit bijvoorbeeld in de raad van het EJCEN, organiseert de regelmatige vergaderingen van het Netwerk, ondersteunt de uitwisseling van informatie en voert overleg met het Netwerk over de ontwikkeling van beleidsactiviteiten en andere activiteiten van belanghebbenden. Eurojust zorgt hiermee voor een sterke interactie tussen de expertise van Eurojust op het gebied van internationale justitiële samenwerking en de operationele en inhoudelijke expertise van de leden van het EJCEN.

Vergaderingen Er zijn twee plenaire vergaderingen georganiseerd bij Eurojust. Tijdens de eerste vergadering is het werkprogramma 2017-2018 goedgekeurd. De prioriteiten van dit programma zijn elektronisch bewijsmateriaal, encryptie, gegevensbewaring en toekomstige vraagstukken. Daarnaast is tijdens de eerste vergadering [Operatie Avalanche](#) gepresenteerd. Tijdens de tweede vergadering zijn relevante kwesties in verband met onderzoek naar virtuele valuta en het Darkweb besproken. Er zijn ook enkele praktische ervaringen besproken, *in casu* door middel van een presentatie van het strafrechtelijk onderzoek dat heeft geleid tot de sluiting van de illegale marktplaats Hansa Market op het Darkweb op 20 juli 2017.

Projecten Eurojust en het EJCEN hebben samen een workshop over encryptie georganiseerd (zie deel 3.1). Daarnaast heeft het EJCEN door middel van vragenlijsten een bijdrage geleverd aan de Eurojust-verslagen over gegevensbewaring en undercover online onderzoeken (zie deel 2.2 en 3.2).

5.5 Consultatief forum

Het [Consultatief Forum](#) werd in 2010 opgericht om justitiële samenwerking en wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten te versterken en input van de rechterlijke macht aan de EU-instituten te verschaffen ten behoeve van de ontwikkeling van de Europese Ruimte van Vrijheid, Veiligheid en Rechtvaardigheid. In oktober heeft het College een beleidsmaatregel goedgekeurd voor de praktische regeling van de ondersteuning van Eurojust bij het organiseren van de vergaderingen van het Consultatief Forum. Deze beleidsmaatregel was erop gericht om de huidige ondersteunende praktijken te verstevigen en richtsnoeren te bieden aan diegenen die bij de organisatie van deze vergaderingen betrokken zijn.

Gezamenlijke vergadering De 12e vergadering van het Consultatief Forum vond in oktober plaats en is samengeroepen door de procureur-generaal van Estland en Malta. Tijdens deze vergadering lag de nadruk op het gebruik van digitale instrumenten in strafrechtelijke

procedures, migrantensmokkel en de ontwikkelingen van Eurojust op belangrijke beleidsdomeinen.

Gebruik van digitale instrumenten in strafrechtelijke procedures Ter voorbereiding van deze discussie is aan de lidstaten gevraagd om aan te geven in hoeverre zij op dit moment toestaan dat RHV-verzoeken en EOB's digitaal worden verzonden. Uit deze enquête kwamen grote verschillen naar voren. De meeste lidstaten accepteren verzoeken via fax en/of e-mail, waarbij soms aanvullende eisen worden gesteld, zoals een elektronische handtekening. In zes lidstaten moet het originele verzoek echter nog via de post worden nagestuurd. Na een overzicht van de resultaten van de enquête hebben de autoriteiten van Estland een presentatie gegeven van hun ervaringen met elektronische handtekeningen en de digitale uitwisseling van gegevens in strafrechtelijke procedures, waarmee onderzoeken en vervolgingen sneller en effectiever zijn geworden. Hoewel de lidstaten op dit gebied aanzienlijke vooruitgang hebben geboekt, waren de leden van het Forum het erover eens dat dit proces van modernisering van de grensoverschrijdende justitiële samenwerking moet worden voortgezet.

Justitiële reactie op migrantensmokkel De leden van het Forum hebben van gedachten gewisseld over de resultaten van de Eurojust-vergadering van juni 2017 over migrantensmokkel, die gezamenlijk door het Maltese en Estse Voorzitterschap in samenwerking met Eurojust is georganiseerd, en hebben de conclusies van deze vergadering onderschreven. Er werd algemeen erkend dat de justitiële reacties moeten worden afgesteld op de *modus operandi* van de smokkelnetwerken en de veranderende migratieroutes. Het verbeteren van de samenwerking met derde landen van herkomst en derde doorvoerlanden werd cruciaal geacht, alsmede de garantie dat de door de EU-actoren die actief zijn in derde landen verzamelde informatie na de verwerking ervan als toelaatbaar bewijsmateriaal kan worden gebruikt. Nationale autoriteiten zijn aangemoedigd om meer zaken naar Eurojust door te verwijzen en volledig gebruik te maken van alle beschikbare instrumenten voor justitiële samenwerking, waaronder GOT's.

Ontwikkelingen op de belangrijkste prioriteitsgebieden en institutionele perspectieven Eurojust heeft een overzicht gegeven van de laatste ontwikkelingen in de verschillende prioriteitsgebieden op het gebied van criminaliteit: terrorisme, cybercriminaliteit, THB en migrantensmokkel. Met name de toename van het aantal zaken op het gebied van terrorisme en THB waarbij Eurojust om ondersteuning is verzocht, is opvallend. De deelnemers zijn tevens op de hoogte gebracht van recente organisatorische ontwikkelingen en hebben de geruststelling gekregen dat Eurojust deskundig advies op maat blijft bieden in complexe zaken waarbij sprake is van grensoverschrijdende criminaliteit.

De [conclusies van de vergadering](#) zijn beschikbaar op de Eurojust-website.

Mevr. Lavly Perling, procureur-generaal van Estland en dr. Peter Grech, procureur-generaal van Malta, merkten het volgende op over de vergadering:

‘Deze vergadering is een goede afspiegeling van de manier waarop het Consultatief Forum Openbaar Ministeries uit alle hoeken van Europa bijeenbrengt: de vergadering wordt gezamenlijk georganiseerd door een lidstaat uit Noordoost-Europa en een lidstaat uit Zuid-Europa en vindt plaats in West-Europa bij Eurojust. Als we op internationaal niveau onze krachten bundelen, kunnen we de juridische grenzen die succesvolle vervolgingen verhinderen overwinnen en een bijdrage leveren aan een veiliger Europa.’

Hoofdstuk 6 Personeel en budget

Personeel Aan het einde van 2017 had Eurojust 332 functionarissen, waaronder 76 Nationale Leden, adjuncten en assistenten, 202 tijdelijke functionarissen, 21 contractagenten, 17 gedetacheerde nationale deskundigen en 16 stagiairs.

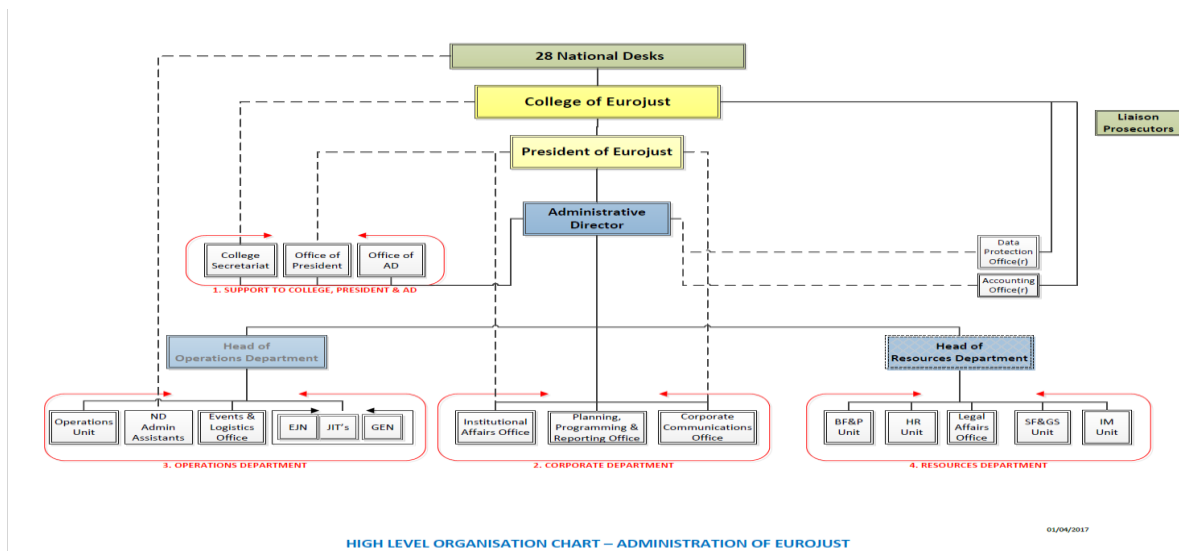
In 2017 heeft Eurojust toestemming gekregen voor 208 tijdelijke functionarissen. Aanvankelijk had de Commissie in de personeelsformatie voor 2017 een reductie van vijf posten voorgesteld. De begrotingsautoriteit heeft echter 10 extra posten toegewezen, waarmee het aantal toegelaten tijdelijke functionarissen op 208 kwam, hetgeen neerkomt op een netto stijging van vijf posten in vergelijking met de personeelsformatie van 2016. De nieuwe posten, die alle verband hielden met operationele werkzaamheden, waren tegen het einde van 2017 bezet.

Begroting De oorspronkelijke begroting van Eurojust voor 2017 is bij stemming vastgesteld op 48.379.237 EUR, inclusief het vaste bedrag van 11.130.000 EUR voor het bouwproject van het nieuwe gebouw. Deze begroting was negen procent lager dan het bedrag dat oorspronkelijk was aangevraagd door Eurojust. Vanwege deze begrotingsbeperking en om de uitvoering van het door vraag gestuurde operationele werk te garanderen en om zeker aan onze wettelijke verplichtingen te voldoen, heeft Eurojust minder prioriteit gegeven aan activiteiten die geen betrekking op zaken hebben, hoofdzakelijk administratieve/organisatorische ICT-projecten.

In de loop van 2017 kreeg Eurojust te maken met een aanzienlijke toename van het aantal verzoeken uit lidstaten om de toekenning van GOT-subsidies en is het erin geslaagd om bijkomende kredieten ter hoogte van 310.000 EUR van de Commissie te bemachtigen. Hierdoor kon Eurojust in september een gewijzigde begroting van 48.689.237 EUR goedkeuren en heeft het meer begunstigden van GOT-subsidies kunnen ondersteunen dan in het voorgaande jaar.

De uitgestelde oplevering van het nieuwe gebouw en het daaruit voortvloeiende overschot uit het bouwproject van het nieuwe gebouw hebben de druk op de begroting tegen het einde van het boekjaar verlicht, waardoor de uitgaven tot 99,97 procent van het budget beperkt bleven.

Geconsolideerd Jaarlijks Activiteitenverslag Het *Geconsolideerd Jaarlijks Activiteitenverslag* van de Administratief Directeur (CAAR) bevat een samenvatting van de resultaten en de uitvoering van de jaarlijkse doelstellingen en activiteiten, zoals vastgelegd in het Jaarlijks Werkprogramma van Eurojust. In het CAAR wordt nader ingegaan op het gebruik van de middelen (personeel en begroting) en de uitvoering van interne controles en risicomanagement. Het CAAR en de evaluatie van het CAAR door het College van Eurojust zullen voor 1 juli 2018 aan de begrotingsautoriteit worden aangeboden.

Hoofdstuk 7 Ontwikkelingen en belangrijkste uitdagingen op organisatorisch niveau

Als gevolg van een streng begrotingsklimaat en de aanhoudende druk op zijn beperkte middelen heeft Eurojust zijn financiële en menselijke middelen verder moeten optimaliseren.

Reorganisatie In januari is gestart met de implementatie van een nieuwe organisatiestructuur voor de administratie van Eurojust. Er zijn drie entiteiten opgericht: de afdeling Operations, afdeling Corporate en de afdeling Resources. Dankzij deze reorganisatie zijn de volgende doelstellingen bereikt: (i) betere ondersteuning van de operationele werkzaamheden van het College en de Nationale Desks door middelen aan operationele werkzaamheden toe te wijzen; (ii) invoering van een coherenter begrip van operationele ondersteuning van de Nationale Desks door de introductie van interdisciplinaire/sectoroverschrijdende ondersteuning van operationele werkzaamheden; (iii) betere strategische ontwikkeling, planning en rapportage; en (iv) betere bedrijfscommunicatie.

Prioriteren van beleidswerk Voortbouwend op de prioritering van beleidswerkzaamheden van 2016 is de prioritering van 2017 gebaseerd op de

evaluatie van projectnota's, waarbij de behandelde zaken van Eurojust als het belangrijkste criterium voor prioritering zijn gebruikt. In september heeft het College de prioriteiten en de daaraan gerelateerde te leveren producten voor 2018 en 2019 goedgekeurd, waarna in december een nieuwe prioriteringsmethode is goedgekeurd. Hierbij zijn onder andere de volgende basisprincipes gehanteerd:

- flexibele toewijzing van middelen;
- externe overlegprocedure om rekening te kunnen houden met de behoeften van beroepsbeoefenaars en belanghebbenden; en
- evaluatieprocedure voor de te leveren producten.

Substructuren van het College Het College heeft besloten om zijn voorbereidende substructuren te vereenvoudigen door de processen en de effectiviteit van de besluitvorming te verbeteren, waardoor niet alleen de efficiëntie wordt verhoogd,

maar ook het gebruik van middelen wordt gerationaliseerd. Het nieuwe model garandeert een gecoördineerde zakelijke reactie op strategische kwesties en het behoud van operationele *knowhow* en informatie. De implementatie van het nieuwe model zal in het tweede kwartaal van 2018 van start gaan.

Casemanagementsysteem Het huidige CMS van Eurojust, dat in 2004 is ingevoerd, nadert het einde van zijn technologische levensduur. Om deze reden heeft Eurojust een technische en functionele evaluatie van het CMS uitgevoerd, rekening houdend met de huidige behoeften van de organisatie. Aan de hand van deze analyse op hoog

niveau van de huidige functies en mogelijke verbeteringen kan een onderbouwde beslissing worden genomen over de opties voor een herontwerp van het CMS. Ter verbetering van de operationele ondersteuning heeft Eurojust een reeks maatregelen goedgekeurd die ervoor moeten zorgen dat de data-invoer van de verschillende Nationale Desks meer met elkaar in overeenstemming wordt gebracht. Deze maatregelen zullen in combinatie met een betere evaluatie van de gegevenskwaliteit leiden tot kwalitatief betere gegevens voor de ondersteuning van de operationele werkzaamheden bij Eurojust en in de lidstaten.

Naar verwachting zal Eurojust een steeds belangrijkere rol gaan spelen in het bredere beleidsterrein van veiligheid en justitie.

Nieuwe Eurojust-verordening Deze verordening zal de werking en de structuur van Eurojust stroomlijnen. Een Uitvoerende Raad, waarin onder andere een lid van de Commissie zitting heeft, zal het College assisteren bij de uitvoering van zijn administratieve taken. Vanuit het oogpunt van gegevensbescherming zal er worden overgestapt van het huidige model van toezicht door het Gemeenschappelijk controleorgaan van Eurojust naar toezicht door de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming. De mogelijke gevolgen voor de beleidsvoering ten aanzien van gegevensbescherming in combinatie met deerschikking van Verordening 45/2001 kunnen het functioneren van Eurojust aanzienlijk beïnvloeden. De Eurojust-verordening en de herschikking van Verordening 45/2001 moeten een resultaat opleveren dat geen belemmeringen oplevert voor de dagelijkse operationele werkzaamheden van Eurojust, rechtszekerheid biedt en een hoog niveau van gegevensbescherming garandeert.

Samenwerking met belangrijke partners Eurojust en het toekomstige EPPO zullen nauw gaan samenwerken; er moet een werkovereenkomst worden gesloten om de praktische details van de activiteiten van beide partijen op het gebied van de bescherming van de financiële belangen van de EU, alsmede van de mogelijke ondersteuning van Eurojust aan het EPPO te regelen. De Europol-verordening moet leiden tot een grotere stroom van operationele informatie en intensievere samenwerking, onder andere door gezamenlijke regels en voorwaarden in te voeren op basis waarvan aanvragen voor financiering van activiteiten van GOTT's moeten worden verwerkt, zodat goed financieel beheer en efficiënte ondersteuning van nationale autoriteiten kan worden gegarandeerd. De Frontex-verordening zal de samenwerking, welke verder zal gereguleerd worden in een werkovereenkomst, verbeteren.

EU-pakket voor gegevensbescherming Het nieuwe pakket maatregelen op het

gebied van gegevensbescherming dat in mei 2018 gaat gelden voor de nationale autoriteiten, zal enerzijds een grote invloed hebben op de manier waarop de lidstaten in het kader van wetshandhaving met persoonsgegevens omgaan en anderzijds op Eurojust zelf, wanneer zij informatie uitwisselt met lidstaten.

EU-strategie inzake Justitie en Binnenlandse Zaken EU-strategieën en -actieplannen bepalen mede de prioriteiten van Eurojust en benadrukken de noodzaak van:

- intensievere operationele justitiële samenwerking en coördinatie bij de bestrijding van zware grensoverschrijdende criminaliteit;
- intensievere uitwisseling van informatie; en
- het best mogelijke gebruik van instrumenten voor justitiële samenwerking om onderzoeken en vervolgingen te faciliteren en

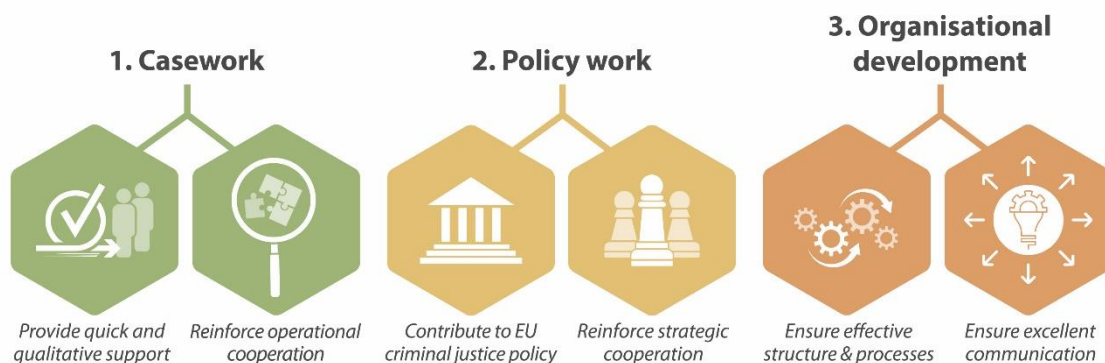
criminelen uiteindelijk veroordeeld te krijgen.

Ontwikkelingen inzake justitiële samenwerking op strafrechtelijk gebied

Eurojust blijft een van de belangrijkste bemiddelaars bij de toepassing van instrumenten zoals het EAB en het EOB en voert onder andere taken uit op het gebied van justitiële samenwerking op strafrechtelijk gebied, zoals de ontwerpverordening inzake ECRIS-TCN en de ontwerpverordening betreffende de wederzijdse erkenning van bevroezings- en confiscatiebevelen.

Samenwerking met derde landen In overeenstemming met de strategische nadruk van Eurojust op het versterken van de samenwerking met derde landen zal het aantal verbindingsmagistraten van derde landen bij Eurojust blijven toenemen. Daarnaast zullen de verhoudingen van Eurojust met het Verenigd Koninkrijk en Denemarken in de toekomst veranderen.

Meerjarige Strategie 2019-2021

In mei heeft Eurojust zijn [Meerjarige Strategie \(MAS\) 2019-2021](#) goedgekeurd. In dit document wordt benadrukt dat Eurojust op het gebied van zijn operationele kernactiviteiten meer en betere resultaten moet behalen door: (i) ondersteuning te verlenen aan lidstaten (bijv. verlenen van snelle en kwalitatief hoogstaande ondersteuning en versterken van operationele samenwerking); (ii) advies te geven op basis van operationele ervaringen (bijv. een bijdrage leveren aan het strafrechtbeleid van de EU en versterken van strategische expertise) en (iii) de organisatorische effectiviteit te verbeteren (bijv. zorgen voor effectieve structuur, processen en communicatie). Daarnaast heeft Eurojust zowel zijn taak als zijn visie geherformuleerd naar respectievelijk *'Serving justice across borders for a safer Europe* (Ten dienste van grensoverschrijdend recht voor een veiliger Europa)' en *'Eurojust is the EU leading partner in bringing criminals to justice and a key player in ensuring a more secure world* (Eurojust is de leidende partner bij het voor de rechter brengen van criminelen en een belangrijke speler bij het creëren van een veiligere wereld)'.